

Xuân Tự Do

Đ
I
N
H
M
U
I
1
9
6
7

MỘT NĂM ĐÌNH-MÙI LỊCH-SỬ

ƯƠI năm Bình Ngô, trong lúc khắp **thế giới** đang tiếp diễn những cuộc vận động hòa bình cho Việt Nam và nhân loại thì ở **Trung Cộng** đã xảy ra cuộc tranh giành đẫm máu giữa phe cứng rắn Mao Trạch Đông - Lâm Bưu (năm về bình đẳng với một phần quân đội) và phe ôn hòa Lưu Thiếu Kỳ - Đặng Tiểu Bình (cầm đầu đảng với các lực lượng công nhân). Cuộc vật lộn trong nội bộ ấy đủ muốn hay không cũng sẽ ảnh hưởng sâu đậm tới cuộc chiến tranh xâm lược mà Trung Cộng đang theo đuổi tại Việt Nam với đoàn tay sai **Việt Cộng**!

Tất nhiên dân chúng **Trung Hoa** ở lục địa, các Hoa kiều nơi hải ngoại và Chính phủ Trung Hoa Dân quốc phải tìm đủ mọi cách để lợi dụng cuộc tranh chấp nội trên. Dĩ nhiên cường quốc tiên tiến nhất trong khối cộng là **Nga Xô**, một đường, và, về các phe khác, những cường quốc trong liên minh Dân chủ Tự do như **Mỹ, Anh, Nhật** v.v... cũng sẽ nắm lấy thời cơ mà tùy tiện hành động theo các mục đích riêng của mỗi nước hoặc theo trào lưu tiến hóa chung của nhân loại.

Riêng **dân tộc Việt Nam** chúng ta — kể cả những đồng bào đang sống ở miền Bắc, nhất là chính phủ và dân chúng tại Việt Nam Cộng Hòa — phải làm thế nào để lợi dụng cuộc khủng hoảng hiện nay trong các hàng ngũ Trung cộng và Việt cộng hầu mưu cầu hòa bình cho dân tộc, chuẩn bị thống nhất quốc gia đồng thời cách mạng xã hội toàn diện và thúc đẩy **đề tiến bộ lịch sử**?

Nhìn lại Việt Nam Cộng hòa trong năm Bình Ngô, chúng ta thấy: Giữa **màn khói lửa chiến tranh** mù mịt do Việt cộng và Trung cộng gây ra, vẫn bật **lên những bóng dáng oai hùng** của các đoàn quân Việt Nam và đồng minh hàng say chiến đấu giành tự do cho con người và bảo vệ hòa bình của nhân loại. Nhưng ở bên cạnh, lại cũng **lộ nhô nhiều hình ảnh bi thảm**: náo loạn trong úy Võ Văn Phương cầm quyền cảnh sát trưởng Kiến Hòa mới có 3 tháng mà đã hốt tới 25 triệu bạc! Náo cổ dân biểu Trần Văn Vân đã bị ám sát trên con đường đi từ nhà riêng đến trụ sở Quốc Hội lập Hiến! Náo những vụ trộm cướp tại Thương Cảng, kẹt bến, kẹt kho, kẹt xe, kẹt tàu, kẹt tù! Náo những rác rưởi vật nhơ và tinh thần đầy rẫy đường phố! Náo những tai nạn lưu thông xảy ra hàng ngày do tinh thần thiếu trật tự, vô kỷ luật của một số đông dân chúng...

Kiểm điểm lại các tội ác, lỗi lầm, thiếu sót, vụng về trong năm cũ sắp qua, chúng ta thấy hầu hết đều bắt nguồn ở **mấy căn bệnh**: một số người đã trở nên quá gia nua — nhất là về tinh thần — đến nỗi cần cỏi, không còn ý muốn đổi mới bản thân và xã hội nữa, không còn ứng phó nổi với các khó khăn phức tạp và các biến chuyển quốc tế; một số người khác hỷ còn quá ư trịch thượng vì thiếu kinh nghiệm hoặc vì thừa tự ái tự phụ; một số người **đề cho tiền bạc**, lạc thú, quyền bính hay danh vọng làm tối mắt; một số người khác thì hỷ vì hay về tính đi vào mê hồn trận chớ rẽ, phá hoại, chỉ nghĩ đến bề nhòm phe phái mà quên mất đại cuộc...

Đề có thể vượt thắng các căn bệnh nguy kịch của một xã hội trong buổi chuyển tiếp rối loạn, hầu chung lưng đùm cật mà kiến tạo cơ một năm **Đình Múi lịch sử**, điều cần yếu là chúng ta — mỗi người và toàn thể — cần phải **ổ gắng đổi mới** cuộc đời riêng cũng như đời sống chung, khởi đầu bằng sự cải tiến các mối tương quan giữa cá nhân, đoàn thể và quốc gia.

Đã đến lúc **mỗi công dân** phải nhận định rằng: không có lý do gì chúng ta lại cầm đầu để cho một Mao Trạch Đông tiếp tục xô đẩy cả dân tộc vào cảnh máu lửa chết chóc; không vì một duyên cớ nào chúng ta lại chấp phép hoàn toàn ý lợi vào các quốc gia và quân đội đồng minh; chúng ta cũng không có thể khoán trắng hết thảy mọi việc dân việc nước cho một chính phủ. Dân tộc và nhân loại đã tiến tới kỷ nguyên dân chủ. Mặc dù khó khăn, vất vả, mệt nhọc, mỗi cá nhân cần phải tìm ít nhất là một cách nào đó để tham dự vào đời sống chung, nếu cần thì bằng cách tham gia chính quyền, gia nhập một đảng phái chính trị hay các đoàn thể nghề nghiệp, văn hóa, xã hội, tôn giáo... Hàng chục triệu người, nếu đứng lẻ loi, ẽng không làm nổi một cuộc vận động lịch sử như một nhóm người nhỏ bé có tinh thần, có lý, có đức, có kỷ luật.

Các người cầm quyền đã thừa biết rằng dân chúng mà vô kỷ luật, vô tổ chức, thờ ơ, chán nản, thì làm cảnh sát chỉ đường hay can ngăn mấy thì anh đội pháo ném cũng đã cực nhọc khổ sở, chứ chưa nói tới việc chỉ huy cả một chương trình kiến tạo lịch sử. Vậy, trong lúc này, **Chính phủ** muốn làm tròn sứ mệnh của mình, thì cần nhất là phải loại không khí thụ động lợi cho các đảng phái chính trị — kể cả những đảng đối lập — và các đoàn thể tôn giáo, các tổ chức văn hóa, xã hội, nghề nghiệp có thể sinh hoạt một cách điều hòa, hăng hái. Đề chiến thắng cộng sản độc tài, tàn bạo, hung mãnh nhất thời, cần phải theo liên kết các lực lượng dĩ biệt, tự do, phong phú, gần gũi và lâu bền. Trong cuộc chiến tranh toàn diện, thắng lợi được phép

đề cao công sản cùng các kẻ thù, oan tặc khác có cơ hội bao thầu những chuyện bất mãn, những điều bất đồng ý mà trên trái đất này từ xưa tới nay không một chính quyền nào có thể tránh hết được.

Chúng ta sẽ mau chiến thắng cộng sản và các kẻ thù khác của dân tộc, nếu những nhóm người cầm quyền cùng các giới lãnh đạo ở bên ngoài chính phủ sớm đi tới những phương thức phân công, hợp tác, ganh đua với nhau, chống đối lẫn nhau từng việc từng lần — chỉ chống đối từng việc, từng lúc mà thôi! — trong khi phụng sự Tổ Quốc và Dân Tộc. Đã đến lúc **các đoàn thể** tôn giáo, văn hóa, xã hội, nghề nghiệp... nên đổi mới, nên trẻ trung hóa — nếu cần — để thi đua với nhau và ganh đua với các cơ quan công quyền hay các tổ chức quốc tế trong những chương trình cách mạng xã hội hoặc xây dựng tương lai. Những người có tiền bạc nên biết đầu tư vào các cơ sở văn hóa, xã hội, các tổ chức nghiên cứu, hoạt động như ở Âu Mỹ — đoàn thể chính là những trung tâm huấn luyện biệt tài và công tâm cho các thế hệ công dân, đồng phái chính là những thành trì bảo vệ quyền lợi làm ăn buôn bán kinh doanh của — chúng ta và con cháu. Đã đến lúc **các đảng phái** nên chuyển hẳn từ quan niệm đảng phái cách mạng bí mật thời ngoại thuộc sang nếp sống đảng phái chính trị công khai như ở các nước dân chủ. Những chính khách có lý tưởng hãy vượt lên trên thành kiến của một số người coi đảng phái chỉ là chỗ « giành quyền giật ghế », để mau hoạt động thực sự vì nước vì dân, để mau thành lập hẳn những đảng mới, nếu thấy cần. Các chính đảng chân chính đứng sơ chim đóm trong chỗ hỗn loạn như trước đây mà nên tích cực hoạt động công khai, ganh đua nhau làm việc ích quốc lợi dân, chứ không phải chỉ tuyên bố suông, chỉ bắt bẻ nhau những điều tí mỉ vụn vụn...

Năm **đình mui** 1967 đã tới, một năm đòi hỏi nhiều cố gắng, mà cũng tràn trề hi vọng.

Năm **đình mui 767**, Phùng Hưng đã cầm đầu dân chúng chống chế độ đô hộ hà khắc của nhà Đường, khiến cho Cao chính Bình sợ quá đến ốm chết. Trương bá Nghi thừa cơ, rồi chiếm La Thành mà xưng vương, về sau được dân chúng suy tôn là **Bồ Cái Đại Vương**. Chắc rằng đại đa số đồng bào miền Bắc hiện nay cũng đang nuôi chí quyết khởi như **Bồ Cái Đại Vương** trước đây 12 thế kỷ.

Năm **đình mui 1667**, Mạc Kính Vũ, sau khi chạy sang Tàu nhờ nhà Thanh can thiệp đã cùng cơ sự nghiệp soạn nghị định của đồng họ Mạc lại đầu hàng Ngô tam Quê để phản nhà Thanh, cuối cùng đã bị nhà Thanh phân bổ... Năm **đình mui 1787**, Lê Chiêu Thống, trước sức quét cuồng như vũ bão của binh tướng Nguyễn Huệ, đã phải bỏ Thăng long mà chạy, sai người sang Tàu, cầu cứu, rồi sau đó cũng bỏ mạng trên bước đường cùng... Số phận của các lãnh tụ Việt Cộng liệu sẽ có hơn gì những kẻ phản bội quốc gia dân tộc vì tham vọng như Mạc kính Vũ, hoặc vì hư hèn như Lê Chiêu Thống?

Năm **đình mui 1427** là lợi, người nông dân Thanh Hóa, sau mười năm gian khổ, mộ dân cầu hiền luyện binh tuyển tướng và tranh đấu, đã kéo quân Bắc tiến, đoạt lại thành Thăng long, chém Liễu Thăng ở ải Chi Lăng, bắt sống Hoàng Phúc, Thái Tự, Vương Thông và giải phóng cho quốc gia dân tộc... Với sự trợ giúp của quân đội đồng minh, khi thời cơ đến, Quân đội Việt Nam Cộng Hòa chắc chắn sẽ hoàn thành được sự nghiệp giải phóng mười lăm triệu đồng bào miền Bắc và thống nhất giang sơn.

Năm **đình mui 1247**, Trần thái Tôn đã đặt ra Tam Khôi (trạng nguyên, bảng nhãn, thám hoa) trong khoa thi Thái học sinh và mở cả khoa thi Tam Giáo (Nho, Phật, Lão) nữa... Năm **đình mui 1907**, các nhà nhập tẩn tiến như Lương ngọc Can, Đào nguyên Phở, Dương bá Trạc, Đặng kinh Lược, Hoàng tăng Bì, Ngô đức Kế, là Đại, Nguyễn Quyền đã thành lập những trường Đông kinh Nghĩa thư để cổ động phong trào « tiến dân cường quốc » (làm cho dân tiến, khiến cho nước mạnh) bằng cách bãi trừ hủ tục, học đối với minh Tây phương, nung nấu tinh thần ái quốc, khai mở, mở dân diên, hội buôn, nhà báo... Mong rằng: năm **đình mui 1967** Chính phủ và các Đoàn Thể, tôn giáo, văn hóa, xã hội, nghề nghiệp, chính trị, sẽ giành đua hoạt động, thi đua xây dựng, vô tình thần khoan dung, trong không khí dân chủ, để thúc đẩy lời kêu toàn dân tham gia vào cuộc cách mạng toàn diện của thế hệ chúng ta hầu đưa nước nhà mau tiến kịp trào lưu lịch sử của nhân loại ở kỷ nguyên không gian này.

Với nhiệt huyết tuổi trẻ của cá dân tộc đang đến bước vớ hai xuân Dân Chủ, với tinh thần cầu tiến do bạo đức thân đến ở trong nước và ngoại quốc hàng hun đức cho, với các kinh nghiệm mà hoàn cảnh lịch sử đã tích lũy cho trong hàng chục năm trời gian lao cực khổ, nhất là Tự Do — sang năm **Đình Múi 1967**, nguyên sẽ cố gắng đổi mới, trẻ trung hóa quyết tiến bộ, để thiết thực phục vụ hết thảy mọi tầng lớp bần đạo và thiếu hạnh, đồng thời đóng góp một phần nhỏ vào công cuộc kiến tạo **một năm đình mui lịch sử mới** của Dân Tộc và Tổ Quốc.

☆

☆

LƯU-BỊ VÀ KHÔNG-MINH

HAY

11

CỦA THU-GIANG NGUYỄN-DUY-CẦN

☆

— Người ấy sinh với tiền sinh như thế nào ?

KHÔNG MINH hỏi : — Ông đến việc chi ?

về Hứa Xương ra mặt lão Tháo.

★

— Trùng kế Tào tháo rồi ! Thơ ấy là Thơ già, vì tôi biết mẹ của Ngươi Trục làm. Trục mà không về thì bà mẹ mày ja còn sống, Trục mà về, thì bà ấy chắc chết ! Là vì từ mẫu là người cương trực, àt sẽ hổ người thấy con mình.

HUYỀN ĐỨC hỏi : — Giặc sinh muốn nói gì ?

Vân I-rông: Cứng nghe lời ; — Tôi nghe Quân Trọng Nhạc Nghi là những bậc tài danh đời Chiến Quốc, công

Vào Trường hỏi : — Hai người nào ?

Nói rồi thủng thủng ra đi. Huyền Đức than : — Vậy mới thấy là hiền sĩ.

— Ông muốn hỏi hã đạo loạn ư? Như thế thì hã

Huyền Đức hỏi thăm Không Minh hiện thời ở đâu, thì Châu Bình bảo rằng chính ông ta cũng không biết rõ được hành tung của con người ấy.

☆

(Xem tiếp trang 29)

(2) Các cung tậ tuy, từ nhi hậu di.

Dưới đây là bản đoán quê Chiêm tỉnh đầu xuân của các nhà Chiêm tỉnh Tây phương. Là lần thành cho năm 1967 và cho một lần nữa. Chẳng tại đã Chiêm nghiệm từ những năm trước và đã thấy khá đúng. Bản giải đoán tỉnh theo ngày sinh Dương lịch.

Các bạn muốn coi quê đầu năm, phải xem mình thuộc tuổi nào. Xin xem ở cột đầu. Thứ dụ: ngày sinh ở trong khoảng từ 20 tháng 4 đến 20 tháng 5 là thuộc tuổi Kim Ngưu. Bạn nên xem đến 3 cột sau để biết về Tỉnh Duyên, Công việc làm ăn, và Gia đình. Sức khỏe. Trong hàng nổi lên, nếu bạn sinh đúng ngày 20 tháng 4, bạn cũng thuộc về tuổi Kim Ngưu.

Bạn chú ý rằng tất cả các ngày tháng trong bản giải đoán này đều thuộc về Dương lịch (ngày tây).

VIỆT SƠN dịch

TÌNH DUYÊN

CÔNG VIỆC

GIA ĐÌNH — SỨC KHỎE

TUỔI DƯƠNG CỬU

(sinh trong khoảng từ 21-3 đến 19-4)

Không thuận lợi về đường tình duyên và gặp nhiều khó khăn về tình cảm. Vợ chồng phải cố gắng hòa hiệp với nhau, vì phải phòng những cái (coi chừng tháng Ba). Về với ai, nên thận trọng suy nghĩ, chờ đến mùa thu sẽ êm đẹp hơn.

Mùa Xuân không thuận lợi cho công việc. Gặp nhiều khó khăn, công việc thiếu sự suông sẻ.

Sang mùa thu, sẽ được thuận lợi (khoảng đầu tháng 6 đến cuối tháng 10). Thêm công việc, thêm tiền bạc, thêm công danh thêm danh tiếng.

Sức khỏe: hơi yếu đi, nhưng không sao, trái lại, sức khỏe yếu sẽ làm tránh được các tai nạn. Đi đường phải cẩn thận. Được thuận lợi về xây nhà cửa, nhưng cần phòng hỏa hoạn. Tình tình trở nên hiền hòa hơn. Nên lấy quan, yêu đời, bỏ lòng ghen tị, sẽ nhiều lợi lộc.

Sức khỏe: vài tai nạn nhỏ khoảng tháng 7, 8, 9. Đường làm việc tình duyên sẽ thành công. Được hưởng sự an ổn yên lành. Ràng gậy sự vui tươi trong gia đình, sẽ có nhiều lợi. Tránh hoang nhà cửa có lợi. Nên lấy quan tin tưởng ở sự thay đổi mới lại để đẹp.

Sức khỏe tốt, yếu đi đây, và một trí dốt chút rồi lại khỏe mạnh. Năm thích trang hoàng nhà cửa và sẽ được trang hoàng nhiều. Nên sắm đồ và dùng từ kiểu khi thấy thuận lợi sớm. Hãy tránh đau bệnh hơn. Sẽ thấy là một năm đầy hoạt động.

Bạn làm việc nhiều, nhưng nhớ đừng làm quá sức. Tài sản lúc cuối năm, nhưng thoát được. Nhà cửa, gia đình thêm nhiều tiện nghi, đồ đạc.

Bạn có mệnh may mà làm việc, đừng lý luận, sẽ trúng được. Nhiều lợi lộc. Được đi du lịch.

Coi chừng ăn uống quá lạm, dễ phát phì và yếu tim, thiếu. Cõi chừng sức khỏe. Sắm đồ nhà cửa, gia đình thêm đẹp đẽ. Tháng 9, tránh xai phí và làm là thiếu suy xét, thiệt thòi. Năm thành công, nhiều cái mới.

Vài bệnh qua loa. Bạn đừng phí sức. Cõi chừng tai nạn, có thể giải phẫu ở bệnh, sắm đồ nhà cửa thêm trang hoàng đẹp đẽ. Nên tự tin và tiết kiệm. Thích thú vì thay đổi bất ngờ cuộc sống một cách tốt đẹp...

Coi chừng vấp ngã, gãy xương, đau xương sống. Cõi chừng bị suy yếu vào tháng 9, sau khi được 1 thời kỳ khỏe.

Được đi trang hoàng cửa nhà.

Đừng ghen tị và nghi kỵ người yêu, sẽ được tốt đẹp. Thấy sức khỏe tương đối tốt đẹp.

Coi chừng hay bị cấn và trạng độc. Một mối vào tháng 7, 8, 1967: nhất định tránh mọi sự phi phạm thì hơn, nhất là phi phạm về sức khỏe.

Tiểu sai nhiều tiền về nhà cửa. Gặp nhiều thuận lợi về tình trạng và địa vị.

Một năm hay mới mẻ, vì phải cố gắng nhiều. Nhưng vẫn chịu đựng được các chấn sóc cho bạn và bằng quang. Nhiều lộc bỏ bỏ nhà cửa vì bạn nhiều công việc, nhưng cũng có thể tránh bằng thêm. Nên có nghị lực và tò sự quyết: ngạc nhiên vì phải làm việc liên miên.

Khỏe mạnh cả năm, tình thần cũng tốt nhưng coi chừng tháng 10 bị tai nạn. Vài bệnh nhỏ về. Có sự thay đổi nhà cửa (đổi nhà tốt đẹp hơn). Dọn nhà thì hay đấy.

Nếu ít nhĩ, kiến, nhện, tạt tằm. Được thích thú bất ngờ, may mắn.

Coi chừng hay bị cấn, hay bị các bệnh nhưng vào đầu năm về tháng 3 thì sẽ thoát khỏi. Nên dọn nhà cửa gọn gàng. Nhưng cần tiết kiệm trong việc trang hoàng nhà cửa.

Nên thiết thực, thận trọng. Chớ trong giải để các sự xích mích trong việc làm ăn.

Coi chừng hay bị cấn, hay bị các bệnh nhưng vào đầu năm về tháng 3 thì sẽ thoát khỏi. Nên dọn nhà cửa gọn gàng. Nhưng cần tiết kiệm trong việc trang hoàng nhà cửa.

Nên thiết thực, thận trọng. Chớ trong giải để các sự xích mích trong việc làm ăn.

TUỔI KIM NGƯU

(sinh trong khoảng từ 20-4 đến 20-5)

Tình duyên chưa được thuận lợi. Mối tình sẽ chưa kết thúc được bằng hôn nhân, và có thể xảy ra sóng gió lúc đầu năm, nhưng từ tháng ba, sẽ giải quyết êm đẹp. Nhưng bạn phải khoan dung để xây dựng tình yêu. Cuối năm vào tháng 4 thì tốt, nhất là lấy tuổi Xử Nữ. Tình vợ chồng điều hòa.

Rất có lợi cho việc làm ăn, vậy bạn hãy can đảm nắm lấy cơ hội. Cơ hội sẽ đến vào khoảng năm đầu, cho đến hết tháng 5. Bạn có thể dời công việc làm, nhưng sẽ thấy tốt hơn. Đầu cuối năm sẽ thấy tốt đẹp. Lợi lộc sẽ tăng. Dù có gặp khó khăn, bạn cũng cứ tin tưởng mà tiến tới.

Nên mạnh dạn tranh đấu. Bạn sẽ cảm thấy thành công rất mau, nhưng bạn đừng nên hấp tấp. Hãy cứ tiến lên lần, sẽ vững vàng hơn. Bạn sẽ làm việc nhiều, sẽ gặp nhiều khó khăn, nhưng bạn hãy cứ hăng hái tranh đấu vượt qua trở lực, bạn sẽ thành công được. Tháng 10 là tháng thành công. Tháng 5 là tháng khởi đầu có kết quả.

Một năm hoạt động mạnh và nhiều, và có nhiều may mắn lúc đầu năm. (tháng 2, 3, 4). Bớt sự rụt rè và tin tưởng để bước tới là tốt. Sẽ được nhiều tiền bạc.

Khoảng tháng tư (dương lịch) bạn sẽ gặp tai nạn bất ngờ (trúng sấm sét?).

Một năm thích thú, đạt được nhiều tiến bộ, lợi thêm nhiều thuận lợi, nhiều quyền: Tháng 7, 8, 9, rất lợi. Cứ vậy chỉ làm việc. Tháng 8, có thể được thành công. Tuy nhiên, phải phòng kẻ chung phản bội lương thiện. May mắn nếu danh số hoặc kiện cáo.

Nhiều trở ngại vào lúc cuối năm, thậm chí thất lợi: Nhưng các tháng lợi sẽ kéo đến và bạn được nhiều may mắn từ tháng 10: bạn có thể thay đổi cuộc sống. Trong tháng 9, bạn làm việc hăng say và sẽ đạt thêm nhiều tiền, nhiều quyền.

Có việc thành, có việc bại. Một năm không rõ ràng. Làm việc thì hăng say, nhưng tính hơi bất định. Từ đầu năm đến tháng 7, là thời kỳ nhiều thành công, nhưng có nhiều biến động và các trở ngại. Bạn thấy lâu thành công, bạn xông vào công việc nhưng đừng nên vội. Cuối tháng 10 mới đẹp.

Được nhiều thuận lợi kỹ thuật lợi (tháng 2 và 3, tháng 7, 8, 9, tháng 10, 11, 12) thời kỳ đầu là thời kỳ can đảm tranh đấu. Thời kỳ 2 tranh đấu cho bằng sự hơn. Thời kỳ 3: thành công: Phòng kiện tụng vào cuối tháng 7 hay 8 Kiềm nhẫn để đi đến kết quả.

Sự nghiệp bằng lòng đẹp đẽ, từng đạt một trọng năm. Đầu năm: cũng có địa vị và tiền tài. Tháng 2, 3: làm việc thuận lợi, thành công. Tháng 8, 9: lợi nhất trong năm. Lợi lộc sẽ đến. Tháng 11: lợi nhất trong năm. Tháng 3, tháng 6 tốt đẹp nhất, rồi từ tháng 12 thì tốt đẹp hoàn toàn.

Làm việc được tốt đẹp: nhiều thành công. Tháng 1, 2, cho chí tháng 10, công việc càng thấy phấn chấn, các khó khăn (kiện tụng, tranh chấp) đều vượt được qua. Thêm địa vị, thêm quyền. Tháng 9 có việc mới mẻ. Nhưng đừng kiêu ngạo, đừng bắt chước, vì vẫn có kẻ thù rình sẵn. Nên thận trọng sự giao dịch.

Bắt đầu công việc tốt đẹp từ năm nay: giao thiệp được dễ dàng và gặp nhiều sự thành công. Tháng 2, tháng 6, nhiều quyết định quan trọng. Tháng 3 vững vàng, tiến triển, thêm chức vị. Nhưng coi chừng nửa năm về sau, xuất tiền làm ăn với người lạ sẽ bị thất thiệt. Đến cuối năm mới lại thuận lợi.

Vào mùa hè (hết tháng 2) mới thoát được các khó khăn.

Đến tháng 4, thì làm ăn được thành công. Tháng 6, 7, 8 có những thuận lợi về làm việc nhiều. Nhưng về tiền bạc có thể bị hao hụt.

Nội chung là năm tốt.

TUỔI SÔNG NAM

(sinh trong khoảng từ 21-5 đến 21-6)

Gặp nhiều sự xáo động, cảm động—nhưng bạn phải trau dồi sự xét, để tránh những cảm bầy và những phút lênh lạc trong cuộc đời.

Từ tháng 5 trở đi, bình tĩnh hơn nhờ tránh được lo âu tình, và giữ yên được gia đình, tránh được các đồ dữ.

TUỔI BẮC GIẢI

(sinh trong khoảng từ 22-6 đến 22-7)

Bạn sẽ gặp người yêu vào lúc đầu năm, nhưng chưa thành tựu. Cần giữa năm, tình yêu thật đến với bạn có thể bạn, gặp tiếng sét ái tình—rất bất ngờ. Hạnh phúc trọn vẹn vào cuối năm.

Gia đình êm ấm, nhất là từ khoảng giữa năm.

TUỔI HẢI SƯ

(sinh trong khoảng từ 23-7 đến 23-8)

Gặp nhiều sóng gió về tình lúc đầu năm. Trong gia đình cãi nhau, dọa ly dị, hoặc là tình nhau đẹp bỏ nhau. Nhưng từ cuối tháng 3 lại yêu nhau và rất vui vẻ. Đến tháng 7 được nhiều may mắn, gặp người tình tốt, hoặc cưới xin, hoặc có gia đình thì thấy hạnh phúc thật là tươi sáng.

TUỔI XỬ NỮ

(sinh trong khoảng từ 23-8 đến 22-9)

Nhiều sự bất ngờ xảy đến, nhiều sự thay đổi bất ngờ. Nhưng là chuyện vui. Đầu năm, gặp mối tình đẹp 9, không hoàng về yêu đương, hòa hợp... nhưng rồi chẳng sao. Sẽ yêu nhau trọn vẹn.

Tóm lại là một năm gặp thay đổi lớn về tình yêu: gặp tình yêu.

TUỔI THIỆN XỨNG

(sinh vào khoảng từ 23-9 đến 23-10)

Bạn hằng say trong tình ái trong nửa năm đầu—nhưng đến gần giữa năm thì gặp những thay đổi. Tuy nhiên, đôi chúng, bạn được rất lợi về tình yêu. Nhưng bạn phải coi chừng vào lúc cuối năm, có thể gặp sự ly tảo... mà bạn khéo thì giải đi được.

TUỔI HỔ CÁP

(sinh trong khoảng từ 24-10 đến 23-11)

Cuối năm, đây sự về, sau 1 năm hạnh phúc. Cuối năm chính là dịp để có hạnh phúc. Một năm thuận lợi về ái tình. Với người đã thành hôn, một năm đầy sự êm ấm. Tháng 9, hay có cái gì vì yêu nhưng rồi mọi việc lại tốt đẹp.

TUỔI NHÂN MÃ

(sinh trong khoảng từ 23-11 đến 23-12)

Gặp nhiều vui mừng về tình yêu: một năm thuận lợi về tình duyên. Có ít lo âu, bực mình trong gia đình trong tháng 5 và tháng 6—nhưng được hưởng sự êm đẹp, hạnh phúc từ tháng 7 trở đi. Cảnh vợ chồng trở nên êm ấm hơn. Bỏ hẳn các mối tình lãng mạn, thì tình yêu trong gia đình lại càng đẹp.

TUỔI NAM DƯƠNG

(sinh trong khoảng từ 23-12 đến 19-1)

Gặp nhiều lần mất thăng bằng. Năm gay gắt cho những người có gia đình, vì phải cố gắng để khỏi ngoại tình. Không có hạnh phúc về đi lang bang ái tình. Nếu độc thân, chưa nên thành hôn vào năm này, chỉ gặp những mối tình không vững vàng. Mãi đến cuối năm mới thấy sự an ổn về tâm hồn, yên đương.

TUỔI BẢO BÌNH

(sinh trong khoảng từ 20-1 đến 18-2)

Một năm cảm sự êm đẹp, gặp nhiều khó khăn về tình cảm. Vợ chồng nên nhường nhịn để tránh những đồ dọa ly dị. Nhiều lúc thấy chán chường vào quãng đầu năm, nhưng có nghị lực vượt sóng gió thì lại tốt đẹp trở lại, và tốt đẹp luôn cho đến trọn đời.

TUỔI SÔNG NGƯ

(sinh trong khoảng từ 19-2 đến 20-3)

Tháng 2 sẽ được hạnh phúc vì có thể tìm được người yêu. Từ đó, trải qua những giai đoạn sang trọng, chỉ có đôi chút lo ngại thời (nhưng nhẹ tay hơn thôi). Tình vợ chồng được điều hòa.

ở Saigon.

Mắt gã nom nhìn từ những đôi lúc long lanh những tia tình quái. Thỉnh thoảng gã ngừng bút, sờ nụ cười hạnh diện rồi gặm đầu tiếp tục làm việc với bao say sưa.

Nhìn gã, người ta có thể tưởng đó là 1 nghệ sỹ tuy có vẻ hơi... khùng.

Nhưng, muốn biết, ta thử xem gã viết những gì.

☆

... Tôi vẫn thường nghĩ rằng ở giữa cái xã hội nam nhữ, nhớ nhãng và vô kỷ luật này càng giàu bao nhiêu, đồng tiền càng tránh cho mình nhiều phiền nhiễu bấy nhiêu. Nhưng với 1 xã hội như vậy, chẳng con trai muốn làm giàu không phải chuyện dễ. Tất nhiên tôi muốn nói bằng con đường lương thiện.

Những đò Xuân về, nhìn thấy thiên hạ nỏ nước may sấm, sửa soạn ăn Tết có vẻ yên lành tôi càng thấu hiểu cái thân phận của mình. Vì cái nghèo đã gây cho tôi rất nhiều phiền nhiễu.

Bởi thế, năm đó, tôi phải quyết định làm giàu. Không phương tiện, không cơ hội, tôi đành áp dụng chánh sách nhiều người đeo đuổi mưu sinh: thân phận gia, sống trong sung sướng để chịu 1 mình bộ, khúm núm và dốt lốt. Tuy hèn hạ thái độ, nhưng ít nhất họ cũng đã thành công.

Nhưng nỗi khổ tâm của tôi là có cái gì dễ mình bỏ dốt lốt. Tôi không là nhân viên chính quyền, cũng chẳng làm công cho một cơ sở kỹ nghệ thương mại nào, lại không hề liên lạc với đám ngoại nhân có quyền thế. Tôi làm 1 nghệ sỹ do : viết kịch.

Tôi nghĩ nát óc. Rồi cuối cùng cũng kiếm ra : tôi sẽ đi hát nhèb với Thần Tài. Tôi tìm 1 Thánh kê đi giúp tôi làm giàu mau chóng. Trong đám Thần Tài tôi không thấy ngoài ai khác cho Thần Tài :

Tôi hình dung ra mình gầy xương xương, cặp mắt tím lạnh, nụ cười lúc nào cũng nở trên môi, dưới làn râu mấp cững, rung rinh.

Cu thuộc vào loại kẻ ngoài làm ra vẻ đạo mạo, uy nghi, nhưng bên trong thêm rỗng, thêm gầy 1 cây. Tôi chỉ cần biết 2 điểm đó. Bên mua nhang đèn, 1 chai úýt ký thử đất tiền, đi đồ nhảm lạc rang, củ kiệu, lòng gan bao tử heo dái lên bàn cúng. Lại giầu giàng đả thật chỗ và dĩa tiết canh, ngoài thưng ngó sấu, lên đất lên bàn.

Cúng kiếng cầu khấn xong xuôi, tôi dốt hình mới em nữ lực sỹ về môn bơi lội mặc áo tắm để hồ cặp đôi nùng nục thật non và bộ ngực trẻ nõ căng dưới lớp áo chên ni lông. Em là loại 1 lolita 1 chính cống, thơm như mùi mít.

Thần tài hẳn bằng lòng, vì ngay đêm đó tôi nằm chiêm bao thấy 6 con số rõ ràng. Sáng hôm sau bên đi lòng mua ngay số Kiến thiết cấp 3 mang những con số nằm mộng thấy. Quả nhiên, kỳ số đó là tôi trúng độc đắc 3 triệu đồng !

Sung sướng phát điên, tôi đem chuyện tiết lộ với Yên Châu, vợ tôi. Nàng liền đề nghị :
— « Anh à, nếu thế chúng mình cần nuôi dưỡng cơ Thần trong nhà ».

Nàng quả có óc thực tế nhưng tham lam ! Muốn lập bản thân cần phải có nhà hẳn hoi. A ! Với 3 triệu bạc, thiếu gì nhà đẹp. Lành tiền gọi băng xong chúng tôi đi tìm mua 1 căn biệt thự giữa thủ đô, C2 2 chúng tôi rất đồng ý về căn biệt thự này trước kia là dinh thự của 1 vị bộ trưởng.

Tuy nhiên, về vấn đề trang trí, giữa chúng tôi có hơi linh tinh. Yên châu thích những đồ «môp» kiểu Trung Hoa vì nàng là Xâm ; còn tôi thích kiểu Âu Châu, nghĩa là mới, mỹ thuật, giản dị. Nhưng rồi cuối cùng chúng tôi cũng thỏa thuận trang hoàng căn nhà nửa Âu nửa Á.

QUA MỘT GIAI ĐOẠN

của CHÀNG PHI

A ! Khi có tiền, người ta thông cảm nhau dễ dàng.

Chúng tôi dành 1 phòng rộng trên gác để lập bàn thờ cụ Thần Tài. Chúng tôi trọng vọng cụ, khúm núm trước bàn thờ và dấm dấm cụ đều đều những « cái nỏn ». Đôi lúc tôi ra hằng say phục vụ tới dốt 1 lượt cả chục tấm hình phụ nữ « hậu » cụ. Hẳn Thần bằng lòng nên bỗng dưng tôi gặp nhiều « áp phe » kiểm lời bạc triệu để như bốn. Nhưng Yên Châu tỏ ra nhín xa và dề dặt hơn, Nàng thì thầm khuyên tôi :

— « Này anh, anh hối lộ cụ vừa phải thôi. Để cụ còn có sức và trí minh mẫn làm việc « kiến quốc và cứu quốc » nữa chứ.

Chà là Yêu Châu vẫn coi cái « tiêu gia đình » của chúng tôi như 1 quốc gia hề nhỏ nên thích dùng những chữ rỗng tuếch bắt chước các anh chính khách yêu nước bằng mắt và chống Cộng bằng đọc tâu.

1 tuần sau, tôi lại trúng số độc đắc cấp 3 nữa ! Chao ôi, tiền đến với tôi quá nhiều và dễ dàng khiến tôi chần chừ xỏ dụng nũa. Tôi chỉ còn một ước vọng : làm cho người đời khâm phục mình ! Tôi tung tiền mở những cuộc họp báo, tuyên bố lảo lếu lung tung cho người đời chú ý đến tôi. Tôi giao thiệp toàn với những tay có quyền thế, cả bản xứ lẫn ngoại quốc. A ! Tôi không còn biết sợ ai nữa, ngoại trừ cụ Thần ngồi chồm chồm trên bàn thờ, ngày ngày nhậu nhấm thịt chó và tiết canh. Lâu lâu tôi lại « dúi » cho cụ 1 em — ảnh 1 em đúng hơn thơm như mùi mít mà tôi chỉ bỏ 3 đến 5 lít con mua bắt cụ ở quán sách đầu đường nỏn.

Trước mắt nhiều người, tôi đã trở thành một nhân vật quan trọng ! Tôi Phình to tướng ! A ! Đời sướng thái và đáng sống ghê !

Này nhé, tôi ở dinh thự của 1 bộ trưởng, nay thuộc về tay tôi, có văn tự đình huỳnh. Tôi ngồi xe (tôi có những 3 chiếc lãn 1) cái nào cái này rong mênh mông, mới toanh, máy nóng máy lạnh ra dỏ ầm thành nỏn dù có Tài xế lái xe cho tôi là người Miên mặc quân áo trắng, đôi nón kết có đai vàng nom chả khác gì 1 vị quan thuộc quân đội hoàng gia Khờ Me.

Tôi chỉ còn chờ 1 ngày đẹp trời nào đó, 1 nhòm người có quyền thế ở đây tìm đến tôi, vô vai nói nhé : — « Này anh ! Chúng tôi sửa soạn cho anh ra chính quyền đây ! » Thế là chu ! Và Yên Châu sẽ lác xếch mặt khi hay tin nàng sẽ đang từ dề không biết bao nhiêu triệu phũ phơ nhay vọt lên làm dề nhất phu nhơn của xứ Cỏ ?

Ý nghĩ ra chính quyền bắt tôi suy nghĩ. Từ giờ phút này chúng tôi — Yên Châu và tôi — cần phải học tập ráo riết để ra làm « ông lớn, bà lớn », những nhà quí phái.

Thật sung sướng thay, khi, bỗng dưng đang là dãn «thăng», chỉ cần dứt lời khúm núm 1 tí ông Thần tài mà trò thành những nhà quí phái để như chơi. Ngoài xã hội, nào ai biết được bề trong tụi tôi lại bản tiện hèn hạ đến thế.

Trong khi đó, «áp phe» đến với tôi nhiều tới gọi dề không hết. Các nhà buôn van nài tôi hùn vốn Các nhà kỹ nghệ gia sắp bày sẵn lợi tôi bỏ tiền xây lại cơ nghiệp cho họ, chịu lại trăm phần trăm.

Vợ chồng tôi chỉ ngồi tính toán kiểm điểm tiền gửi trong « băng » mà cũng đủ mất hết thì giờ của 1 ngày. Chúng tôi trở nên béo ụn à ụn 1n. Chương mới của chúng tôi đã lên tới con số khủng khiếp ngoài 2 trăm triệu đồng !

Bọn thư ký — vì tôi có muốn 4 thư ký phụ giúp tôi trong việc điều hành và kiểm soát các công việc bỏ vốn khuyến khích thương mại và kỹ nghệ — bọn thư ký của tôi thường kháo nhau : « Giầu có như ông chủ tôi dề có cuộc khủng hoảng tài chính đến đâu ông cũng không thể nào sụt nghiệp được ». Mỗi lần nghe lời chứng kháo nhau như thế — dù biết là chứng nịnh bợ — tôi lại gọi chúng vào văn phòng thường nói thẳng và ghim.

Nhưng cho như thế chỉ có 3 tháng biết ơn tôi thôi. Hoặc giả có thêm thì thêm được 1,2 con vo cho chúng biết ơn.

Đang này tôi muốn cả tình biết ơn tôi..., cả nước biết ơn tôi kia...

Muốn là làm liền. A ! Khi người ta có tiền mà 1 Tôi bèn tặng tâu dề chính 1 giải thưởng âm nhạc — tôi là 1 cây âm nhạc, bộ người đời quên mất điều đó rồi sao ? — Giải thưởng này mục

dịch khuyến khích các nhạc sỹ sáng tác thật hay và thật nhiều chứ đừng ăn cắp điệu ngoại quốc sau khi nghe ra dỏ và thâu thanh vào lúc nửa đêm.

Ngoài ra tôi còn cho dựng trong quận tôi ở 1 rạp hát nổi tên mà « đêm » tôi bắt buộc người vô tuồng thì thích nhất. Muốn thiên hạ theo mình cần nhất phải nằm vững văn hóa và tài chính. Tôi dễn có khổ về điểm đó, các bạn ! Lầu cá 1 cây là tôi dễn nhé ! Cũng đừng quên là tôi đang sửa soạn ra chính quyền.

Dựng rạp hát mà không lập trường học, xây cất các trạm cứu thương, vườn trẻ, viện giữ trẻ em mồ côi, thì người đời lại bảo tôi ham dỏ hi. Công tác phúc thiện xã hội làm đầy đủ, tôi được lòng rất nhiều người. Tôi thường họ đến dề coi họ như công dân thuộc quyền cai trị của tôi. Mà dễn tự nhần là cha thiên hạ thì đừng dề thiên hạ dề khổ. Vì thế tôi nói rộng phạm vi hoạt động cứu trợ xã hội.

Tôi giúp tiền những kẻ nghèo khổ, giàng hòa những cặp vợ chồng lục đục, can thiệp khéo léo những xích mích giữa chòm xóm... Tóm lại không nơi nào trong đó thành là không có mặt tôi. Cả tình đều biết tôi và mang ơn tôi. Lễ tự nhiên khi mình được nhiều người mến quá phải có những kẻ ghen tị : thí dụ như sử dề trưởng và vài ba công chức cao cấp có quyền lợi trực tiếp với dân đã thành chòm ghen. Một buổi sáng nỏ, sử dề trưởng đến viếng tâu Hồng Ôc.

— Vì dinh thự tôi quá với màu hồng — dôi gặp tôi.

Sử dề có vẻ kính lãn. Sau 1 hồi cãi nhau lãn nháp, sử buộc tôi tôi là dề hối lộ dân chúng dưới quyền cai trị của sử một mục đích mỗ ăm. Sử dề trưởng dãn thẳng dề trưởng tôi muốn chiếm địa vị của sử ở Tòa Đô Chính ! Tôi nghiệp nghiệp bao ! Ông ta làm sao hiểu nổi được rằng những dự tính của tôi vì dãi, cao xa hơn là cái ghế dề trưởng tầm thường của ông !

Tôi bèn tiết lộ cho sử biết rằng, hiện nay tôi đang cho 1 xã chuyên viên của tôi đi tìm mua một hòn đảo lớn, ruộng đất phì nhiêu và sẽ cấp phát đất đai cho những ai muốn đến dề lập nghiệp. Sử dề trưởng mỗ lớn mặt nhín tôi, ngạc nhiên hỏi :

— « Thì ra ông dự tính lập 1 quốc gia riêng biệt ».

Tôi nghiêm trong gặt đầu, dềp :
— « Phải, phải. Tôi sẽ tự phong Hoàng đế lấy hiệu « Hoa Cái Đại đế ». Hiện nay tôi dề cho may có xí, dục tượng tôi và kính tượng Hoàng hậu Hoa Cái Đại đế. Bởi chúng dề dề hân lên làm Thủ tướng thì dề ngày Đầy Cổ ăn lễ Quốc khánh. Ma rốc cũng chừ tôi lượt, nên Trầm vùng tiến lập vương quốc riêng, lên ngôi Thiên tử cấp kỳ, kéo ruột sớt như báo. Ngày dề Trầm cũng sẽ cho người triệu khánh lễ phong chức quan Tể tướng. Hẳn rằng khánh thông nỏ từ chối lễ Trầm ban chứ ? Hử ? »

Sử dề trưởng bằng hoàng thấy rõ khi nghe tin mừng. Ngạc nhiên, sung sướng, ông ta quên cả cảm ơn tôi và về mau lẹ.

Cũng buổi chiều bữa đó, tôi lại được dịp tiếp 1 vị bác sỹ tên tuổi. Tôi nghĩ bụng chắc Thường thư Bộ Ngoại giao sẽ rất thích gặp với một người thông minh khéo léo như ông. Bên nói lên ý nghĩ và hứa sẽ dựng tại đảo 1 viện thí nghiệm cure tâu dề trị bệnh ung thư cho người dề. Viện dưới quyền điều hành của ông, tất nhiên, Nhưng bác sỹ cười, nhá nhần từ chối. Ông bảo không dễn xin 1a học phí nhiều đến thế và chỉ cần được có trong bệnh viện của ông là dễn.

Bác sỹ làm tôi cười muốn dết ruột. Thì báo, khốc như trâu điên, chà dễn ăm gì thì làm sao tôi có thể vào nằm bệnh viện của ông ta được.

A ! Bác sỹ làm tôi thích thú quá chừng ! Tôi

(Xem tiếp trang 29)

CÂU CHUYỆN
ĐẦU XUÂN

BÀI THƠ TIỀN TRI CUỘC CÁCH-MẠNG 11-11-60

Một dấu hiệu ghi nhận bụi trúc bị búng tận gốc

xưng danh Có Tổ Đạo và cho một bài thơ tựa là
« Có tổ thánh ngôn » như sau :

HỒI KÝ CỦA
TIẾN-LỢI

N. AM hết Tết đến ! Bốn chữ ấy no
một mảnh lục gì đó thiên cho ai
ấy cũng đều ruột, để như cơ
thể được, thì sửa soạn « ăn Tết »
áo cho đúng với thời gian.

Kéo... Tết đến sau lưng, mà nhà cửa chưa đầu
vào đầu, công việc bốn bề chưa hẳn xong xuôi thì
thật là... « sướng » hết nước nói đây nhà.

Vấn nhứt, kỷ giả chúng tôi cũng vậy, chuyện
món « ăn Tết » sớm hơn người thiên hạ. Còn ba
tháng nữa mới đến Tết, ấy thế mà anh họ không
đá « gục toay lên » bài số Xuân rồi !

Nhưng Chủ nhiệm giục chưa... ngắn. Chỉ
ngau nhất là anh em « tì bô » sắp chủ đến hỏi
bài, thì chứng đó đủ muốn đủ không cùng
phần rấn mà « sanh hạ » một bài đưa cho họ làm
phần sự, không còn có đủ thì giờ mà « thai
ghén » nữa.

★

Nhấn một buổi, tàn niên, tôi và một vài người
bạn ngồi nói chuyện, gẫu lưa lưa dư thừa. Câu
chuyện xoay quanh vấn đề là... thuyết tiền đình.
Đường như mọi việc xảy ra đủ lớn đủ nhỏ ở trên
cõi trần này đều do một vị huyền bí
nào đó ở trên cõi trời cao tít mù kia
định trước vậy, việc này định rồi, việc
kia thất bại, việc khác còn lung động củ cưa củ cưa
cho đến một thời gian nào đó mới chấm dứt...
Bình vực cho lập luận « vạn sự giai do tiền
định », ông bạn thứ nhứt, của tôi nêu một ví dụ
điển hình là trường hợp Việt Nam Quốc dân đảng
khởi nghĩa đánh mấy nơi trong nước hồi năm 1930
mà cụ Trương Trĩn Nguyễn bình Khiêm đã... tiên
trị « thua » ! Cụ Trương đã tiên tri búng bài
thơ như sau :

Kìa con gió thổi lá rụng cây
Rừng Bắc sang Nam, Đông tới Tây,
Tan tác Kiến kiều an đất nước,
Xóc xóc cỏ thụ sạch an mây
Sơ lâm nổi sóng mù thao cát
Hưng địa tràn dâng hoa nước đầy,
Một ngựa một yên, xông bái,
Chưa còn nhà Vĩnh bảo cho hay.

Khi biên cũ chưa xảy ra thì bài thơ ấy cũng
là một trong những bài thơ tiên tri khá bi hiểm của « Trương
Trĩn ». Mỗi người tùy theo quan niệm mà suy
luận và giải thích bài thơ theo ý riêng.

Nhưng sau khi cách mạng xảy ra, đọc lại bài
thơ sấm tiên tri, người ta mới thấy rằng những
dấu dánh và nhân vật bị nêu trong cuộc biến cố
ấy, đã được nêu rõ ràng trong các câu thơ.
Những nơi xảy ra biến cố là tỉnh Kiến An
(câu thứ ba) ; làng Cờm bị đội bom (câu thứ tư) ;
phủ Lâm thao, tỉnh Phú Thọ (câu thứ 5), tỉnh
Hưng hóa (câu thứ 6) ; tỉnh Yên Bái (câu thứ 7)
và câu thứ tám : viên tri huyện Hoàng gia. Mò ở
huyện Vĩnh bảo đã bị Quốc quân giết chết ngay khi
cuộc cách mạng chống Pháp thực dân bùng nổ.

Như vậy có phải chứng tỏ rằng, một đơn vị,
đủ là cá thể một con người, cho chỉ một làng,
một tỉnh đều có định mạng riêng biệt. Nên mỗi biến
cố xảy ra thắng lợi hay thất bại có phải rằng đã
do như ở một thể giới huyền bí nào đó, chỉ huy
cái thể giới trần ai của chúng ta đây không.

Ông bạn thứ hai của tôi cũng đồng ý rằng
định mạng vẫn là một cái gì vô hình, khó thể hiểu
rõ, vẫn chỉ phó người ta, một gia đình hoặc một
quốc gia. Ông nói tiếp :

Đừng nói chỉ vì Việt Nam Quốc Dân Đảng
làm cách mạng tấn công mấy tỉnh hồi năm 1930 cho
ta vơi,

Việc gần đây nhất là cuộc cách mạng đầu tiên
lật đổ chế độ Ngô đình Diệm, mà cũng còn có sự
tiên tri là thất bại, qua một bài thơ giáng cơ mà
nhà máy ai biết đâu.

Rồi không đợi mọi người hỏi thêm ông ta kể
chuyện lại rằng : hôm đó là ngày 26 tháng 8 âm
lịch năm Canh Ti (tức là ngày 16-10-1960) hồi 3
giờ rưỡi khuya, có vài người câu cò đi hỏi về thời
sự quốc nội ra sao. Có một vị thần linh giáng cơ

Bốn trụ song song, sáu vót không,
Một con biển động khò đau lòng.
Giác tha lịch mạch trời u ám
Thế sự rồi re cũng chẳng xong
Thiệt vọt chết người ở Ngự châu
Đã trảng sa cái oán hoài công
Bãi thời hà đê trong giống tể,
Đông hết Xuân sang huyết mẩn Hồng

Đó... thế sự, được vị thần linh mách bảo
trước thế mà rồi có ai hiểu được sự huyền bí ẩn
hiện trong bài thơ thế nào đâu. Bất quá chỉ biết

đoán đoán khải được rằng Ngô đình Diệm là Ngụy
chế chế không phải minh chúa là cùng.

Thế mà từ bữa giáng cơ, 27 ngày sau, là ngày
11-11-60 cuộc cách mạng lật đổ Ngô đình Diệm
xảy ra.

Đọc lại bài thơ ấy người ta mới thấy vị thần
linh đã chỉ rõ ngày xảy ra cuộc cách mạng ở ngay
câu đầu.

Bốn trụ song song, sáu vót không

Nếu ta viết ra giấy mà coi thì bốn trụ đích là
4 con số 1 không, « sáu vót không » là con số
60. Và câu thơ chốt cũng nêu danh một hai người
trong cuộc cách mạng ấy : 8. Đông, 6. Hồng vv...

Thanh kiếm và bụi trúc

Nhân diện, vui miệng ông bạn tôi đưa ra một
nhận xét khác, nói tiếp

— Vết bài thơ của Có Tổ Đạo, vị thần linh
ấy cho biết cuộc cách mạng xảy ra nhưng
không được kết quả như ý mong muốn,
đã đành. Nhưng, một hiện tượng
khác xảy ra, lại báo hiệu trước sự sụp đổ của Ngô
trào mà không ai để : ấy là cái quan huy của quân
đội Việt Nam nhà mình nê !

Huy hiệu của quân đội được vẽ nên, trước
tiên là hình Lưỡng long triều nhật (hai con rồng
chầu mặt trời) ở ngoài chu vi một hình đa giác,
phía trong là con phụng hoàng xò cánh, 2 chữ
mỗi chữ kẹp một thanh kiếm.

Vì quân đội ta thành lập hồi năm 1948, dưới
trào Quốc trưởng Bảo Đại, nên người ta vẫn còn
quan niệm « A Đông » con rồng biểu hiệu sức
mạnh...
Và cho đến năm 1963, thì người ta nhận

thấy cái quan huy ấy được thay đổi bằng kiểu mới
hơn do một điều khác gia về nên (nhà điều khác
này đã có công tạo bức tượng Hai Bà Trưng với
vết mặt mẹ con bà Ngô đình Nhu).

Huy hiệu mới của quân đội gồm ý chính tiêu
biểu như là thanh kiếm và bụi trúc. Vì ông Ngô
đình Diệm lấy quốc huy là bụi trúc.

Nhưng một vị sĩ quan cao cấp tiết lộ với tôi
rằng : khi ông thấy quân huy mới ấy tôi nhủ thầm
trong bụng rằng : « Nhà Ngô sụp đổ đến nơi rồi.
Bây giờ thanh kiếm đứng cạnh bụi trúc thì thanh
kiếm chi có mỗi một công tác là... đập luôn gốc bụi
trúc ấy đi chứ còn gì nữa ! »

Tôi liền góp ý kiến :

— Bạn nói đúng đấy. Chúng ta chờ xem.
Theo tôi, ngoài nhận xét của bạn, tôi nhận thấy
huy hiệu ấy nghịch với phép ngũ hành, V kim
khắc mộc. Trước sau gì bụi trúc cũng tiêu tủng
bởi thanh kiếm.

Dù đó, chúng ta thấy hồi ấy, huy hiệu mới
được áp dụng nhưng mà lại áp dụng một cách
lông lẻo. Vì sĩ quan nào đã lỡ mua huy
hiệu mới rồi thì thôi còn vì nào chưa mua
vẫn dùng huy hiệu cũ, có cấp rồng. Và rõ
ràng ông Ngô đình Diệm và ông Ngô đình Nhu
cũng đã được nghe sự giải thích điềm bất tường
ấy, nên huy hiệu đó lần lần bị kẻ như lãng quên.
Nếu không thì điều khác gia nọ lại mới phen nữa
nổi danh về kỷ công đã vẽ nên một quân huy rất mỹ
thuật ! Chỉ tiếc rằng ông ta không có cơ hội để phê
tải nghệ bằng cách vẽ huy hiệu cho đội binh
« GVL » (Garde Volontaire de la Liberté) của quân
đội Pháp lập nên khi mới qua tái chiếm Việt Nam
hồi năm 1945 mà thôi.

Nhưng đó sao thì cái quân huy « thanh kiếm
và bụi trúc » ấy cũng đã vô tình báo cho người dân
Việt Nam biết nhà Ngô sắp trốc gốc !

Và quả nhiên, như quốc dân đều biết : cuộc
Cách mạng : 1-11-1963 đã thắng lợi lật đổ
nhà Ngô.

Sau Cách mạng 1-11-63, chính tình dồn dập,
nhiều việc phải làm, nên quân đội chưa có quân
huy mới.

Mãi đến năm 1966, mới có lệnh cho các sở
quan mang quân huy mới là con phụng hoàng vươn
cánh với hai chữ « Cộng hòa » bên trên, trước
ngực phụng hoàng là Quốc Kỳ. Phía hậu diện
là vòng lá chiến thắng khải hoàn, với ba tiểu ngữ
phía dưới : Danh dự — Tổ Quốc — Trách
nhiệm.

Khởi sự từ ngày Quốc Khánh 1-11-1966, các
chiến sĩ đều hân hoan mang quân huy mới.

Số sách quân huy mới với quân huy đầu tiên,
người ta thấy con phụng hoàng đã vươn cánh bằng
đúng thoát vòng kiềm tỏa trong khi con phụng hoàng
cũ, tự chùn cũng có cặp kiếm những cặp cánh bị...
xả xuống lộ vẻ yếu ớt.

Người ta cũng bàn rằng cái quân huy, cũ tuy
có hai con rồng chầu, coi bộ anh hùng dũng, nhưng
cũng là điềm đất nước bị chia hai, ngăn cách, hai
lực lượng đối chiến nhau. Nay với quân huy mới,
người ta tin rằng quân đội sẽ hùng mạnh thêm, sẽ
bất nhiều chiến tích và thắng nhất giang sơn.

TRANG 11

BAY năm học thật là dài, biết bao kỷ niệm buồn vui. Nhiều khi ngồi nghĩ lại không khỏi luyến tiếc một quãng đời đã qua.

Đại bút viết những dòng này, ngoài mục đích "văn nghệ lắm rồi" tác giả còn muốn cho bạn đọc biết qua căn bản học hành và lễ lối làm việc của sinh viên y khoa. Tuy ngày nay chương trình có thay đổi chút ít nhưng dù sao cái nền móng vẫn còn nguyên. Tiếc rằng trên văn đàn, ta không có một quyển tiểu thuyết nào vừa vui, vừa giúp cho một thanh niên rời khỏi trung học lên đại học biết cuộc sống bảy năm của sinh viên y khoa nó như thế nào cho khỏi ngỡ ngàng và cần nhất là phải hiểu rằng. Khi đã tu nghiệp học thuốc không phải chỉ chờ ngày có bằng cấp để "làm chính trị" và "dào mỏ". Ấu là nghề gì cũng cần nghề thì nhọc nhằn. Tôi đã qua tám trường của một thanh niên lòng tràn trề hăng hái, hào hứng khi có mảnh bằng Tú Tài. Niềm vui chưa hết thì nỗi hoang mang, phân vân, đắn đo trong những ngày sửa soạn ghi tên vào phân khoa Đại Học mới lên sấm chiếm óc tôi.

Hồi đó tôi ở trọ chung với mấy người, anh thì học P.C.B. anh thì năm thứ II năm thứ II trường thuốc. Anh Hoàng tuổi ngày chỉ tính bát dần, thân lẳn, dễ mồi. Anh Bằng, sáng dẻ "cours" nhiều đi thực tập, tôi về đứng trước cái bàn trên đó để sơ người, miệng lầm bầm học bài, tay cầm một mẫu xương chân, hết như ông thầy pháp tụng ma Xổ. Anh Thuận học năm thứ II, thường lễ cho tôi nghe những buổi anh mới xác chết ở cơ thể học viện. Nhiều khi còn hứng không biết có thêm "mắm muối" hay không, anh kể cho tôi nghe anh đã

cái cái "của quý" của một xác dân ông bỏ tôi vào đó sách tay một cái bạn học đẹp nhất lớp. Tôi đoán rằng đoạn kết của sự nghiệp người trên là anh Thuận lãnh một cái "tất siếc" hay nhân những lời "ca tục ngữ" thậm tệ hắt vào mặt. Nhưng không, anh thân thiện mới ở trong cấp ra cho tôi xem một đôi nhũ hoa nhẵn nhéo, khế dẹt, thậm si, rồi nói: "Đây là kỷ niệm li si của người đẹp".

Chỉ vì me những chuyện làm cảm như thế mà tôi học thuốc. Hơn nữa cái "thiên chức cứu nhân độ thế" cũng hấp dẫn lòng nghĩa hiệp của một thanh niên mới nhớn thương hay "hàng tiết vĩ".

Thế rồi, tôi cũng qua những giai đoạn mò dần, cóc nhái, thân lẳn, dễ run, chuột éch... Trường phòng thực tập sinh học đông vật là một ông giảng nghiệm viên khoảng ngũ tuần, da thịt sạm sít khó quắt như da thân lẳn. Ông ta "sẻ vè", cần cỏi như các con vật ngâm trong lọ thuốc. Nhưng đối với các cô, dù xấu hay đẹp, thì ông ta lại tươi như hoa... khò trong phòng thực tập sinh học thực vật. Bọn con trai mà hỏi thì ông ta nghiêm mặt sặt lặt, lươn và im lặng đi chỗ khác. Nhưng nếu con gái hỏi, ông ta cười tươi một cái, rồi sà xuống ngồi cạnh mồi hồ, khi nào xong chỉ việc mang lên cho ông ta chấm 20/20. Kỳ thi thực tập cuối năm, chẳng may tôi rút phôi bài mồi con run (ascaris). Mồi run thì để ở chỗ chỉ phải rạch người nó dọc theo chiều dài là xong, nhưng ngại nghèo, hiếm học ở chỗ phải gõ và trình bày cho rõ ràng bộ phận sinh dục của nó, rồi cho biết con run mình mới là dực hay cái. Bộ phận sinh dục của con run dực hay cái đều dài lông thông như nhau có tới gần một thước, đường kính lại mỏng không tới một mi-li-mét, thành ra nó dễ đứt lằm. Khi mồi con run được gắn liền vào một tấm cao su dày bởi cái đầu và cái đuôi. Miếng cao su này ngâm trong một hộp thuốc chứa nước. Chỉ cần làm cho nước sống sấm một chút là có thể đứt bộ phận sinh dục của con run để như chơi. Hôm thi, tôi lại ngồi cạnh một cô, cô này cũng rút

KỶ NIỆM

Hồi ký của Bác-sĩ TÂN-TRỊ

phải bài mồi run như tôi. Ông giảng nghiệm viên lằm hồ có ta gần hết.

Trong khi đó tôi bị học cơ mồi bộ phận sinh dục của run. Gõ mạnh thì sợ đứt, gõ nhẹ thì nó đóng cục lại không chịu rời ra. Sắp hết giờ đến nơi mà tôi chỉ mới làm được có 2/3 công việc. Liếc sang bên thấy ông giảng nghiệm viên đang sửa soạn lại để cho cơ sinh viên mang lên nộp. Tức quá, tôi nghĩ ngay một kế, giả bộ làm cho ghé ngồi đó, tôi trượt ngã theo, tay huyếch vạnh vào cùi chỏ ông ta. Thế là tay ông bị xô mạnh vào nước, nước trong hộp thuốc sáng như khi con tàu thủy chạy qua sóng. Lúc tôi đứng dậy như khi con tàu thủy chạy qua sóng, thì thấy sợi giây bộ phận sinh dục của con run đứt ra từng mảnh nổi lều bều trên mặt nước. Dù sao có ta cũng đau. Nhờ đó tôi cũng được điểm cao để lên lớp, vì tôi còn làm hoàn hảo hơn có ta!

Lên năm thứ nhất, mấy tháng đầu tôi cũng phải "gặm" xương người. Từ xương đầu cho đến xương chân. Có bao nhiêu nữa? xương người phải học hết. Những lỗ xương chạy qua đó những dây thần kinh hay mạch máu, cũng phải học lòng. Những chỗ nào ở đó có dính những giây gân thịt cũng phải nhớ. Đó mới chỉ là 1,4 trường trình cơ thể học của năm thứ nhất. Năm thứ hai cũng phải học như năm thứ nhất.

Lần đầu tiên khoác chiếc áo "bờ lu" trắng vào người tôi cảm thấy vướng víu, vướng vướng, tay chân không biết để đâu. Trong hai năm thứ nhất và thứ hai ở nhà trường chúng tôi học cách khám bệnh. Ngoài trường thì khám như thế nào? Nội thương thì khám như thế nào? Các bệnh ngoài da, tai mũi, họng, mắt, sản khoa cũng có những cách khám riêng biệt. Chúng tôi có một ông thầy rất già

Ông ta gọi chúng tôi là "mes enfants", ngược lại chúng tôi gọi ông ta một cách thân mật là "papa". Bọn tôi đứng trước ông thầy già, tóc bạc phơ, các lông bệ vệ, như đàn chuột con trước mèo cụ. Một hôm ông ta bắt tôi nghe thử bệnh nhân đau tim lâu năm. Đó là lần đầu tiên tôi học cách khám bệnh. Theo như trong sách vở, lý thuyết, thì phải có những dấu hiệu sau: tiếng tim đập ba nhịp, có tiếng lặc sặc như gió thổi qua luồng máu chảy qua lỗ ngăn cách hai "tầng" tim. Tôi cứ thế máy móc nói ra nguyên văn. Ông thầy trình trong bài tay "félécuter" là thuốc bài lằm, không quên châm biếm thêm. Nhưng...; ông bỡ ngỡ câu nói ở tiếng "ngành" của ông nghe lên tai tôi. Mấy anh bạn cười ồ. Mặt tôi đỏ dừ. Tôi chỉ ấp có "màng nghe" lên ngực bệnh nhân, vì cưỡng cưỡng sợ sệt trước ông thầy tôi quên không móc hai "ngành" ông nghe vào tai; như vậy những lời tôi nói ra chỉ là thuốc bài, chứ sự thực tôi đâu có nghe thấy gì!

Trong những năm thứ ba và thứ tư, chúng tôi phải học cách chẩn bệnh. Muốn định bệnh phải làm "Tường trình sơ lược căn bệnh" (Observation). Trước hết phải hỏi bệnh nhân vào nhà thương vì triệu chứng gì? Như đau? Đau bụng? Ho, nóng lạnh, không có kinh, hay kinh ra nhiều quá? v.v... Phải hỏi rõ nghề nghiệp, nhà ở đâu? Bởi vì nghề nghiệp và nơi sinh sống có liên quan ít nhiều đến bệnh tật. Sau đó hỏi diễn tiến bệnh tật. Ngày thứ nhất đau như thế nào, sang ngày thứ hai thì làm sao cho đến ngày người bệnh vì lo lắng, hoặc vì chịu không nổi phải đến xin điều trị. Rồi hỏi đến tiền căn căn bệnh. (Những bệnh tật đã xảy đến với bệnh nhân từ trước, ví dụ trước đó có sốt thương hàn, lều sởi, hư thỉ, bệnh lậu v.v...). Tiền

căn liên hệ về bố mẹ, anh chị em, ... chông công cái, cũng phải biết. Ví dụ: bố mẹ có bị nám phổi, chông có bị bệnh phong tình không v.v... Đến phần khám bệnh: nếu ta nghĩ người bệnh đau bộ phận nào (tim, phổi v.v...) thì khám bộ phận đó kỹ nhất; sau khám các bộ phận khác sơ qua (gan, lá lách v.v...). Sau khi đã có những tài liệu, chi tiết trên, dựa theo những điều mình học trong phần lý thuyết, sẽ rút ra một kết luận Định bệnh (diagnostic). Muốn cho chắc chắn và đúng đắn, ta lại phải kiểm soát lại bằng định bệnh khác biệt (Diagnostic différentiel). Bởi vì có một số bệnh có những triệu chứng tương đương với nhau. Vì sự định bệnh, muốn cho thật đúng phải hỏi kỹ càng như vậy, nên một người bác sĩ ở phòng mạch tự thường bị con bệnh chi trích là: ông ta hỏi lằm nghe gì để liệu chứng còn chêm tiền và nắn "hầu bao". ! Hoặc là: khám bệnh mà không biết hay sao, lại phải hỏi đó là để đoán mà mồm như thầy bói! Trong một việc làm có dấu ợc khoa học đều phải có sự suy luận theo những tài liệu, chứng cứ mình phải tìm ra, và có những chứng cứ người trong cuộc phải cho biết. Trong một bài nói về cách khám bệnh, tôi đã vi sự tìm bệnh đều như sự điều tra tìm kiếm một vụ mất trộm của cái tiền bạc. Gia chủ phải cho thám tử biết những chi tiết căn cứ phải chi minh phur ra vụ trộm được. Sơ đoạn no đoán kia có tính cách mà mồm khi nào ta không có một chi tiết, tang chứng nào trong tay. Ở đời không có sự dò hỏi một chiều. Chúng ta có làm gì cho tổ quốc mới dò hỏi gì ở tổ quốc được. Vì vậy đại chúng hóa y học là điều cần thiết để cho mọi người đều biết rõ bộ phận của người thầy thuốc với con bệnh thế nào, ngược lại bệnh nhân cũng phải có trách nhiệm đứng đắn trong

căn bệnh của mình, như vậy bệnh vừa chóng khỏi, vừa đỡ tốn tiền. Có nhiều người muốn "chắc ăn" thích có thật nhiều thuốc cho chóng khỏi, có thể tưởng bệnh lên. Họ có khi vì "bệnh tưởng" bệnh nhân kể lể đau của tai nheo, mình có cảm tưởng rằng chẳng có bộ phận nào trong người họ lằm lộn cả! Một lần vì quá ngây thơ và dễ tin lời bệnh nhân, anh bạn tôi đã làm sai định bệnh. Khi sau

(Xem tiếp trang 27)

ĐÊM CUỐI NĂM NÓI CHUYỆN MA...

con hãy trả lời một lần cho ra nhẽ — có ma hay không có ma ?

Việc đó nó cũng như chuyện ông già Karam-zov quy tụ mấy đứa con trai lại mà hỏi : — Nào! Anh em tụi bây đưa thì vô thần chỉ tin theo khoa học, đưa thì đi tu, vậy hãy trả lời một lần dứt khoát cho tao còn biết đường lo liệu — có Thượng Đế hay không ?

Thế thì trong câu chuyện quanh ánh lửa giữa trời khu, khi có người hỏi về sự hiện hữu của loài ma quỷ, lập tức những người ngồi bên như sẽ phản ứng theo hai cách. Vì nào tin là có ma thì đứng hăng, nuốt nước bọt đánh 'ợc' và liếm môi liếm mép để chuẩn bị kể ngay một chuyện ma nóng hổi. Còn vị nào không tin thì nhướn miệng cười ngớ ngẩn, nhưng cũng nhìn trước ngó sau một cách kín đáo và nhích lại gần nhau thêm một chút nữa để mà nghe cho được... rõ ràng và âm cúng.

VÔ THƯỜNG ĐẠO NHÂN

Ở đây cũng phải mở một đầu ngoặc là theo sự nghiên cứu về thống kê của kẻ viết mấy giòng này thì có đến chín mươi chín phần trăm trai gái trên thế giới lấy vợ lấy chồng là chỉ vì ở một mình sợ ma. Số một phần trăm còn lại sợ dĩ không sợ ma vì đã thành gia thất, con cái đầy đàn. Và cũng cần nói thêm là về phần các nữ lưu thì không biết thế nào, nhưng đối với các tu mi nam tử thì tránh đương mô lại gặp đường ma. Tránh ma quỷ thì lại vướng phải cái mà dân Pháp họ gọi là « Ma phâm ».

thực một trăm phần trăm. Cũng cần phải nói thêm là tuy có uống rượu Whisky nhưng đêm hôm đó anh Tống thư ký vẫn còn tỉnh táo, và khi kể lại câu chuyện ma sau đây, anh chưa bị ma... men nào nhập.

«Tôi còn nhớ, lời anh Tống thư ký, kinh nghiệm bản thân về ma của tôi cách đây mấy năm. Ngày đó tôi còn làm tại một hãng thông tấn người quốc ở Singapur. Tại đây tôi có quen một cặp vợ chồng anh bạn trẻ. Nhà của hai vợ chồng đó không xa thành phố, và một đêm cuối tuần, tôi lái xe đến thăm hai vợ chồng anh bạn.

Đỗ xe trước cổng nhà, tôi bước vào trong sân, men theo một lối đi nhỏ hai bên có cây cối râm rập. Vừa đi được mấy bước, tôi chợt thấy ở phía trước trong ánh sáng lơ mờ của khu vườn 2 chiếc ghế thấp thoáng của một người đàn ông và một người đàn bà. Người đàn ông thì ăn mặc rất sang trọng, còn người đàn bà, một tay ôm lấy ngực đàn ông một cách âu yếm, một tay vươn lên hái vài nhành hoa... Tưởng rằng đó là hai vợ chồng người bạn, tôi vội rồ bước tiến tới và cất tiếng gọi. Nhưng khi đến gần thì không thấy hai người đâu nữa. Tôi lấy làm lạ đi lúng khập trong vườn và vào trong nhà, nhưng thấy bốn bề vắng lặng, tĩnh không một bóng người.

Sáng hôm sau, khi gặp anh bạn trẻ và kể lại câu chuyện đó thì anh ta rất đỗi lấy làm ngạc nhiên vì đêm trước cả hai vợ chồng đã ra ngoài phố, mãi đến khuya mới về.

Sau đó, tình có dịp kể lại câu chuyện kỳ lạ nói trên cho một viên cảnh sát trong thành phố thì tôi được ông này cho biết là cách đó mười năm, chỗ xây cất ngôi nhà kia là một garage để xe. Một đêm, có một người sinh viên hẹn nhau với một cô bạn gái tại đó, nhưng không hiểu vì duyên cớ nào mà cả hai cùng chết tại đây một cách bí mật ; và cuộc điều tra của nhà đương cuộc vẫn chưa tìm ra ánh sáng. Nhân viên cảnh sát còn nói với tôi là bao giờ có gặp lại trường hợp đó thì hãy thử nhân danh pháp luật mà hỏi bóng ma xem vì sao mà chết. Tôi trở lại ngôi nhà nói trên và đợi nhiều đêm để tìm gặp lại hiện tượng quái gở đó nhưng trong bóng tối chỉ có tiếng hàng cây thì thầm...

Kể xong câu chuyện, anh Tống Thư Ký uống vội một hộp Whisky và đôi mắt đỏ hoe bỗng trở nên xa xăm huyền ảo như vẫn còn chứa đựng những hình ảnh chớp chờn mà quái của một đêm buồn trên đất khách.

Khi những gương mặt xung quanh đã bớt căng thẳng và vì nữ lưu phụ trách mục «Bạn gái» đã bớt tròn xoe cặp mắt, anh chàng phụ trách mục «Tuổi Thơ» bèn đứng hăng mấy phút. Đó là cái điểm báo hiệu sắp có chuyện huyền bí. Y như rằng. Đây câu chuyện ma của anh phụ trách mục «Tuổi Thơ» :

— «Câu chuyện mà tôi kể lại đây chỉ mới xảy ra có đầu hơn vài tháng. Số là tôi có một bạn đặc thân tên là P. Anh ta thuê một căn phòng bên Khách hội, Nơi anh ta ở là một building gồm có nhiều hạng người từ tước tử người buôn bán đến gái giang hồ. Một đêm cách đây không lâu, khi trở về căn phòng của mình, anh ta chợt thấy trong ánh sáng của căn phòng một phòng ông cụ già râu tóc bạc phơ ngồi yên lặng trên một chiếc ghế dựa nơi góc phòng. Trông gương mặt ông cụ rất hiền từ và dễ thương. Thấy vậy anh ta liền lại gần, định bụng là đi ông lão lại bên chiếc giường. Nhưng vừa định đến người thì ông cụ già chợt biến đầu mất. Phải nói ngay là lúc đó anh ta rất tỉnh táo. Sau đó, anh chẳng bị xúc động mãnh liệt cho mấy tháng liền và mới đây đã phải từ bỏ cuộc sống độc thân chơng như là dọn nhà đi nơi khác. »

Cả bọn đang suy nghĩ mông lung thì anh phụ trách mục «Tuổi Thơ» đã kể tiếp :

— « Nhà thương Chợ Rẫy từ trước đến nay vẫn có nhiều người đến là có ma. Nhiều kẻ không tin, nhưng cách đây mấy tháng, có một anh sinh viên y khoa một đêm nằm gác tay phòng trực trên gác ngủ chợt chờn chợt bị người đàn ông, Thủ quỹ thì thấy một người đàn ông bện đồ y tá trắng toát người đó nói với anh sinh viên là có kẻ vào bị thương và bác sĩ, bảo anh phải xuống ngay phòng cấp cứu. Anh sinh viên vội vàng chạy xuống phòng cấp cứu.

(Xem tiếp trang 33)

Đó là quang gần nửa đêm. Bữa tiệc tất niên cũng đã sang đến tuần trà nước. Thực khách gồm tất cả là mười sáu người — mười sáu người cùng làm chung tại một tòa báo; và tất cả đều quay quần vây quanh chiếc bàn ăn dài 6 thước. Theo cái lệ chung của loài người, thì kể từ bao giờ có sự tụ họp hơn đông đảo một chút là thế nào cũng có cái màn chis nhòm — như hết trong Quốc Hối vậy. Và khi người ta ngồi quanh chiếc bàn dài lễ thể thì cái khuyển hướng chis khời đó nó lại càng quyn rù hơn bao giờ hết. Họa cho nên, vào cái bữa ăn tất niên đêm hôm đó, nhóm thực khách nhà báo ngồi quanh chiếc bàn dài cũng chia thành hai phái. Một phái trẻ và một phái không còn trẻ. Phái không còn trẻ thì nói chuyện thời cuộc, chuyện làm ăn, kinh tế, chính trị và đương như cũng có cả chuyện tử vi.

Con nhóm trẻ — trẻ đây không phải là trẻ về tuổi tác — thì sau khi nói đủ hết các chuyện trên trời dưới biển bên xoay ra nói chuyện ma.

Không biết ông bà nào khơi mào trước. Chỉ biết là bỗng dưng mọi gương mặt đều có vẻ chăm chú lý lẽ, và câu chuyện của mỗi người thay phiên nhau kể lại hòa với khói thuốc xanh huyền ảo trên những mái tóc cuộn đầm ra mông lung như chôn đắm tu địa ngục. Cũng có thể là câu chuyện ma quái trong cái đêm cuối năm đó là do sự hiện diện của một người con gái — một nữ lưu phụ trách mục «Bạn gái, Gia đình». Và khi trông thấy ánh mắt tin cần chăm chú của bậc nữ lưu như một tín đồ sùng đạo nghe kinh thì hiển nhiên là ông nào cũng sẵn sàng tin hết kinh nghiệm về âm binh quỷ quái ra mà thuyết pháp.

Kể ra, nói về ma thì khắp Đông Tây Kim Cỗ từ khi có loài người là đã có ma theo kể kể sát mạch. Những bức tượng thờ thần của giống người cổ lỗ cũng đã là hình ảnh của sự gây liên lạc giữa con người và thế giới huyền bí bên kia. Và vào những đêm tối trời ngồi bên ánh lửa chấp chờn khi hết ruột quá mà muốn dứt khoát từ tương với câu chuyện huyền bí đó thì thế nào cũng có người phát câu mà chất vấn ngay : « Nào ! Bây giờ bà

Trở lại câu chuyện ma nói trên thì kẻ viết mấy giòng này cũng lại có một kinh nghiệm sống đồng về vấn đề có nên tin ma quỷ hay không. Số là trong một buổi ăn nhậu, đám thực khách cũng xoay ra nói chuyện ma. Ai cũng thì nhào kể, chỉ trừ có một ông cụ là ngồi yên lặng, về mặt kinh khinh, mới được hơn hai giờ rồi một về chế riếu vô bờ bến. Cả bọn cảm thấy hơi ngờ ngáy vì thấy có kẻ biểu lộ cái sự không tin ma quỷ của mình một cách hơi quá đáng. Nhưng đời cho đến khi ai nấy đều kể xong chuyện ma của mình, bấy giờ ông cụ mới bèn nhếch mép : « Ơi ! một phải mà phải : » Hử ! Chuyện của các «vũ» kể mà àn nhảm cái gì : con ma không ăn rau gì ráo trôi, con «tinh» kia mới đáng ngại. Tôi nhớ có một lần...

Thế là ông ta bắt đầu kể lại kinh nghiệm về con tinh, và cả bọn mới chợt ngả ngửa ra là đã gặp phải một tay còn tin đậm hơn ai hết.

Nhưng đến đây là hãy tạm gác qua một bên vấn đề tin hay không tin để đi trở về với câu chuyện mà vào cái đêm cuối năm nhân nhân bữa tiệc tất niên của nhóm trẻ trong tòa báo.

Trước hết là câu chuyện của anh chàng Tống Thư Ký Tòa soạn. Trước khi vào chuyện, anh đã long trọng xác nhận mấy phen là chuyện này có

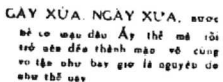
Bản dịch của CHÂM-VŨ

Trên Quốc chủ dân hướng an — a Trung Quốc lập
 chế độ dân chủ lập hiến nhưng lại an thần để phong lưu
 và vị pháp để khác Quốc An quân đội Nhật Bản
 và Việt Nam, nhờ có dân chúng chung trong máy
 thống trị quốc gia nên sẽ bị thối nát về tâm trí và cách
 sống khổ, tình yêu dành chỉ cho gia đình và cách làm
 việc — a mới để cho chủ lực thì lâu trơ trọi làm mất
 an thường nhật — (nhất là môn O CHA ZUKI từ
 con chen như các an vật để cho) — thì: các m
 giáng thế như nông dân Việt Nam

Ngày nay lần lượt có vào hai Nhà Bản su
cốt phá chính trị của họ thấy việc sát tế người
gốc dân tộc các sự vật dễ dàng nhận thấy người Nhà
Bản là do những họ lệ, từ đây Altai kéo sang
không người họ Nam Á người lên cùng họ thừng
dân tiền trí họ thành lệ Nhà Bản nay ở do tỉnh
gọi là ETSU-ZEN (Việt Hán) ETSU CHU (Việt
Trung) và ETSU-GU (Việt Hán)

(Các đáp không nêu năm tháng lại có được đặt
truyền - Sao Nửa Bè Mạn - trong 1 bản Thuyết Nam
của Nguyễn Văn Ngọc. Năm này chúng tôi nghĩ được là
truyền NIHON MUKASHI WA SHU - (Nhật Bản
Tích Truyền) - có nhà KAI SEI SHA - (Gai
Thánh Ka) - là Đông Kinh chủ soạn, thấy tại Trang
133 - có truyền UMI NO MIZU WA NAZE KARAI -
(Tuyết Sao Nửa Bè Mạn) - thảo luận hai câu truyền giống
trên nhau, có khác chi là chỉ tên địa danh.

Nag. nhận nguyên đơn Đình Mỹ, chúng tôi đích thân có mặt ngay của Nhật Bản làm việc với anh giữa hai cô người trên đây, và cũng là dịp thành chủ của Ban đạo được may mắn ngay từ chiều Ba Mươi về cuối năm mới như nhận sự chính trong truyện; sau là để trình bày một mặt nghĩ sẵn - Liệt truyện Nhật Bản có thể họ là người gốc so thủy Bắc Việt với người Việt Nam không? > > >

[illegible]

Một dòng cảm xúc, bằng tuyết phủ dày quá, liên
miên qua mấy tháng, việc đồng áng đành nghỉ hết. Hai
vụ trồng người ăn không có ai tưới, chơi không có
những ngày nên càng rục rã cả Tết cũng làm thiếu thốn
thậm ỷ, doi no dành hăm bụng chín quanh cho quá bữa.

Sông Bè Mười Tết. Trong nhà mọi đồng không có, chỉ gọi cũng không. Vay hỏi chồng — Ngày thường, thiếu hụt sao cũng được. Nay năm mới, đâu ai lễ Giỗ Thưa mà không có lấy lưng cò nông trăn quay hương Nền Hạch Kỵ — (lễ Hạch) — thời sao cho phải đạo. Anh tính thế nào ?

(hồng dân — « Nội thân quốc và người làng mình mang sự khắp nơi có nhà. Nay không còn biết đi vậy đâu đây » —

— « Bên anh cả, mình đã bôi vôi lên vào đầu Sao
anh chẳng sang bên ấy vơi tạm lấy dầu gội cho qua lết, rồi
mình đi làm trà sau » —
(hồng nghe nói có lý, bèn gật đầu, nói rất lễ độ,

thành anh em của vua cha tôi, anh đã đi — Vết thương che
vết đau, làm ơn quên đi mà rồi chúng ta lấy
đây đây, không cần ăn uống gì cả. Cứ đi thôi khác,
thứ này, trong nhà không có nữa lấy một cái — vậy, tiếp
rồng trên cao; Vua phải cho mẹ nó về bên ngoài hỏi
xem con được lành chưa, vớt dân họ cũng đi.

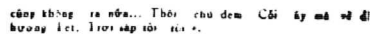
[illegible]

Khởi đình dãi, song bên kia, tới khe rừng' chực lá,
lên thềm, quanh co bắt gấu ở qua góc kia, lần mãi vào
núi rừng sâu, đã thăm rồi mà vẫn chẳng thấy đường quay

về. Đi thêm một lát nữa, chợt thấy một cụ già, râu tóc trắng lòa màu tuyết, đang lom khom tìm nhặt cành khô gầy, vôi trên đất. Chẳng chờa kịp vài chào, cụ đã cúi ngược nhào vào cái tiếng hỏi trước: — Ủa, cháu họ Mưu? Tội rồi, chả không có việc chi vớ mà còn thơ thẩn vào đây vậy.

Chàng bèn kể hết khúc ruột, và kết luận rằng, chỉ có
mình được ai cho vay dẫu gọi lấy cái cớ Giao thừa. C
giả vụng cười lớn.

— Ngã chỉ, Già này giúp gao cho chẻ *. Bèn ra
trông bề lá, chiếc bánh mì ngọt bắp thán, đưa cho anh
kính : — Chú cần bánh này, chịu khó đi sang rừng bẻ
lá, tôi chờ lau dãi nó trong. Chẻ vụn vụn bẻ trong, c
vụn lá phia sau tía lều lón nhất, ngay ở ch
trông tía nó chẻ hàng cho nước người Kiên. Vẻ trong h
đi gặp ơ. Họ thấy bánh này, à thêm mà hỏi mua, như
đau lá hao như vậy cũng dùng bán, chỉ gen dẻ b
được lá chẻ này bằng da của họ mà đem về *

Thần chú chiếc Cối trong bọc da này và một chiếc khác.

Thần tiên chiến Cờ trong Bức địa vô biên, thấy trước tiên
 Thập đạo đều đến cứu chúng nó. Từ trước về đây, hương lộ
 vô tình dường đó mới trong chốc. Chẳng hỏi họ nào
 chỉ chơi chữ đùa trong thế nào. Vì chúng hiền ra học
 nên bằng chước chước có nhiều tiên sư các chốn đền đài
 mới, thấy chúng đi vào giữa chốn có Cờ đã nhún nh
 mọi một lòng, miệng nói: — “Giao này... Giao này...”
 giao cơ thể họ vào quanh Cờ này, giao để Cờ làm
 lên, chúng đều có thể dùng thời gian trên cơ thể
 nên, chúng đều quay ngược chiều đi vòng bên thời
 cơ thời gian được đến tay người này may mắn, được
 may mắn cho, đến đó, bước về đi hết. Người về
 một quỳ, vội ra đi vào đường, đây cũng xong là rồi
 một quỳ.

[illegible][illegible]

Vợ chồng chàng rớt vào trong bẫy, đem cả đời vợ
vợ lấy cơ bản của cứu, biết hay, luôn luôn sợ vợ
ra (thật đáng, ai nghĩ đến khi nào đến cho (trở về) mà
Mọi người (thời gian) biết (vợ) chồng chàng (đến) để
đi, (trong) người anh là (tên) mà (xem) em (mình) và (chàng)
mà (qua) một (đêm) đã (trở) về (cực) đại (phù). Vì (thời) có
thể (thoát) khỏi (lưng) hành (vì) một (câu) vợ (chàng) em, (hết)
nắng (h) thu (t).

Khi gặp mặt thân quyến của người lặn biển là -

K

Hí máy bay vừa đáp xuống phi trường Phú Bài, Trời đổ mưa. Tôi cúi vội chiếc áo ướt ướt cho mưa theo đám hành khách ra ngoài công phi trường. Lúc ngồi trên xe hơi vào thành phố, nhìn mưa dầm dầy lên những cụm thông hai bên đường tôi cảm thấy thương nhớ mung lung. Con đường cắt xuyên Việt vẫn lạnh lùng nằm ảm sát đầy núi thấp chạy về phía xa. Khi xe ngang qua cầu An Cựu tôi cảm thấy hồi hộp lạ. Chỉ còn mười phút nữa thì H-ế rồi. Tôi sẽ gặp Hải. Hải của sau bao năm xa cách. Cái ao ước của tôi là muốn được ngắm lại Hải ngay khi đặt chân xuống đất Huế.

Bắt lại tron vẹn hình ảnh Hải duyên dáng ngày nào đã nằm chết lạng trong đáy tâm hồn, hôm nay bỗng nhiên sống lại. Xe vào lòng thành phố có một Huế vẫn đẹp như xưa. Con sông Hương nước vẫn lững lờ nằm vắt ngang cắt đôi thị xã, bầu Trường Tiền vẫn mấy nhup uốn cong như nối liền hai miền Nam Bắc.

Khi xe đỗ ở cạnh Chợ Đông Ba, Tôi nhìn quanh Huế có nhiều khu nhà mới mọc lên—nhưng chưa được hóa được cái đẹp trầm buồn cổ kính của cố đô.

Sau khi tìm khách sạn. Tôi bách bộ ghé vào quán nước cạnh sông Hương cho tâm hồn trở lại bình thần trước khi đến thăm Hải. Chờ lần nào trở lại có hương tôi cảm thấy vui như lần này.

Tôi sinh ra ở Huế, lớn lên ở Bắc và trưởng thành ở miền Nam. Tôi biết Hải từ khi đang còn học ở Đồng Khánh. Lúc đầu Hải hát cho bạn văn nghệ ở trường sau hát cho đài phát thanh Huế trước khi vào Saigon. Hình ảnh Hải tôi nhớ nhất là hôm tình cờ được anh Nguyễn nhạc sĩ kéo tôi đi xem tuyển lựa ca sĩ ở rạp Hưng Đạo Saigon.

Hải ra hát phụ diễn tân nhạc. Không hiểu vì cảm động hay là lần đầu trình diễn trước số khán giả cợt ống mới tình nguyện của thủ đó. Lúc Hải bị chúng ta ó phần đối. Theo thông lệ. Hải có gắng cương hát nốt bản thứ hai. Khi dứt tiếng, Hải cúi đầu chào khán giả với nụ cười rất duyên dáng, tươi mát, cởi mở — nhưng vẫn bị những tiếng phàn đối đuổi vào. Chính tôi cũng phải cảm tức thay Hải — nhưng tôi không để ý đến hơn người vô ý thức đó. Tôi theo anh Nguyễn tìm Hải phía trong hậu trường. Tôi làm sao quên cảnh Hải đứng hát tuy em àn khóc rú rượi. Anh Nguyễn bỗng đến cạnh Hải thì lời an ủi. Trong khi tôi đứng nhìn người nhìn Hải khóc. Cảnh tượng này đã đập mạnh vào giác quan tôi khiến tôi cảm thấy đau thương thay Hải. Và nghĩ nhiều đến số phận những cuộc đời thê lương vào tiếng hát mới trong những nghệ thuật tô điểm đẹp tâm hồn.

Nếu những thất bại buổi đầu là để đưa đến những thành công to lớn sau này. Hải đã thực hiện điều đó. Tôi cũng không ngờ về sau. Hải mới ngày càng hát hay hơn và càng nổi tiếng hơn. Chính ở điểm Hải càng nổi tiếng về giọng hát của mình khiến tôi khó khăn thêm để quên Hải.

Tôi tìm thăm tìm hiểu Hải qua Hương, bạn tôi mà cũng là bạn học của Hải.

Hương cho tôi biết Hải rất khó khăn tình cảm. Và Hương có kể lại những một tình dạn dĩ của Hải. Biết chuyện Hải tôi thương Hải thêm và bảo Hương : * Có lẽ cuộc đời gặp nhiều trắc trở cho nên tiếng hát Hải mới trở nên vút đưa, nghẹn ngào, náo nức ai oán. Những đau khổ, những u buồn của đời Hải là những chất liệu cấu tạo Hải thành một ca sĩ có giọng hát độc đáo đặc biệt ...

Một hôm tình cờ đến thăm tiếng hát Hải với anh Đại, tôi có kể chuyện Hương nói về Hải cho anh Đại nghe. Anh Đại tròn mắt ngạc nhiên và bảo tôi không nên tin lời Hương. Riêng về anh, anh thấy Hải rất hay và duyên dáng không khó khăn tình cảm như Hương nói. Rồi anh Đại kể lại chuyện Hải mới anh và mấy anh em trong ban uống * la va * Tuy không biết uống. Hải cũng có uống chung vui với anh em.

CHUYỆN VỀ

Truyện ngắn của
PHỔ ĐỨC

Và chính Hải ra * kết * trả tiền.

Trong cuộc đời tôi, ngoài những khổ sở vụn vặt thông thường. Có lẽ sự túng thiếu về tiền cũng khổ sở không ít. Sự thật tôi làm ra tiền nhiều nhưng tiêu tiền cũng rất trời đất ra gì hết. Tuy nhiên tôi vẫn thích tiết kiệm với những bộn. dù nghèo, dù rách nhưng phải tiết kiệm với tôi ý chỗ tiêu xài — hơn là những ông có ít nhà lầu mà bôn zin từng đồng.

Nghe chuyện anh Đại nói về Hải tôi đi tò ngạc nhiên nảy đến ngạc nhiên khác.

Sau cùng, tôi quyết định tìm cách quen Hải. Ngoài chuyện hát hay tôi còn mến mộ Hải ở chỗ Hải tiêu tiền giống tôi. Vì tôi nhớ anh Đại giới thiệu tôi với Hải. Món quà để tôi quen Hải là mấy quyển sách đi in.

Hôm hẹn anh Đại đến đài phát thanh Saigon gặp Hải.

Tôi đến muộn Hải hát xong sửa soạn ra về. Anh Đại đang bàn gói thiệp chương trình. Tôi ngó ngang, lần đầu gặp mặt Hải trước cửa phòng vì ăm, để tránh người tới trao mấy quyển sách báo của anh Đại nhờ trao lại Hải. Khi nhìn sách Hải hỏi đúng tên tôi, Hải bảo nhìn tôi giống bức họa Duy vẽ in ở báo sau tập thơ tôi tặng ở nhà nhạc sĩ Hậu.

Nghe Hải khen, tim tôi như sắp nhảy ra ngoài. Người làm văn nghệ nào không thấy thích thú và cảm động khi tình cờ được người khác chưa quen mà biết đến tiếng mình — nhất là Hải là người tôi đang tìm quen lại biết đến tôi rồi ?

Trước khi về, Hải thông quen cảm ơn tôi đã tặng sách và hẹn gặp lại lần sau sẽ nói chuyện nhiều hơn.

Tôi đứng ngẩn người nhìn Hải tung tăng như cánh bướm đầu xuân xuống lầu. Máu tâm hồn cảm thấy phơi phới nở hồng như muốn bay theo bóng dáng Hải, tôi ao Hải tha thướt, uyển chuyển dưới sương chiều...

Sau lần gặp Hải chỉ hơn một tuần tôi làm gần cả chục bài thơ ca tụng tiếng hát Hải. Tôi cho đăng nhiều báo.

Có hôm không lên đài phát thanh tôi nhờ anh Đại trao tặng Hải nhưng dù luân thiếu bạc ở đời là những đơn rơi danh ca chuyển xô xia vào đời tư của kẻ khác. Bởi thế sau khi tôi làm thơ ca tụng tiếng hát của Hải nhất là sự thần mật bất chợt đến giữa tôi và Hải và lần sau đó, khiến bạn bè coi đó như là một trò đùa bạn tán chế riếu có tôi lẫn Hải. Tôi hiểu Hải là con gái. Hải không thể nào chịu đựng trước sự đùa nghịch vô ý thức đó. Nhất là nề nếp gia của đình Hải khiến Hải càng dễ dặt hơn. Và cũng từ đó Hải bắt đầu coi tôi như xa lạ trước mặt mọi người. Tôi có kể chuyện này lại với anh Đại, Anh Đại bảo tôi hãy đến nói thẳng với Hải là chuyện đó xảy ra ngoài ý muốn của tôi.

Mấy lần tôi định ghé lại nhà Hải phân trần là tôi rất đau khổ nhưng vì tự ái. Sau cùng tôi quyết định không gặp Hải nữa. Tôi trách Hải đã đánh giá tôi quá tầm thường. Sự thật không phải vì tôi làm thơ ca tụng tiếng hát của Hải mà nhiều người mới biết đến Hải Hay ngược lại Hải thân mật với tôi sẽ giảm giá trị mình.

Hải quá tự cao khi được yêu. Tôi rất mến và quý Hải. Chính trong các tác phẩm ca tụng Hải, Tôi đã nói rõ lý với tiếng hát sao sang, dài các của Hải, trăm ngàn bài thơ của tôi cũng trở nên vô nghĩa. Tôi chỉ làm một người mới điệu, một thật cả lòng mình để thương thức. Hải hãy coi tôi như là một người bạn văn không muốn là tình già. Tôi chưa có một cơ hội gì bất nhủ đối với Hải.

Tại sao Hải tránh tôi ? Hải sợ gặp tôi ? Hay là gặp tôi Hải coi tôi như xa lạ ? Trong thời gian tôi tự lánh mặt để Hải khỏi khó chịu với bạn bè. Tôi đau khổ về cùng Hải có bao giờ ngờ, nhiều

hôm tôi tìm đến để ngắm bóng dáng Hải thướt tha ra đi cũng như lúc trở về nhà mà Hải không hề hay biết không ? Sau mỗi lần như thế nhớ thương cứ tăng mãi và tôi vô cùng đau đớn xót xa...

Rồi bao biến chuyển dồn dập đến. Tôi bị đồng viên — trở Hải. Vì tôi được tin Hải sắp lấy Hậu — nhạc sĩ hướng dẫn Hải. Được tin này, tôi đau đớn tới độ. Tôi cảm thấy chán ghét Saigon vô cùng. Tôi cho sự nhậng của tôi lại càng hợp lý. Tôi nghĩ vào quân trường với thời gian sẽ quên dần Hải. Dù đau khổ, tôi cũng cầu mong Hải tìm được hạnh phúc khi sống chung với Hậu.

Nhưng sau khi vào quân trường, mặc dầu một nhọc — Ngày nắng đốt sạm da, đêm tập bắn súng, thần xác mỏi nhừ — Tôi cũng không thể quên Hải như tôi tưởng. Nhất là sau khi ra trường. Những khi hành quân ở góc núi, chân đồi, Những đêm đắp sương rừng gió núi cũng anh em đồng đội, những sáng buồn bỏ gối trong trại phồng mắt ra ngoài cửa sổ sương mù đã giăng đầy cao nguyên.

Những đêm nằm đếm mưa rơi trong thùng lúng giữa núi đồi heo hút mờ * radio * nghe Hải hát. Trời ơi ! tôi cảm thấy thương nhớ dần lên chiếm trọn cả hồn. Tiếng hát nghẹn ngào vút đưa rồi tan loãng vào núi rừng. Tôi thấy hồn tôi rung rung buồn muốn chảy ước mắt mà không khóc nổi.

Trong những lá thư viết về chị Vũ người thông cảm tôi về chuyện Hải, có nhiều đoạn mà tôi đọc lại trước khi cho vào phong bì để phong lòng :

* Chị ơi ! Hải có thể quên nhưng em chẳng bao giờ quên được Hải như chị khuyên. Chị ơi ! Dù cho núi cách, mây che, dù cho biên đời tâm tôi, dù cho xa mặt cách lòng, dù em trôi nổi lênh đênh trên vạ neo sóng hồ. Em chẳng bao giờ quên Hải. Em còn yêu Hải và yêu mãi mãi đến hơi thở cuối cùng ...

Nếu thời gian là liều thuốc quên sao tôi vẫn nhớ. Sau mấy năm xa Hải. Gió mưa, khói lửa chiến trường đã làm tôi già dặn và phong sương hơn. Riêng tiếng hát của Hải cũng trở nên náo nức giá buốt. Tác phẩm của tôi trong những ngày đầu giặc, hình ảnh Hải lúc ẩn lúc hiện mỗi ngày một dấy thêm

Và điều tôi biết chắc là vóc dáng Hải chưa ra khỏi tâm hồn mình. Trong những ngày tuyệt vọng nhất cuộc đời vào cuối năm, quí Xuân của chị Vũ là một lá thư từ quê về Hải. Chị vẫn không quên khuyên tôi quên Hải. Có đoạn chị viết : * Con mấy tháng nữa em giải ngũ về chị sẽ giới thiệu Diễm với em. Diễm đẹp thơ em, duyên dáng và đẹp hơn Hải nhiều.

Nếu quen Diễm, em thấy thích, chị sẽ đi hỏi cưới cho em. Chị hy vọng, em sẽ tìm thấy hạnh phúc bên Diễm còn Hải đầu có xứng đáng với em. Tại sao em phải đau khổ suốt đời ? Ngay trong buổi em gặp Hải lần đầu, chị đã khuyên em là Hải không xứng đáng với một thanh cao thượng của em. Em biết không ? Hậu đã bỏ Hải rồi. Bây giờ Hậu mất một ca sĩ mới đang lên. Diễm đó, người mà Hậu đầu tạo sao Hải.

(Xem tiếp trang 16)

PHÒNG TRUNG BÀY XE

NGUYỄN - HỮU

2A Phan văn Trị 2A GIADINH

Mua—Bán—Đổi—Gửi bán đồ các loại xe mới cũ

CHÚC MỪNG NĂM MỚI

Cửa Đổ

NGUYỄN-HỮU-SỐ

CHUYỆN VỀ

(Tiếp theo trang 15)

Mới có một con mà họ đã bỏ nhau chỉ không biết lỗi tại ai? Không có điều Hải lúc này gây thêm, thỉnh thoảng mới đi hát. Hải vừa đưa con về Huế cách đây hai hôm dưỡng bệnh. Theo lời yêu cầu tha thiết của em, chỉ rất thành thực và không dấu em điều gì chi tiết về Hải. Có điều Hải đáng lý chỉ không nói ra, nhưng chỉ tin em chỉ rất sáng suốt và đủ bình tĩnh để nhận định vấn đề, dù sao em cũng cố gắng quên Hải, sống nốt mấy tháng chốt ở quán ngủ. Rồi về chỉ em mình sẽ làm lại văn nghệ in sách re báo như ngày trước...

Lá thư cuối năm của chị Vũ là liều thuốc bổ an thần đọc xong tôi mừng run lên. Tôi đã làm trái hẳn lời khuyên của chị Vũ. Tôi chạy tìm Hoat, anh đại đội trưởng, xin nghỉ phép một tuần.

Mấy năm sống ở quán ngủ, nhất là những khi vào sinh ra tử, tôi và Hoat coi nhau như anh em. Đời Hoat cũng có một mối tình dang dở không kém tôi. Nhiều hôm Hoat thấy tôi buồn. Anh báo hay về Saigon chờ tôi bữa cho khuấy khuấy rồi hãy lên. Tôi chối từ và nằm lì trong trại.

Tôi nghĩ... về gặp Hải chỉ đau khổ thêm.

Với mỗi lần sung sướng về không bỏ đắp nổi đòn đau khi trở lại đơn vị. Sau thì biết ý định tôi, Hoat cũng vui lây và anh chạy giầy cho tôi xong ngày buổi sáng.

Chuyến về tới Saigon, gặp chị Vũ tôi tỏ ra ngay ý định ra Huế thăm Hải. Tôi nói với chị Vũ: "Sy có mặt của em với Hải lúc này cần hơn bao giờ hết. Nếu chỉ có trách em, em đành chịu vì em còn yêu Hải". Chị Vũ, khi thấy tôi về đến quê, hình như đã đoán được phần nào nên không ngạc nhiên mấy. Nhìn mặt tôi tôi đoán được nỗi buồn và những lời khuyên của chị đối với tôi đã trở nên vô nghĩa, nhưng chị vẫn quý tôi ở điểm giống chị là nghĩ sao làm vậy. Cuối cùng chị đến Tuyết, em họ, làm tiếp viên hàng không ở Tân sơn Nhất. Ấy là ra Huế gặp cho tôi..."

Mấy chạp (lunar 33) cũng gần đến những ý nghĩ mong manh chênh chao. Tôi gạt mình một nhò là tôi sáng lập chỗ lên máy bay ở phi trường Tân sơn Nhất đến giờ tôi chỉ uống thông mà chưa ăn gì...

Bên ngoài thành phố Huế đã lên đèn. Những ngọn đèn đêm tươi mát nhấp nháy như những niềm tin lạc lối trong tâm hồn. Tôi gọi bộ trà tiễn. Rồi tôi sang một hiệu ăn tôi chỉ uống thông mà chưa ăn gì...

Hải ở nhà Huân - chị Hải - khu cư xá Đại Học. Nơi đây về đêm yên tĩnh. Tôi cảm thấy lòng dâng trào trước ngôi nhà chị Huân với vẻ đẹp, tôi lại nhớ đến Hải ở đường Công Lý Saigon cách đây sáu năm. Tôi bấm chuông đến chờ. Sau khi nghe tôi hỏi thăm Hải - người làm về về ngạc nhiên nhưng vẫn lễ phép mời tôi vào phòng khách.

Trong khi ngồi chờ Hải. Tôi cảm thấy hơi hẹp hơn khi gặp Hải lần thứ nhất ở Saigon. Sáu năm xa nhau, bây giờ mới gặp tránh sao khỏi cảm động, bồn chồn, lo lắng. Nhất là sáu năm chỉ làm quen với tiếng hát Hải và ảnh Hải trên các bản nhạc. Tôi cảm thấy bàng hoàng như mình lạc vào một thế giới mới. Bỗng cảnh cửa phòng khẽ động. Hải bước ra.

Thấy tôi, Hải đứng nhìn chỉ thốt được tiếng: "Anh? rồi giọng mừng rỡ. Bốn mắt nhìn nhau im lặng. Giây phút xúc động trôi đi. Tôi như sực tỉnh, kéo ghế mời Hải, Hải đưa tay sửa lại chiếc áo ngủ rồi xuống. Gian phòng chìm vào khoảng không. Tôi nhìn Hải bây giờ già hơn, đôi mắt buồn sâu hơn. Và nụ cười vừa chớm đến đã mỉm cười lại. Bỗng Hải ngừng đầu lên nhìn tôi:

— Anh ra đây bao giờ?

— Sang nay.

Hải mỉm cười vui vẻ:

— Anh có ghé về Saigon thăm chị Vũ chưa?

Tôi nhìn thẳng mắt Hải:

— Có, chính chị Vũ nhờ Tuyết lấy về gặp để tôi ra thăm Hải.

Hải mỉm cười chưa dứt:

— Chị Vũ kể chuyện Hải anh nghe chưa.

Tôi trả lời bằng quơ.

— Chị Vũ mới mới sơ sơ

Tôi lấy thuốc hút tiếp:

— Sáu năm xa nhau, sương gió cuộc đời làm tôi già thêm. Riêng Hải không thay đổi mấy chỉ buồn và có vẻ thơ thẩn.

Hải phóng tâm mắt ra phía cửa sổ như soi vào dĩ vãng:

— Anh vẫn còn mơ mộng như ngày nào sự thật Hải đã làm tôi hết tin vào cuộc đời này. Bây giờ tôi như con bị dầy về trong cơn sốt. Tôi tự trách mình vì quá tin người... Hành động của Hải đối với Diễm làm tôi kinh thém. Anh biết là tôi tự ái cao không kém anh. Tôi hy vọng với thời gian. Tôi sẽ thoát ra khỏi cơn mê này. Tôi hết yêu Hậu.

Sự ràng buộc, bế Phượng, làm tôi khổ sở vô cùng, nhưng tình trạng này kéo dài trước sau gì tôi cũng ly dị. Số di tôi ít lên dài hát vì ngưỡng với bạn bè. Sự xa yêu của Hậu với Diễm ở dài đã làm giảm giá trị tôi rất nhiều. Tôi tự trách mình: Tại sao tôi lại có thể đi yêu và tin một người hèn như Hậu?

Tôi xoay nhẹ điều thuốc vào gạt tàn:

— Chuyện đó đã xảy rồi sẽ hay, bây giờ tôi chỉ biết là Hải đang đau khổ tôi đến để chia sẻ nỗi thống khổ để với Hải. dù là một phút giây nào, được gần Hải, tôi cảm thấy sung sướng. Hải đừng nghĩ gì nữa cả. Tôi cũng sắp giải ngũ rồi.

Hải đồng tình hẳn nét mặt:

— Anh sắp giải ngũ thật sao?

Tôi ngập ngừng:

— Còn vài tháng nữa thôi. Tôi lại về làm văn nghệ với chị Vũ. Tôi nghĩ: "Chỉ có làm văn nghệ mới quên bớt những phiền toái cuộc đời".

Hải đưa tay sửa lại mái tóc:

— Sau khi xa Hậu. Hải sẽ lấy một người xa lạ và hạ cấp nhất trong xã hội này để yên thân.

Tôi bỗng cười lên:

— Hải làm, Hải không yêu thân đâu, trong khi Hậu sống ngang nhiên với Diễm. Hải vì cay cú mà hạ thế diễm mình. Hải làm như thế đâu có thể được? Nhất là Hải còn gia đình và bè bạn. Riêng tôi, nếu Hải coi tôi là bạn từ giờ phút này, Hải cần phải nên thận trọng và bình tĩnh hơn, nghĩ đến cả tôi, từng yêu, từng quý, từng mê Hải.

Nhưng bao giờ cũng làm theo ý muốn Hải — miễn Hải đừng khước từ thôi. Đến như chuyện đã qua Hải lấy Hậu, tôi đã âm thầm đau khổ chỉ cầu mong một điều là Hải được sung sướng tìm hạnh phúc bên Hậu.

Bỗng nhiên mắt Hải chớp nhanh, rơm rớm nước mắt ngất lơ lơ:

— Anh tưởng Hải là kẻ dốt sao? Đọc cả chục tác phẩm của anh. Nhất là khi biết rõ lòng anh yêu Hải sau khi anh đã chấp nhận, do chị Vũ kể lại Hải ân hận về cùng, nhưng chuyện đã rồi. Có lẽ kiếp trước mình đã vướng phải nghiệp chướng gì, phút này mới khổ. Anh thấy không? Ngay từ phút đầu gặp nhau. Nào là tự ái, nào là hiểu lầm, nào là bạn bè quý phái. Rồi hoàn cảnh xô đến, chia cách mỗi đứa một phương trời, bây giờ gặp lại nhau thì hoàn cảnh lại càng đau đớn thêm, rồi Hải nước mắt khóc, giọng lạc hẳn đi:

— Đứng, chị Vũ nói đúng. Hải chẳng, còn gì cả... Hải thông suốt đúng với tình yêu trong sạch sao thương của anh. Anh hãy nghe theo lời khuyên chị Vũ cưới Diễm còn chuyện Hải để mặc Hải liêu. Hải không muốn anh đánh đổ tình yêu cao đẹp ngày nào ra tình yêu thương hại, chỉ nhục cho Hải thôi!

Tôi gạt ngang lời Hải:

— Hải nói thế là Hải chưa hiểu hết lòng tôi đó, với khoảng thời gian dài gần mười năm từ ngày biết Hải kể ra cũng là một phần cuộc đời rồi, mà tôi trước sau như một, vẫn quý và tôn kính Hải chẳng minh chứng đủ lòng tôi yêu Hải sao?

Hải không nói gì. Nàng gục đầu vào cánh tay nước mắt khóc.

Nhìn Hải khóc, tôi cảm thấy như chính lòng mình đang khóc, tôi đọc Hải:

— Thôi ra phố với anh cho khuấy khuấy tâm hồn, hôm nay là ngày vui của chúng mình. Xa nhau bao năm trời, biết bao biến chuyển đến mà như vẫn còn sống gặp nhau, Hải không sung sướng sao? Minh đã âm thầm khóc cạn cả nước mắt rồi chẳng lẽ giờ lại ngồi đây khóc nữa.

Hải nước mắt lên, nước mắt ráo hoảnh nhoeo miệng cười:

— Anh thì sĩ thật gặp anh, Hải cảm thấy vui

lầy.

Tôi nói với Hải:

— Cuộc đời thì buồn mà lòng người thường lừa dối tráo trở mình phải có tạo cảnh vui để sống. Tôi tưởng mai Hải thì không thể nào sống nổi, Nhưng sau khi Hải lấy Hậu. Tôi âm thầm đau khổ mãi rồi cũng quên.

Hải thở dài:

— Chẳng biết cuộc đời sẽ đi về đâu. Bây giờ Hải chán nản và chẳng còn tha thiết gì với lời ca tiếng hát nữa, nhiều khi cứ tự trách mình chết ngay đi cho yên tâm.

Tôi nói nửa đùa nửa thực:

— Không chết được như ý mình muốn đâu.

Tiếng hát thiên thần, ai bảo yêu nhạc sĩ chỉ cho khổ!

Hải cười không vui, lờ mờ tôi:

— Đã chết thì xuống địa ngục làm quỷ không đâu, chỗ làm gì có thiên thần như anh mơ mộng. Mẹ cả sự như anh mà còn tự ái cao, khổ như vậy là vớ.

Tôi cười lên:

— Xuống Diễm đình, tôi sẽ làm cái ngục giữ đầu Hải, vì Diễm Vương vẫn thích những thi sĩ mơ mộng nhưng chung tình...

Hải phì cười, không nói gì, lờ mờ tôi lần nữa đi vào trong. Sau khi sửa soạn, Hải chọn chiếc áo dài màu tím, chiếc áo Hải mặc gặp tôi lần đầu ở đại phố thanh Saigon.

Hải chẳng thêm chiếc áo choàng trắng nhạt chiếc áo kỷ niệm của Hải khiến Hải vớ đáng đã uyên duyên, tất các càng tha thướt duyên dáng thêm.

Tôi khen Hải:

— Hải khéo chọn màu sắc lắm. Dẫu thời gian có làm phai mờ màu áo. Nhưng lòng chúng mình không phai là đủ rồi. Hải mỉm cười không nói gì. Ra khỏi cư xá, tôi gọi xích lô đưa đưa Hải lên phố. Thành phố Huế vào đêm du mật hẳn nhưng đủ khách có vẻ thưa thớt. Con đường Trần Hưng Đạo rộng thênh thênh thoáng mát có vài chiếc xe hơi lướt qua.

Những cơn thuyên mê tiếp nối nhau chạy dài vào bóng tối lơ mơ ở cuối ghềnh Gia Hội. Một vài ánh đèn của những chiếc thuyền về xuôi nhấp nháy như điểm hoa trên mặt nước sông đêm.

Phố Huế tuy lớn rộng nhưng lại là một thị trấn nhỏ. Đi dạo phố chỉ vài vòng là gặp mặt nhất là những người văn nghệ ở Saigon ra đều khiến nhiều đôi mắt nhìn thán phục. Nếu là người sinh trưởng ở Huế thì thiên hạ lại càng chú ý đặc biệt hơn. Tôi rất hạnh diện đi bên Hải. Hải nói khẽ bên tai tôi:

— Năm năm gần đây về thăm Huế chưa hề đi dạo phố ở đây với ai, nhất là bạn trai, trừ ra hôm nay đi với anh đó.

Vì đây, không nói chỉ chắc anh cũng biết, họ khắt khe lắm, không dễ dãi như ở Saigon đâu. Ý nghĩ của phần đông chỉ mà là rứa. Có thấy đi dạo với nhau họ cho là nhân tình. Tôi cho thuốc vào pipe báo Hải:

— Đó là những tập quán địa phương ở dân chúng có, điều tôi thấy những người ở quê mình về Saigon ai cũng đều lập nên sự nghiệp, nhất là làm nghề thuật thì lại dễ thành công hơn ở đây, Hải đồng ý với tôi:

— Một khi xa Huế, em thấy nhớ ghê. Về sống ở đây làm em cảm thấy nó làm sao?

Tôi an ủi Hải:

— Em nhận định đúng — Chúng mình là những người làm văn nghệ, ở đây không phải là môi trường để mình hoạt động — nhất là phương tiện cũng không có.

Phần nhiều ở đây thiên hạ chú ý đến bằng cấp để tạo địa vị trong xã hội; hơn là những thứ phù phiếm khác. Nhưng có điều ở đây họ lại quý và trọng văn chương nhưng không dám sống vì văn nghệ. Không phải là anh nói xưa nơi mình sinh trưởng đâu, nhưng thực tế là vậy.

(Xem tiếp trang 22)

CUNG CHÚC TÂN XUÂN
NHÀ CHIÊM TINH HỌC

☆ THÁI-LAN ☆

● Quyết đoán mọi dự định thành bại.
● Giải quyết những rắc rối, buồn khổ về Tinh, Tiểu, Công Danh và sự nghiệp làm ăn.

Xin mời đến: 181, đường TRẦN QUỐC TOÀN
giữa Viện Hứa Đạo và Học Viện Quốc Gia Hành Chính

HIẾC xe đến Thị xã vào lúc đèn đường vừa sáng. Tôi biết thế vì lúc này khi chiếc xe còn đang nặng nề leo lên con dốc cao thì những ngọn đèn trắng xóa ồm ồm lấp lánh quanh cửa cái Hồ kia chưa sáng lên. Tôi đã quay tấm kính cửa lên từ lúc trời vừa khuất dạng không để lại một tia sáng nhỏ nào. Và bây giờ sương chiều đã đóng và chảy thành giọt ở phía ngoài.

Tôi mở cánh cửa xe, gió từ bên ngoài thổi thốc vào. Mùa Đông trên miền cao nguyên lạnh thấu xương, hai tay và chân tôi tê cứng lại. Tôi đưa tay lên xem đồng hồ, còn sớm mà sao Thị Xã như đã về khuya. Tôi thật vất vả mới mở được chiếc va-li ra để lấy chiếc áo lạnh mặc vào bên ngoài.

Thị xã sinh hoạt một cách buồn tẻ. Những chiếc xe lao đi vun vút như chạy trốn cái lạnh tại đây. Tôi bắt gặp những ánh đèn màu từ các hộp đêm và các tiệm tạp hóa sáng rực. Người đi lại thật thưa thớt và vội vã. Tất cả bị bao phủ bởi một lớp sương trắng mịn mờ làm Thị xã như một người ngủ ngái.

Tôi xách chiếc va-li trên tay. Tay kia cầm chiếc áo khoác lại ở một vỉa hè. Đối với tôi bây giờ tất cả đều xa lạ, cô đơn và buồn. Tôi cũng chưa phân định ra mình đang đợi chờ gì mà lại đứng lại ở đây. Một cặp cô bé là tình nhân sánh vai nhau đi với vầng trăng lên cao mặt trời. Tôi nhìn theo cho đến lúc hai người nhập lại thành một cái bóng đen lấm lấm tiến lên con dốc. Tôi nghĩ ở trong lòng: Hai người đang du hành trên một chuyến tàu Tình ái. Ngày xưa tôi với Thiệu đã đi với nhau như thế biết bao nhiêu lần. Bây giờ chỉ còn lại bóng hình kỷ niệm, kỷ niệm xa rồi... Tôi cắt đứt ấn tượng về Thiệu khi bà bạn đi chung với tôi chuyển xe hỏi này cũng xách chiếc va-li nặng tiến về phía tôi. Bà dừng lại chỗ tôi đứng, đặt chiếc va-li xuống đất rồi hỏi tôi:

— Có về đâu?

Câu hỏi mà khi ở trên xe bà cũng hỏi tôi tương tự, rằng ở Đà Lạt có ở đâu? Tôi không nhớ lúc ấy tôi đã trả lời bà bạn là tôi ở đâu. Và bây giờ tôi cũng chưa biết trả lời bà thế nào. Một vài địa chỉ quen thuộc hiện ra trong tôi, nhưng tôi nghĩ không tiện đến vào giờ này. Chẳng lẽ là con gái vào giờ này lại xách va-li đến đón khách sạn? Minh, lại càng không tiện hơn. Có lẽ vì thế mà tôi đã đứng dừng lại đây. Tôi đang ăm ắp dạ vâng chưa biết trả lời bà bạn thế nào, thì bà nói tiếp:

— Nếu tôi không tiện về, thì có về ở với tôi rồi mẹ! sáng đi đâu hãy đi. Nhà tôi ở đâu con đường này.

Bà bạn gợi tay chỉ về con đường nằm về phía tay trái tôi.

Tôi nhớ lại những câu chuyện bà kể với tôi trên xe. Bà bạn người đầy đặn, nước da trắng trạc độ ngoài 40 tuổi. Bà có gương mặt phúc hậu mà tôi có cảm tình ngay khi nhìn thấy bà ngồi cạnh tôi trên xe ở Saigon.

Người ta bảo "Trai 30 tuổi đang xuân, Gái 30 tuổi đã toàn về già" Nhưng bà bạn mặc dù trên cả tuổi đó, tôi vẫn nhận ra ở bà toát ra một sinh lực hấp dẫn. Tôi sợ cho mình, rằng không biết đến tuổi ấy tôi có còn được như bà không.

Bà kể với tôi nhà bà ở Saigon đường Lê văn Duyệt. Chồng bà bị chết trong một trận đại bom nổ ở ngoài Bắc. Di cư vào Nam bà tần tảo nuôi hai con trai và ba cô con gái ăn học. Bà có một

NHỮNG MÙA XUÂN VÀ CUỘC ĐỜI CON GÁI

Viết trao về với K.A. trợn Thương Yêu.

Của: **TRƯƠNG-ANH-TỬ**

tiệm bán vải ở đường Tự Do và mua được một căn nhà ở Đà Lạt để mời Hè cho các con bà lên nghỉ ở đây.

Và bây giờ bà lên thăm cậu con trai thứ nhất năm nay 20 tuổi đang thụ huấn ở trường Võ Bị. Càng bà kể ồn ồn và thành thật. Nhiều lần tôi đã định kể cho bà nghe lý do tôi đi Đà Lạt vào dịp này nhưng lại thôi, vì tôi nghĩ những chuyện ấy chẳng ăn nhập gì với một người tuổi tác như bà. Tôi nhớ tôi đã nói với bà rằng: Nhân dịp Tết và tôi vừa đau khò, tôi xin gia đình lên đây chơi. Bà làm thỉnh sau câu nói của tôi. Có lẽ bà ngạc nhiên tại sao là con gái như tôi lại đi xa nhà có một mình. Tôi cũng không biết lúc ấy bà nghĩ về tôi thế nào? Chính vì vậy mà tôi thấy có sự tức tối ở trong lòng. Tôi hình dung ra gia đình của bà, một gia đình chắc phải ăm ắp và Hạnh phúc lắm tuy rằng đã thiếu hết một người cha.

Căn biệt thự của bà kiến trúc theo kiểu cổ nằm dưới chân núi quá đồi. Mái lợp ngói có những góc nhọn nhô ra, chung quanh có vườn cây rộng. Tôi không nhận ra là thanh cái gì vì trời tối. Chúng tôi vừa bước vào cổng xây có hoa leo um tùm, thì người gác đàn chạy ra đỡ lấy chiếc va-li của bà bạn hình như ông ta có vẻ ngạc nhiên về sự hiện diện của tôi câu đầu tiên bà bạn hỏi người gác đàn là:

— Tuần rồi cậu Quỳnh có về phép không?

Ông ta đã trả lời: — Dạ có, cậu dặn có lẽ cậu sẽ được phép nghỉ Tết nữa.

Cả ba chúng tôi bước lên mấy bậc cấp để lên hàng hiên trước căn biệt thự. Người gác đàn đặt chiếc va-li xuống nền gạch rồi chạy xuống nhà dưới lấy chìa khóa. Tôi đứng đợi, bà bạn nói với tôi:

— Căn biệt thự này tôi mua được của một gia đình Pháp kiểu hồi hương từ năm sáu mươi hai. Hồi đó còn rẻ chứ như bây giờ thì cũng chịu.

Tôi đã vâng cho qua đi. Phần vì lạ, phần vì buồn và cô đơn. Tôi nhớ đến Saigon, bây giờ như một thế giới thật xa xôi có không gian và thời gian. Bây giờ ở đây bạn bè tôi, những Hoa, Cúc, Giang chúng đang nức nở đau đớn như yêu yêu gì đến. Chúng đang vui sướng hơn hồ trong những chiếc áo mới chúng đã dự định ngay từ bây giờ, rằng đêm Giao Thừa sẽ đón Xuân, sẽ tận hưởng cái giờ phút thứ nhất của mùa Xuân bằng những niềm vui bằng những đón chờ của tuổi Thanh Xuân cái tuổi Ngọc ngà và cái tuổi Trang điểm, cái tuổi mộng mơ tràn đầy như thế nào.

Cánh cửa phòng khách mở ra, chiếc đèn được bật sáng lên. Căn phòng trang hoàng thật ăm ắp, nhưng thiếu người ở toát ra một sự lạnh lẽo mà tôi sợ. Bà sa lộng, chiếc ghế bành, những tủ và những bình cắm hoa... Tất cả đều thuộc loại quý và đắt tiền. Ở bên trong lẫn lộn của những cửa sổ đều

treo màn gió màu đỏ thắm bằng loại vải thật dày và nặng, hình như cốt để che khuất và ngăn chặn cái giá buốt và cái giá lạnh từ bên ngoài. Đáng chú ý nhất là chiếc dương cầm kê ở một góc phòng bà bạn chỉ vào chiếc đàn nói với tôi:

— Chiếc dương cầm kia tôi đã phải mang từ Saigon lên cho cậu con trai của bà, chắc cậu ta không khan thinh cảm lắm. Nhưng sau tôi lại nghĩ chẳng lẽ một thanh niên học mà âm nhạc như thế mà lại khó khăn thinh cảm thì không có.

Tôi biết bà bạn dùng sự so sánh như thế để diễn tả sự mê đắm của con bà. Nhưng lúc ấy tôi cũng hình dung ra cậu con trai của bà, chắc cậu ta không khan thinh cảm lắm. Nhưng sau tôi lại nghĩ chẳng lẽ một thanh niên học mà âm nhạc như thế mà lại khó khăn thinh cảm thì không có.

Bà bạn bảo người gác đàn dẫn tôi đến một căn phòng và mở cửa cho tôi vào. Chiếc đèn cũng được bật sáng lên. Người gác đàn chỉ dẫn cho tôi một vài điều cần thiết. Tôi bảo với ông: — Thôi được cảm ơn ông, ông cứ đi về thôi. Ông ta đi ra và tôi đặt chiếc va-li xuống chiếc đi-văng. Rồi ngồi xuống chiếc giường có nệm mousse trải đắp

trắng. Tôi để mắt nhìn quanh căn phòng một lần. Một chiếc tủ áo 2 buồng có gương soi, một bàn viết nhỏ trên mặt để một cuốn báo Chiến sĩ Cộng Hòa và một chiếc ghế dựa. Một chiếc đi-văng tôi để chiếc va-li, chiếc giường tôi đang ngồi với chiếc gối êm dãi và một đôi gối đầu bọc vải trắng.

Trên tường, duy nhất một tấm lịch có hình một cô đào chiếu bóng ngoại quốc để hồ gần nửa cặp vú. Tôi đứng lên đi ra phòng khách định hỏi gặp bà bạn nói chuyện với bà nhưng nhìn ra không thấy bà tôi lại đóng cánh cửa phòng đi vào. Cầm cuốn Chiến Sĩ Cộng Hòa trên một bàn viết. Tôi đọc được ngoài góc trang bìa tên của Quỳnh. SVSQ Nguyễn Mạnh Quỳnh. Tôi đoán chắc có lẽ căn phòng này dành riêng cho Quỳnh ở mỗi lần ra phép. Nếu vậy đến mai mà bà bạn còn mời tôi ở lại đây thì thì ra phép Quỳnh sẽ ở đây? Chắc tôi sẽ phải đi chuyện qua ở phòng khác. Tôi mở lần lượt từng trang báo xem những hình ảnh và đọc những hàng "Tít lớn, rồi gấp báo lại nằm xuống chỗ cũ.

Tôi lấy chiếc radio Transistor trong va-li ra để lên mặt table de nuit và lấy quần áo ngủ ra thay. Lúc cởi hết quần áo ra tôi lạnh run mình, do già rồi khắp thân thể. Tôi lưỡng lự mấy lần mới cởi bỏ được chiếc Soutien ra. Tôi không còn chịu đựng được để ra trước gương soi thấy thân thể mình một lần như thói quen... Những bài ca đón Xuân phát ra đều đều, tiếng Vi cầm duật khoan thai, lúc trầm, lúc bổng, như những lời nhàn nhàn, lúc bổng và bay cao lên như tha thiết.

(Xem tiếp trang 20)

NHỮNG TỤC LỆ CỔ TRUYỀN CỦA TẾT VIỆT-NAM

HỒNG-VŨ LAN-NHI sưu tầm

Cứ mỗi lần nhĩn thấy những búp sen non mới nhũ trên những cành cây cãng trẽn nhũ sống, những bông hoa đua nở, khoe sắc thắm cùng tiết trời ảm ập dễ chịu... nhĩn là khi những bông mai nở vàng cãnh... thì mọi người lại bắt đầu sửa soạn đón Xuân. Xuân sẽ là Tết đến.

Nhĩn dịp Tết đến, chúng ta hãy cùng nhau ản lại những tục lệ cổ truyền để nhĩn thấy sắc thái riêng biệt của dân tộc Việt Nam trong sự tồn tại trong những ngày Tết, được coi là những ngày thiêng liêng nhất trong năm.

Thu dọn nhà cửa

Phần đông các gia đình VN cũ gần đến ngày Tết, nhà nào cũng dọn dẹp nhà cửa, quét vôi tường, sơn lại cửa. Bài vị Tổ Tiên được lau sạch bụi bặm. Đồ thờ, lư đồng, chân nến, con hạc... được chũn với thuốc sáp bóng như gương. Nhà khá giả thì trũ cẩu đối ở cột nhà. Nhà thường dân mua tranh ản bằng giấy vẽ treo, nhiều nhà chũng đèn bắt hoa trũng thật đẹp mắt.

Gia đình đoàn tụ

Nếu vì sinh kế, mọi người đã phải phân tán đi làm ản nơi xa, thì mỗi lần Tết đến, dù ở nơi nào xa xôi lĩm cũng cố gắng tìm về với gia đình, trong những ngày đầu năm dưới mái nhà ảm ấm thân yêu trong cảnh sum họp vui vầy, đoàn tụ đông đủ. Nếu chũng may, gia đình nào bị thiếu vắng chũch chân họ ản Tết cũng thiếu vui, và họ còn tin rằng, trong suốt năm mới gia đình họ sẽ không gặp nhiều may mắn.

Vĩ thế, trong lễ đưa Tiến Tảo quân, nhiều gia đình đã cùng với chè hoa quả và không quên tặng ông Tảo một con cá chép hay con hạc bằng giấy, để ông Tảo cưỡi lên chũu Trời, với ý nghĩ là lấy lòng ông Tảo để ông Tảo nể mình khen nhiều hơn chũ. Có nhiều nhà cũng thêm, mũ, áo, hũn bằng giấy nữa. Cho nũn mới có câu:

Bà ngồi Vua Tảo dạo chơi Xuân.
Đội mũ, đi hũn chũng mặc quần.

Góp phũng dụng heo

Ở thôn quê, nhiều gia đình ở gần nhau đã góp phũng dụng heo để đỡ phải lo thức ản trong mấy ngày Tết. Sở dĩ họ phải góp nhau lại là vì một hai gia đình không thể ản hết một con heo to lớn nhiều nơi gọi là đánh dụng thường khoảng 24, 25 ngày là sau ngày lễ đưa

tiến ông Tảo các người dụng heo sẽ thuê một người chuyên môn đi giết heo, gọi là ản hoạn lợn, họ giết heo, làm sạch lông, và chia phần cho đều, ản muốn chọn đầu thì chọn. Phần mang về, họ thường bỏ giò, nũn đông, kho tũu, gói bánh chũng. Nhĩn là nhà nào cũng có vai dưa hành. Thật đúng với câu:

Thịt mỡ, dưa hành, cẩu đối đỏ.
Cổ nhũ vậy mới là Tết.

Trũng cây nêu.

Trong các tục lệ được duy trì lâu bền nhất tại VN nhĩn lễ trũng cây nêu theo dị đoan, ngày xưa mà quý thường hay phá phách dân chũng trong mấy ngày Tết.

Dĩn chũng phải cẩu xin thần thánh. Một vĩ thần hạc móng khuyễn dĩn chũng nũn dựng một cây nêu dĩn trên cẩu ản một lễ bũn bai quĩn là dấu hiệu của Phật để trũn ản những ma quỷ không dám quũn nhiều nữa.

Theo Phật, thì vào dịp Tết, các ma quỷ bị giam dũn ảm phủ được thả lên trũn gian vui chơi mây hũm. Nhà nào có bát quĩn thì nó không dám đến, nhà nào không trũng cây nêu, tội nó dĩn phá phách quũn nhiều.

Cây nêu, trên đầu có chũm lông gà, buộc cãnh van tuế hay cãnh dừa, ở dưới có bũn bầu rượu bằng rom, một bên buộc con cá bằng gỗ để tũn ngũn dĩn chũi tũi thấp lĩn.

Cây nêu trũng vào ngày 30 Tết, và thường dũn đến mũng 7 mới hạ xuống và gọi là lễ hạ nêu. Vì hũm đó, ma quỷ dĩn đến hạn phải về ảm phủ Dĩn gian không sợ chũng quũn phá nữa.

Tục trũng cây nêu vẫn còn tồn tại ở một vĩ miĩn ở Bắc và ở Trung. Hiện nay tục ản dĩn dĩn dĩn.

Rắc vỏi bột

Ngoài tục trũng cây nêu, người VN chũng ta còn một tục lệ nữa là tục rắc vỏi bột hay về cũng (Xem tiếp trang 22)

LÁ THƠ' MÙA XUÂN

Các ản
Mùa xuân đến rồi
Saigon bùng lên tục lệ
Thành phố cũ, mình ở đây
Bây giờ ở đây xuân đến chũn hũn
Tôi một nhũn con trai
Kể muốn viết lời thơ tôi
Bằng lá thơ, mùa xuân
Viết cho các ản

Viết cho những tháng con trai như Tết.
Vĩ viết cho tôi đang quĩ đầu som hũt
Trong thành phố này
Trẽn mảnh quê hương cũn lại
Nam trong lòng mẹ VIỆT NAM
Mẹ Việt Nam — mẹ Việt Nam
Mẹ dĩn sinh những đứa con tội lỗi
Trong đó, tôi là không không có các ản
Chỉ có những tháng con trai, lòng tháng lĩn
dường lệ tôi

Bồ cữu — bồ nhũ — giết chết tuổi xanh
Vĩ đầu trũn và hoa hũn lại
Rồi hũm nay... mùa xuân lại về
Hũn mới lại nở
Nhũn đo mĩi vọng được ản nắng vàng hũn
Tôi dĩn dưới trời Saigon dĩn đứng phao nũ
Nhũn quĩ đầu lĩi vũn cẩu tình con mĩ
Các ản

Không không tôi vũn nhũ
Quĩ hương minh cũn không lĩu lĩn lĩ
Các ản

Nhũn người con trai vào dĩn lĩn chiến
Đĩm màu xũn minh nũn sống quê hương
Góp nhũn ban tay vũn lĩn cẩu nguyĩn
Chũn sức dĩn thủ nũn lĩn tình thương
Sao tôi cũn ở đây lĩi

Lòng tháng giữa lòng đỏ thì
Khĩ thuốc mĩp mà cẩu thấy say say
Bạch Đằng — Đĩn ản — lệ lĩi
Tôi dĩn suốt những con đường hũn ào tũn bay
Bĩn không nghe lòng lĩi nũ
Sao tôi cũn ở đây lĩi

Khi ngoĩi ra các ản bùng bùng vũn nũ
Tay sung hũn ngang sống, dĩn sống hũn
Mùa xuân, dĩn rồi
Các ản ở đầu lĩ
Cỏ Mau hay Bĩn Hũl

Các ản
Nhũn người ra dĩn chiến dĩn quên minh
Sức ào mũu xanh, kiẻu hũn mĩi mĩi
Tôi khĩp các nũn đường dĩn nước thân yêu
Tôi muốn nũi với các ản muốn nũi thật nhiều
Viết thành bài thơ lĩi dĩn gửi làm quĩi Tết
Hũn ngày mĩi hũn mùa xuân thũn nhĩ
Non nước thanh bĩn vui nhũc hũn cẩu
Các ản

Nhũn người con trai lĩn chiến cũng hũn
Không quan đường xa cẩu thường nguyĩn hũn
Tôi phải dĩn tôi sẽ dĩn dĩn thành lĩn chiến
Mùa xuân dĩn rồi
Mùa xuân vẫn đẹp

VŨ YẾN PHƯƠNG

LÀM MỨT ĐÓN XUÂN

BÀ PHI SA

XUÂN đã về với nhân loại nhắc đến Xuân là chị em bạn gái chúng ta lại nhớ đến những đĩa bánh, đĩa mứt. Nhân dịp mừng Xuân sắp về chúng ta hãy tự tay làm lấy một vài thứ mứt để chúc họ hàng, bạn bè... trước là cho đỡ tốn tiền, sau là cho mọi người biết tài của chúng ta.

Sau đây là những thứ mứt thông thường.

MỨT KHOAI

VẬT LIỆU :

- 1 ký lô khoai luộc rồi
- 600 gr đường trắng
- 3 trái chanh vắt lấy nước
- 1 thìa vani đặc trắng
- 1 cục phen con

CÁCH LÀM :

Khoai gọt vỏ, cắt hình gì tùy ý, bỏ ngâm khoai vào chậu nước lạnh. Vớt, đánh tan vào nước để cho láng xuống, lấy nước trong ngâm khoai nửa giờ, vớt ra rửa cho sạch với đoạn đem ngâm nước chanh. Nhỏ đồ nước cho ngập khoai ngâm 20 phút. Đun sôi nước sôi cho cục phen vào, sôi đều đồ khoai vào luộc, thấy miếng khoai trong, chín hãy vớt ra, cho vào chậu nước lạnh rửa cho hết phen. Trước khi làm nhớ cần lại khoai. Cho khoai vào xoong, trên mặt khoai rắc đường cho đều, để ngâm một đêm cho chảy nước đường ra, sáng hôm sau cho lên bếp đun nhỏ lửa (nếu đường còn nhiều và chưa tan hết, thì liệu cho thêm ít nước là đủ đun đường).

CHỢ TẾT HẸM NHẸM

truyện ngắn về Ng-h-t-ph

Chiều hôm làm dịu nhau ra phố thị
Ngang hàng hoa anh nói bé mua thông 3
Bé giơ vỏ méng cánh thiệp hồng
Anh giận dỗi ngóanh một nhie nơi khác
Đôi mắt bé lại một lần ngo ngoác
Coi anh kia — anh giận bé rồi sao ?
Rồi rưng rưng dòng lệ ồm nghẹn ngào
Bé xin lỗi, lần sau không dám nữa.
Nghe giọng nói — (giọng ngọt, bùi hương lười)
Chà lòng nao anh cứ mãi làm sao
Khẽ bảo rằng — mình thế thì cho nhau
Bé hôn bé ngày thơ cười điệu cợt
Buổi chợ tết hôm làm tròn dự ngời
Hỏi đùa mình ầu yếm bước chân đi
Tròn vòng tay ôm dáng đẹp như mi
Rồi khẽ nói — chúng mình nhiều hạnh phúc
(trần 67)

LINE PHƯƠNG

chữ nghệ HOA BÔNG PHƯƠNG

Câu dưa nhỏ lửa cho khoai sôi đều. Phải khéo lắc luôn cho khoai ngấm đường đều. Hết thấy khoai ra màu đỏ đẹp, thì cho vào khoai một thìa café nước chanh trái, cho vanille. rồi gắp từng miếng khoai ra đĩa cho rơi đường, đoạn chuyển sang sàng mà sấy, than nhỏ nhỏ, khoai se mặt, khô là được.

MỨT QUẤT

VẬT LIỆU :

- 100 quả quất
- 1,40 kg đường
- 1 thìa vani trắng
- 1 cục phen bằng đầu ngón tay
- 1 thìa muối.

CÁCH LÀM :

Quất gọt vỏ thật mỏng, đánh nước muối hơi mặn cho nước vào ngâm trong ba tiếng đồng hồ. Đoạn lấy đục khía dưới tròn quất thành hình chữ thập, nặn hột và nước ra xoong đánh nước với ngâm chừng 30 phút. Đun sôi nước cho phen vào, khi nước sôi đều đồ quất vào luộc qua, đồ ra nặn vào nước. Đường cho vào xoong, cho hai bát nước đun sôi độ nửa giờ.

Cho quất vào đun nhỏ lửa. Tới khi cạn đường nhắc lên, quả quất khô mặt là được.

MỨT SEN TRẦN

VẬT LIỆU :

- 1 cân hột sen
- 1 cân đường
- 2 bát gạo nếp

CÁCH LÀM :

Hột sen ngâm nước gạo trong 3 tiếng đồng hồ, vớt ra rửa sạch. Đun xoong nước sôi, đồ sen vào luộc, nhớ luộc cho vừa chín tới thì đồ ra ngay. Đường thắng (cho 2 chén nước lã) rồi đồ sen vào đun nhỏ lửa, khi đường gần keo lại, gọt hột sen ra một bên, đoạn lấy thìa múc nước đường tưới lên sen, hột khi đường đặc lại là được. Bỏ ra sàng hong cho khô và nguội hãy cắt đi.

MỨT SEN BỌC ĐƯỜNG

Cách làm như sen trần, chỉ khác khi đường gần keo lại, gọt hột sen ra một bên lấy dưa quấy cho đường trắng lại rồi gọt sen xuống đảo đều. Hết khô là bỏ ra sàng.

MỨT DỪA

VẬT LIỆU :

- 4 quả dừa gai
- 1 cân đường.

CÁCH LÀM :

Dừa gọt vỏ, bỏ hết mắt, cắt ra từng khoanh bỏ lõi. Đun nước sôi cho dừa vào luộc, khi nước sôi đem dừa ra, đoạn vớt dừa ra ép cho thật ráo nước, xong đem cắt lại cứ 2 cân dừa đã ép là một cân đường. Đường thắng đun cho sánh lại (tức là đường thành châu) bỏ dừa vào đun nhỏ lửa, bao giờ đường cạn hết là được. Nhỏ đun thật nhỏ lửa.

TÀU HỦ HẠNH NHÂN

VẬT LIỆU :

- 10 gr thạch trắng
- 1,300 gr nước lã
- 2 thìa xúp sữa đặc
- 30 gr đường trắng
- 1 thìa café essence Hạnh Nhân

CÁCH LÀM :

Thạch rửa cho thật sạch. Đong 1,300gr nước lã vào xoong. Cho thạch vào đun sôi, hột bọt, đoạn cho đường và sữa vào khuấy đều, bắc ra lọc lại bằng khăn mỏng. Rồi pha vào thạch 1 thìa café essence hạnh nhân, khuấy cho đều, để nguội cho đông lại.

THẮNG NƯỚC ĐƯỜNG ẨM THẠCH

300 gr đường đun sôi với 500 gr nước đun sôi. Lọc lại cho vào tủ lạnh. Tàu hủ khi đông đem ra thái hạt lựu múc vào chén nhỏ. Đoạn đồ nước đường lên mặt tàu hủ độ 1 phần. (Nếu muốn đẹp cho thêm vài miếng fruit Cocktail. Tàu hủ hạnh nhân phải ăn thật lạnh mới ngon.

Tâm sự

với

nàng

Xuân

Em sẽ nhận sắc ngời hương
Hai rèm mi nhỏ còn vương lệ sầu
Tuổi đời thêm một lần đau
Niềm vui bỏ mất trong màu khói bay
Đạn bom chính chiến dọa dầy
Ôi bờ môi mộng hao gầy đáng họa
Tay đan mười ngón ngọc ngà
Nét xanh xao gọt xốt xa thế trần
Tóc em gió kết mây ngàn
Đam mê cuồng dấy vô vẩn suy tư
Ta nhưng nhớ những ngày xưa
Quê hương rực rỡ trong mùa hoan ca
Phố xá hoa tìm hoa cả
Men tình thơ đó thiết tha, điểm kỷ
Hội Dưong, Hà Nội mến yêu
Cửa ô cầu gỗ nặng trĩu chứa chan
Mai đưa nó nọ tựa vầng trăng
Chợ Đông Xuân rộn lời vang tiếng cười
Bảy giờ mùa cũ xa khơi
Bến Nam lửa toan khùng trời phẫn lộ
Em về rên rợn xiêm y
Hôn ta dệt khác ca thi nguyện cầu
Cho em mất nỗi thời sầu
Ta say chuẩn chơng trong câu thơ tình
Quên đi em nỗi điều linh
Cùng ta thường giấc thanh bình trong mơ
Pháo thay súng nổ đôi bờ
Xác hồng thay máu, hận thù biến tan.

XUÂN 1967

HUYỀN LINH VŨ
(Văn đoàn Trưng Dương)

CUNG CHÚC TÂN XUÂN

Phụ Nữ

Đa một xanh xao, yếu đuối mao gió, nghèo đói vì sao của người không đủ hạnh phúc, đau từ công và gây chúng

NÊN DÙNG NGAY

KIỆN - MỸ - TỐ < RỒNG BAY >

Đã giúp cứu Quy Bà, Quý Cậ mệnh khỏe vui tươi mãi.

Cả bốn khắp nơi, K.N.B.Y.T. số 601 ngày 18-12-63 và số 666 ngày 16-1-64.

NHỮNG MÙA XUÂN VÀ CUỘC ĐỢI CON GÁI

(Tiếp theo trang 17)

Ở đây sao cái gì cũng gọi tôi nhận rõ ra sự cô đơn; hay tại cuộc sống tôi đã gần trọn với cô đơn. Tôi nằm ngả lưng xuống chiếc giường, sức nặng của toàn thân tôi đã lên chiếc nệm mousse nún xuống làm những chiếc lò xo phát ra tiếng kêu ken két khó khăn. Hơi lạnh không biết từ bộ áo quần mới hay từ ở chiếc giường là lũng thâm vào da thịt tôi. Đêm ở đây yên tĩnh và buồn. Tôi không nghe được gì từ ở bên ngoài. Mắt tôi nhìn hai con Thạch sùng nằm như chết ở trên trần. Không biết chúng có lạnh như mình không? Hồn tôi nghĩ đến những việc phải làm, những nơi phải đến vào sáng ngày mai.

Sáng mai, khi thức dậy tôi sẽ chào bà bạn và đi nơi khác, nhưng nếu bà bạn có nhà ý mới ở lại đây chắc hẳn tôi sẽ nhận lời ngay, vì sẽ không phải làm phiền đến những người quen nữa.

Dù sao việc đầu tiên là sáng mai tôi cũng phải đến nhà trang để thăm phần mộ Thiên mà một năm qua xa cách. Sẽ đặt lên đây một vòng Hoa Tráng. Tôi sẽ cố gắng không để nhỏ những giọt nước mắt như những lần trước vì tôi biết những giọt nước mắt cũng chẳng giúp được gì cho tôi, bề nào thì Thiên cũng đã là người thiên cổ bị loại khỏi đời sống độc ở thế giới bên này. Nhưng tôi cũng rất sợ là mình không còn được những giọt nước mắt để mà khóc. Người đã đặt trên mồ, nước mắt cũng không còn nữa thì... tôi còn gì đây trong cái thân xác Hai Mươi mấy mùa Xuân khôn khéo này... Bà bạn qua đi rồi, ba năm Thiên rơi đi bỏ lại mình tôi đơn độc trong cuộc hành trình đi vào mùa Xuân cuộc đời. Mỗi mùa Xuân đến với tôi như một tâm hồn già dặn, sẵn sàng cho cuộc sống mới, con chim nhỏ bé vậy. Nhưng lại trong tôi biết bao ảnh hưởng từ niềm tin trong suốt hơn ba năm trời. Thiên cũng đã có với bạn.

Bao nhiêu lời ăn, bao nhiêu lời tình đậm sâu bao nhiêu lời ăn ở nhất trên cõi đời này ở trọn trọn tin yêu... chúng tôi đã có bên nhau. Bây giờ chỉ còn trong hình bóng, hình bóng xa rồi. Thiên đã xa rồi. Tôi có như một nét son đậm, đã xa trên nền trắng tâm tư của tôi. Nên Thiên chưa chết đi vào một mùa Xuân cách đây ba năm trong một trận bệnh thì biết đâu được bây giờ chúng tôi đã cười nhau đã có với nhau những đùa con. Và những ngày này tôi không năm một mình ở một thành phố lạnh lẽo như thế này. Tôi sẽ đến các con tôi để thăm quá Xuân cho chúng và mua quà gửi cho Thiên đang chiến đấu ở mặt trận vì nước đây trên khắp các miền giới tuyến này.

Tôi sẽ bảo đứa con lớn nhất của chúng tôi — chắc bây giờ đã biết đọc biết viết — viết vào lá thư của tôi gửi cho Thiên những lời hỏi thăm và chúc Xuân của nó. Lúc nhận được chắc hẳn Thiên sẽ sung sướng và cảm động đến phải khóc, rồi Thiên sẽ hôn lên những giòng chữ chân thành ấy.

Thiên đã nói với tôi. Cuối nhau xong chúng ta sẽ đi Đà Lạt trong tuần trăng mật. Thiên bảo không đi Cáp vì ở đây chúng ta đã đi với nhau... để có nhau nhiều kỷ niệm rồi. Nhưng nghĩ đến đêm cuối sẽ được đi vào dịp Giáng sinh hay vào cuối mùa Đông để những ngày Trăng Mãi sẽ Tho Mộng hơn.

Chúng tôi sẽ sinh gái đầu lòng. Em có bằng lòng không? Và anh sẽ đặt tên nó — Em muốn đặt tên nó là gì? Em chờ biết tùy anh — Tên nó là Uyên, Trương-Vũ Kim-Uyển. Nếu là con Trai thì em sẽ đặt tên — Em đặt tên nó là gì?... tên nó là Thảo Trương-Vũ Anh-Thảo. Rồi Thiên đã hỏi tôi: Em thích con chúng mình giống ai? Tôi trả lời Thiên rằng một là giống Bà hai là giống mẹ, chứ không giống ai nữa cả. Nhưng... Thiên đã ra đi, ra đi như một bất hạnh bao phủ lên cuộc đời con gái của tôi. Cuộc sống của tôi từ đây thiếu hẳn nụ cười, mất đi niềm vui. Mộng ước trên đời giờ không nước để ra Đại dương.

Những lần soi mình trong gương, tôi nhận mình như cô xa lạ. Nhiều khi hòa mình vào bức tranh thành phố, tôi thấy mình như loài Hoa Đà lạc lõng giữa rừng rừng hoang vắng. Chưa đầy hai mươi mùa Xuân trên mặt tóc, tôi đã phải đứng lại ở một khúc đường mà đáng ra tôi còn nhiều sinh lực để đi tới miền Hào quang tươi đẹp và rực rỡ, tôi một không gian có chim hót trên cành, có hoa nở dưới chân, có những ước vọng ngất ngưởng của cuộc đời. Tôi đi thôi điêm trang, thôi mộng ước.

thời những niềm vui của mùa Xuân con gái. Và nhất là thời chờ thời đợi. Vì còn chờ ai đợi ai trong khi Thiên đã đi vào một Thu vĩnh cửu.

Tôi vẫn tự hỏi không biết mẹ tôi đã nghĩ gì khi được tin Thiên không còn ở trên đời này nữa. Bà mừng hay bà buồn? Và bà có khi nào nghĩ đến những chuỗi ngày còn lại của tôi không? Ngày biết được một tình giữa tôi và Thiên, mẹ tôi đã mừng rỡ và si và tôi đủ điều. Cho như việc tôi và Thiên yêu nhau là phạm trọng tội. Rồi cho đến khi gia đình Thiên đến hỏi xin cưới tôi, thì gia đình tôi — đúng hơn là một mình mẹ tôi — đã một mực từ chối. Từ chối vì một lý do duy nhất mà mẹ tôi không dám nói ra, có lẽ nó vô lý, nó hèn hạ. Đó là gia đình Thiên không giàu. Thêm vào đây một vài người trong bà con họ tộc tôi, đã làm làm một vài người trong bà con họ tộc tôi mà theo họ những người ấy có tất cả những điều hay, điều tốt. Không có một khuyết điểm nào cả. Có người nào trên cõi đời này không có một khuyết điểm? Tôi thấy làm thân con gái đến tuổi này thật may mắn. Hôn nhân được xem như một cuộc mua bán. Người kia đến khảo giá... Rồi họ đến đến nhìn và như họ đi mua sắm một món hàng vậy. Tôi nhất định từ chối một cuộc Hôn nhân như thế.

Tôi đã nói với Mẹ tôi rằng: Nếu Hạnh Phúc được bằng tiền bạc, bằng sự giàu sang thì con sẽ nghe theo lời mẹ để lấy một người giàu có. Mẹ tôi đã mỉm cười nói rằng: Trung khôn hơn rắn. Bà bảo tôi đời dài khôn là.

Tôi rất đau khổ và Thiên cũng thế. Chúng tôi đã dần dần nhau rằng sẽ hy sinh cho nhau sẽ vượt tất cả mọi khó khăn mọi gai góc để hai đứa được sống bên nhau, được có nhau trong đời. Tôi đã viết xin mẹ tôi hết lời. Rằng: "con đã yêu thương Thiên, Thiên cũng yêu thương con, Thiên tuy nghèo nhưng Thiên sẽ từ từ cách của một người chồng. Thiên sẽ đem Hạnh Phúc cho con, con không chịu được một cuộc hôn nhân mà người ta sẽ đến đến con như khi người ta mua sắm một món hàng. Mẹ đừng ép buộc con, đừng đem cuộc đời con để đổi lấy bất kể sự giàu sang nào cả. Mẹ tôi vẫn không từ chối và một mực phản đối cuộc tình duyên của tôi và Thiên. Tôi đã khóc rất nhiều trong đêm. Là con gái tôi chỉ được chọn lựa có một lần. Và tôi đã chọn Thiên. Có bao nhiêu ân tình đậm sâu trong lòng, bao nhiêu mộng ước tôi tưới vào đời con gái, tôi đã trao trọn về Thiên. Bây giờ nếu phải sống bên cạnh một người khác. Họ sẽ nhận được gì? Mẹ tôi thì không biết những điều đó. Sự buồn khổ bao phủ lên chuỗi chuỗi hoa mộng của tôi. Tôi còn sống được để mang trong lòng một niềm tin là nhờ có sự hiện diện của Thiên trong tình yêu hai đứa. Và có những ân ử, những sự yếm cùng những thương yêu vô bờ của Thiên.

Thời gian cứ lặng lẽ trôi và Mẹ tôi vẫn một mực phản đối cuộc Tình duyên giữa tôi và Thiên... Đợi rồi chờ: đến một ngày Thiên thoát ao quần nhân. Lời nói duy nhất của Thiên với tôi lúc chia ly là: Ra đi xem cô cho tình của chúng ta một cảm thông nào không. Tôi buồn khổ và nhớ thương Thiên sẽ cùng: nhưng không biết làm sao, một phần vì nhiệm vụ của một người Trai như Thiên ở lúc cuộc chiến đang hàng ngày diễn ra trên đất nước này. Hàng ngày phải nhìn thấy những đau thương và chết chóc xảy đến...

Phần nữ Thiên đã hướng cuộc ra đi này vào một Tình của chúng tôi. Ra đi xem cô cho Tình của chúng ta một sự cảm thông nào không? Câu nói của Thiên là một sự thiết tha đến tình yêu và là sự khao khát đến một sự kết hợp của hai chúng tôi.

Chỉ hơn một năm trời sau, những cánh thư của Thiên đã bay về cho tôi từ khắp các miền giới tuyến trong khắp 4 vùng Chiến Thuật. Cánh thư nào Thiên cũng có cho tôi nghe về cuộc sống nhiệm vụ những chiến công Thiên vừa thu lượm được trên khắp các chiến trường.

Nhưng cũng không bao giờ Thiên quên nhắc đến những khó khăn hàng bao phủ lên một tình của chúng tôi, và khuyên tôi hãy hy sinh cho Tình của hai đứa cho đến một ngày được sống bên nhau. Một điều làm tôi rất cảm phục Thiên là tôi biết được Mẹ tôi phản đối cuộc Hôn Nhân giữa tôi và Thiên. Thiên vẫn không mang bất kể một bất mãn nào. Thiên bảo Ai thì cũng có lý lẽ của người ấy.

Tôi rất lo lắng cho cuộc sống nhiệm vụ của Thiên. Có những đêm đã không ngủ, tôi đã tham nguyện cầu cho Thiên, cho cuộc chiến được mau chấm dứt để Thiên được bình an trở về. Nhiều lần tôi nghĩ: Nếu có sự chẳng may nào xảy đến cho Thiên thì không biết cuộc đời tôi sẽ ra sao?

Cánh thư nhận được của Thiên sau cùng cách đây ba năm, là một bức điện tin ngắn ngủi và dòng chữ báo tin Thiên sẽ được phép về thành phố vào mùa Xuân năm ấy. Tôi đã sung sướng đến phải khóc những giọt lệ khi nhận những dòng tin ấy và nhất là khi nghĩ đến phút giây gặp Thiên sau những ngày xa cách.

Saigon những ngày cuối năm trời lạnh một cách khác thường. Thủ Đức tung bừng trong những ngày đông Xuân. Những bông Hoa Xuân trong vườn nhà tôi đã khoe sắc thắm tươi. Những cánh hoa rơi khắp sân vườn bay lượn trên những hàng Hoa khướu sắc ửng. Bảy Ông Yển báo tin một mùa Xuân chưa chan Hạnh Phúc sắp đến với một người. Và một mùa Xuân tin chiến thắng từ khắp các miền giới tuyến trong khắp 4 vùng Chiến Thuật đã dồn về Hậu Phương. Tôi rất hạnh phúc vì đã có Thiên đứng trong cuộc chiến này, trong những chiến thắng lịch sử hùng vĩ.

Tôi mong sự trở về của Thiên từng giờ từng phút. Tôi hình dung ra đêm Giao Thừa tôi sẽ đón Xuân bằng những hạnh phúc, những niềm vui và bằng niềm kiêu hãnh ấy bên cạnh Thiên. Tôi sẽ là con chim nhỏ bé ẩn nấp trong vòng tay trĩu mến của Thiên mà bao tháng ngày con chim nhỏ bé đã phải sống đơn độc như bị lạc đàn.

Tôi sẽ kể cho Thiên nghe về những nhớ mong những yêu thương đậm sâu của tôi về Thiên trong những ngày dài xa cách. Những hy sinh tôi phải chịu thay cho Thiên, cho Tình của hai đứa trước gia đình và trước cuộc sống của một người con gái ở vào lúc cuộc chiến đang hàng ngày diễn ra trên đất nước này. Tôi yêu yêu này. Nó làm tôi lớn một tôn tư thật tự. Tôi tự không trực tiếp tham dự như Thiên, nhưng tôi đã góp phần vào đây bằng những hi sinh bằng những thiệt thòi của tuổi đời con gái hoa mộng. Với hôm nay, trên khắp miền đất nước, biết bao nhiêu người con gái cũng chung số phận như tôi. Thiên tranh đoạt tàn nhẫn, nó cướp mất tuổi Xuân, nó lấy đi bao nhiêu niềm vui, bao nhiêu mộng ước... của cuộc đời con gái, mà đáng ra tuổi Xuân, đáng ra niềm vui và mộng ước con gái đã trong cuộc sống.

Thiên sẽ hôn tôi, những nụ hôn nồng nàn và say đắm như sự nồng nàn và say đắm của tình chúng tôi...

Tam lịch cuối cùng của mùa Đông đã rơi rụng. Thời gian cuối cùng của mùa Đông cũng đã mất hút vào lòng sâu vô tận. Xuân đã đến rồi, những cung mai vàng nở khoe sắc thắm, những tà áo các cô gái mang tuổi Xuân thì tung bay trên đường phố như bầy bướm đủ màu. Tôi nhớ mùa Thiên về cùng, mà Thiên vẫn không về. Và... Thiên sẽ không bao giờ về nữa, vì chàng đã về năm xuống Hi Sinh trong một trận đánh ở một đơn vị ngoài miền Trung giữa mùa Xuân mới đến. Thật không còn gì bất hạnh và đau buồn hơn cho tôi trong đời nữa. Tôi không thể nào tả nỗi sự xót thương của một đứa con gái bị chiến tranh cướp mất người yêu. Thiên không nói cho tôi được một lời cuối cùng trước lúc anh năm xuống.

(Xem tiếp trang 21)

☆ Đón đọc tác phẩm đầu Xuân của Nhà xuất bản NHÂN CHỨNG:

HIỆN - THÂN

thơ PHỒ-BỨC

Bìa của Họa sĩ Duy-Thanh

Lời Bạt của thi sĩ Đình-Hùng

Phụ bản của nữ sĩ Hoàng-Hương-Trang — Trương-thị Kim-Trinh và Duy-Thanh.

Tình hình Điện ảnh và Vô tuyến Truyền hình Bình Ngô

(Tiếp theo trang 11)

B. — Các cơ sở công lập công tác đều đặn :

1) Nói đến các cơ sở điện ảnh công lập, trước hết phải kể đến Trung Tâm Quốc Gia Điện ảnh, một cơ sở đã có thiện chí giúp đỡ các hãng sản xuất phim tư như Mỹ Văn, Liêm film, Alpha và Trần Văn Lịch về kỹ thuật để hoàn tất một số phim VN trong năm qua. Nhưng biện pháp dùng phương tiện của một công sở quan quân để nâng đỡ tư nhân đã dẫn đến thương mại hóa Trung tâm điện ảnh khiến xảy ra bao chuyện đáng tiếc.

Về Phim Thời Sự hàng tuần, trong năm qua, Trung tâm quốc gia điện ảnh, (vừa được cải tổ thành Nha Điện ảnh), đã sản xuất điều hòa, có nhiều tài liệu ngoại hình trước, và được báo chí nhiều lần nhắc nhở đến. Tuy nhiên kỹ thuật thực hiện phim Thời sự VN vẫn ở mức trung bình; còn nội dung phim càng nặng — quá nặng về

sắc thái trường giả thành thị. Ông kinh Thời sự VN ít có dịp hướng về sinh hoạt của người dân nông thôn và của người lính chiến. Và khán giả cũng hiếm khi thấy trên màn ảnh thời sự những tin vật mà mình ưa thích.

(Một sự kiện đáng nói khác có liên quan đến phim thời sự trong năm qua, là các phóng viên đã bị làm khó để vài nhiều trong lúc thu hình những biến cố chính trị. Những khó khăn nguy hiểm ấy, rõ khi đó một vài nhân viên công lực gây ra, cũng có khi xuất phát từ tổ chức quản chúng.

Làm thế nào cho phim Thời sự được hay hơn? Trước hết, người ta phải chịu tốn kém và công phu hơn nữa trong việc sản xuất, người ta phải đi ngoi xúng dăng những phòng viên điện ảnh, người ta phải tìm hiểu ý kiến của người xem phim, và có quan tâm phim phải được tư trợ để thoát khỏi những lệ lực bất chính về tài chính và chính trị.

Song địa hạt sản xuất Phim Truyền và Phim Tài Liệu, trong năm qua, Trung tâm điện ảnh đã đảm làm một phim dài đầu tiên — phim Người Về Từ Bình Núi, do đạo diễn Hoàng Vĩnh Lộc thực hiện. Phim này có nhiều hy vọng thành công vì được sự giúp đỡ lớn lao của Văn 2 chiến thuật. Ngoài ra, Trung tâm điện ảnh còn phát hành một đoạn phim hoạt họa ngắn về hân từ quốc hội.

Cá nhân là hầu hết các phim tài liệu do Trung tâm điện ảnh sản xuất ít khi thấy xuất hiện ở các rạp Saigon (trừ mấy phim về hân từ và đề kỷ niệm 20-7. 1.11...) Ngay 2 phim Truyền và Phim Tài liệu sản xuất năm 1966 đã gây được tiếng vang trong chính giới quốc nội và có người đi góp nhặt tại các Đài hội diễn quốc tế như - phim Người Về Từ Bình Núi, và - Trương Chi Mỹ nương - suốt năm 1966, người dân ngoại quốc chưa ai được coi hết Mả và ở màn ảnh 16mm, người ta cũng chỉ thấy xuất hiện nhiều là phim phóng sự, còn phim tài liệu về văn hóa thì hầu như không có. Có cái là này, có lẽ phim của Trung tâm điện ảnh sẽ trở thành "báo ngày báo tuần" chứ hiếm có những tác phẩm "hay và trường cửu" được có thể đem chuộng đi đâu từ người.

Chỉ khi nào những chuyên viên có thiện chí của Trung tâm điện ảnh thoát khỏi được những bước hành chính hiện thời và chỉ khi nào anh em cảm thấy hứng khởi say mê phục vụ nghệ thuật, thì phim của Trung tâm điện ảnh mới có hy vọng khá được.

2) Hoạt động của Phòng Điện ảnh Quân Đội trong năm 1966 ra sao, người dân ngoại quốc không nghe thấy. Có lẽ Thiếu tá Lê Huy Linh Vũ mới chấm lo bình luận nên không có thì giờ dấn vận trên màn ảnh chăng?

Trong lúc đó, các hãng vô tuyến truyền hình Hoa kỳ, Nhật và vài nước khác đã thực hiện một số phim phóng sự và tài liệu đáng kể về VN, Hai Phim phóng sự "The burning of the village of Cana" và "The helicopter and the dying soldiers" của Marley Safer (thuộc hãng CBS) đoạt giải thưởng "George Polk" của Câu lạc bộ báo chí hải ngoại Hoa kỳ.

Phim tài liệu "Chứng nhân Bắc Việt" dài 43 phút của nhà báo Anh James Cameron thực hiện tại Bắc Việt đã được đài luận Anh Mỹ chú ý đặc biệt. Và phim phóng sự màu "Saigon 1966" của giáo sư Camille Pohl vừa được Trung tâm văn hóa Pháp cho chiếu trước công chúng, tuy vếu kém về

kỹ thuật nhưng đã biểu lộ một cố gắng.

Riêng Phòng điện ảnh của Jusoep với phương tiện đồ đạc là thế, mà công chúng cũng không được coi mấy phim, ngoài "Tiếng hát sông Hương" và "Tiếng hát đêm khuya" chẳng có gì đáng kể.

C. — Ngành nhập cảng phim có tiến bộ :

Trong năm 1966, 37 nhà nhập cảng phim đã cho phát hành 428 phim thuộc 12 quốc tịch khác nhau, tăng hơn năm 1965 tới 128%, và là con số cao nhất từ năm 1962 trở lại đây.

Đem phân loại, chúng ta thấy đứng đầu là phim Mỹ (30%) rồi đến phim Tàu (25%) phim Ý Nhật và Ấn Độ đứng thứ ba, Còn Anh, Đức, Phi Luật Tân và Tây ban nha, mỗi nước, vài phim Riêng phim Đại Hàn lần đầu tiên xuất hiện trên màn bạc Việt Nam 14 phim liên trong

(Xem tiếp trang 28)

NHỮNG MÙA XUÂN VÀ CUỘC ĐỜI CON GÁI

(Tiếp theo trang 20)

Tôi vẫn không hiểu lý do tại sao Thiện lại muốn gia đình chúng tôi chuyển đến thành phố này và đầu tiên hướng về phía Nam. Tại Thiện yêu thích thành phố đẹp và thơ mộng này chăng? Hay là Thiện đã chán ghét Saigon, nơi mà khi sống Thiện đã có với tôi cả một vùng trời kỷ niệm bao la, và cũng là nơi mà Thiện đã phải đứng mà nhìn những khó khăn, những ngăn cách vây bủa lên mỗi tình của chúng tôi? Ngày xưa Thiện đã bảo với tôi: "Cưới nhau xong chúng ta sẽ đi Đà Lạt hưởng tuần trăng mật!" Và bây giờ thì Thiện đã có cả một cuộc đời dài vùi vùi ở đây.

Riêng phần tôi, tôi đi có một ở thành phố này với Thiện từ mùa Xuân năm ấy. Mẹ tôi đã đưa tôi ra tận bến xe để tôi lên đò tiễn Thiện về bên kia thế giới. Và sau này, cứ mỗi mùa Xuân tôi lại được gặp Thiện một lần ở thành phố mà Thiện đã chọn để hưởng tuần trăng mật này.

Những bài ca đón Xuân vẫn đều đều phát ra từ mấy thu thanh. Tôi mở mình xoay mặt vào tường. Vô tình tôi bắt gặp một sợi tóc dài nổi bật lên nằm vắt chéo trên mặt chiếc gối bọc vải trắng óng ánh. Và sau này, cứ mỗi mùa Xuân tôi lại nhớ đến Quỳnh bị sợi tóc của đàn bà. Tự nhiên tôi nhớ đến Quỳnh bị sợi tóc của đàn bà ra phép vừa qua Quỳnh chẳng dân người yêu vào đây để hai người rồi chuyển tâm tình, cũng như ngày xưa tôi đã đến cầu cầu, năm trăm chiếc gương của Thiện để tâm tình vậy. Những lúc ấy Thiện đã đưa tôi đi hành trên một chuyến tàu. Tình ái của những khát khao vô bờ, cả những niềm rung cảm trải dài và những đam mê ngất ngây của một lần đầu tiên tưởng chừng mạnh mẽ và vô điều kiện. Tôi nhìn thấy con người mình bề bồng quá, và tôi đã nói với Thiện :

— Em sợ quá.

Thiện buông lỏng vòng tay, tỏ thái độ ngạc nhiên sau câu nói của tôi, im lặng một giây. Thiện hỏi :

— Em sợ cái gì?

— ...

— Anh nói em nghe 'nhé...

Tôi gật đầu nhẹ, rồi Thiện tiếp :

— ... Chúng mình yêu thương nhau như thế không tiếc nhau điều gì.

Nhưng như em thấy đây, anh không lấy gì ngoài những chiếc đèn, anh muốn những niềm vui, những niềm Hoan lạc phải được diễn ra trong một khung cảnh hoàn hảo và Hạnh phúc hơn. Đó là đêm Tân hôn và những ngày trăng mật. Em có bằng lòng như thế không?

Tôi lại nhẹ gật đầu. Rồi Thiện lại nói tiếp :

— ... Thế tại sao em lại nói thế? Câu nói như một sự ỷ nại của em vậy.

Thiện bỏ lửng câu nói và tôi vẫn nằm im. Thiện kéo sát thân thể tôi với chàng và ghi chặt lấy rồi. Hôn tôi. Và... Chúng tôi đã nằm im ôm nhau như thế cho đến khi tôi từ giấc Thiện ra về. Lúc ra đường, tôi rất ấn tượng về câu nói mà tôi đã nói ra với một thức đầy vô thức. Có lẽ lúc ấy tôi nhận ra mình bề bồng và mong manh quá, tôi cần có sự cứu vãn nơi. Thiện nhận tôi đã nói thế. Chữ Tình yêu làm gì có ích kỷ làm gì có tiếc nuối

khi tôi đã nằm gọn trong vòng tay trìu mến của Thiện khi tôi đã Yêu Thương Thiện bằng một tình yêu trọn vẹn, và bằng một niềm tin yêu vững mạnh. Nhưng... không một câu nói ấy lại được tôi khác với một sự suy tưởng của một người con trai đang ôm người yêu trong vòng tay. Cho đến khi Thiện chết đi thì tôi lại càng ăn hận về câu nói đó nhiều hơn.

Tôi giật mình khi nghe có tiếng gõ cửa. Tôi đoán chắc có lẽ bà bạn qua đây chơi. Tôi ngồi nhòm dậy cho hai chân xoạc đất rồi nói :

— Xin mời vào.

Cánh cửa phòng mở ra không phải bà bạn mà là người gác đàn, ông ta đi lại gần tôi và nói :

— Bà tôi mới có rượu ăn chút cơm tức đêm đó.

Tôi không nói gì suy nghĩ một giây, vì trước tôi định nói : Ông xuống nói với bà chủ, tôi cảm ơn bà, tôi không đi. Nhưng tôi nghĩ như vậy không được lợi sự. Cuối cùng tôi đã đi theo ông ta xuống phòng ăn để nói những lời ấy với bà bạn. Rồi trở về phòng đóng cửa lại đến đi ngủ.

Buổi sáng thức dậy, khi mở cánh cửa phòng, gió từ ngoài lùa vào. Đà Lạt mùa Đông rất cảm cảm. Tôi không sao từ chối được lời mời ăn sáng với bà bạn. Đúng như dự đoán của tôi. Bà bạn đã mời tôi đi lại đây luôn cho đến ngày về Saigon. Và tôi đã im lặng nhận lời. Bà rủ tôi nếu không bận thì đi chơi với bà, đến trường về bị thăm Quỳnh. Trước tôi đã định nhận lời để làm vừa lòng bà bạn sau cuộc đi thăm mộ Thiện lại đến chiều. Nhưng sau tôi nghĩ mình chưa quen Quỳnh, mà đến như thế kỷ quá. Cuối cùng tôi đã từ chối.

Tôi ra đường lúc đồng hồ chỉ 9 giờ. Chưa có một tia nắng nào, nhưng trời trong xanh và cao. Những làn gió mùa Đông lạnh như cắt da thịt. Thành phố buổi sáng buồn buồn như người sống lại. Xe cộ và người đi lại tập nập, những chiếc áo lạnh đỏ màu, đôi giày xuất hiện làm thành phố đẹp lại thơ mộng hơn. Tôi bước đi có đơn lẻ lones giữa cái đẹp và cái thơ mộng ấy.

Tôi rẽ xuống phía chợ để mua một vòng Hoa Trang lợt nữa đặt lên mộ Thiện. Rồi tôi đi đến nghĩa trang. Lẽ dĩ nhiên sẽ đứng lại thì tôi đã thấy những tin nhắn đầu tiên trong ngày xuất hiện. Tôi bước vào một tam quan, đi vào một con đường sạch bóng, hai bên trồng toàn "mặt trời cây" nở Hoa màu trắng. Tôi vẫn không thấy thay đổi nào ở khu nghĩa trang này. Chỉ có mỗi mùa Xuân, thì những ngôi mộ lại thêm thêm lên và những cây Hoa trang ngày càng lớn và nở nhiều Hoa hơn.

Tôi ngồi xuống bên mộ Thiện. Những cây cỏ mọc leo lên ngang tầm ngôi mộ bên cạnh những cây hoa dại trở bóng màu tím. Một vài cơn bướm nhỏ bay lượn trên những bông hoa dại ấy. Tôi lấy tay bứt những ngọn cỏ leo cao ấy đi, rồi nói với Thiện : — Xin chàng giúp đỡ em trong cuộc sống đầy rẫy những chống gai, những cam bầy... Hôm nay, để mùa Xuân tôi em còn được gặp chàng như mùa Xuân này.

Tôi đứng dậy đi về lúc mặt trời lên cao. Những tia nắng làm tôi ấm lòng. Tôi tự hỏi lòng rằng : Không biết đời mình còn được bao nhiêu mùa Xuân, những mùa Xuân và cuộc đời con gái.

TRƯƠNG TỬ ANH

TRANG 28

CUNG CHÚC TÂN XUÂN

BẢO SẢN AN THÁI HOÀN

Trị đàn bà có thai khí huyết kém

chống mặt bần thần

Nhà thuốc **TRẦN-THAI-ĐƯƠNG** Nhà Hộ Đông-

Sau chế hoàn tán,

284, đường Thoại Ngọc Hầu, Gia Định

K.N 166 ngày 30-5-63

CHUYỆN VỀ

(Tiếp theo trang 16)

Sau khi đọc hết đường Phan bội Châu, tôi và Hải tìm một quán vắng khách ngồi tâm sự.

Tôi kể Hải nghe chuyện ở quán ngó. Những năm vượt núi băng rừng. Những lần đánh nhau chỉ từ chết sống chỉ còn trong gang tấc. Rồi đọc những bài thơ viết về Hải đã thuộc lòng chưa có dịp in...

Hơn mười giờ đêm. Tôi tìm xe đưa Hải về, phương tiện đi thuyền về đêm ở Huế chỉ độc nhất là xích lô đạp. Chúng tôi bích bộ một quãng nữa rồi chia tay ở đầu cầu Trường Tiền. Vì tôi hẹn Hải Păng mai đến thăm Bà Phương.

Những ngày sống với Hải trên đất Huế là những ngày tôi cảm thấy hạnh phúc tràn đầy. Giấc mộng ngủ yên đời tôi tưởng là không bao giờ thực hiện nổi. Những sáng lên chùa Thiên Mụ ăn bánh bèo. Những trưa về Gia Hối ăn bánh khoái. Những chiều trên bãi Thuận An, trước cảnh trời nước bao la.

Tôi ngâm thơ, và Hải hát, hai tâm hồn như quyện vào nhau. Tôi yêu cầu Hải hát bài Quê Hương Tôi Chứa Tù Đầm* nghe cả chục lần mà không biết chán. Bàn nhấc mỗi khi Hải cất tiếng hát, tôi cảm thấy nhớ Huế vô cùng.

Sự sửa từ giữa Huế tôi bác Hải:

— Những ngày sống với Hải ở Huế, anh cảm thấy Hải đã không phụ lòng tin của anh. Anh thông cảm đôi hồi gì Hải hơn nữa. Vì Hải đã luôn luôn yêu Hải.

Hải buồn buồn nhắc lại:

— Anh thì sĩ mơ mộng thật Anh cần phải có một người vợ thực tế mới sống nổi với cái xã hội lờ lợ này nhưng có lẽ những chân thật và trung hậu của tâm hồn anh là những ưu điểm khác người nên đã chiếm trọn cảm tình của lòng Hải. Hải yêu anh.

Tôi chẳng còn lời nào để tả hết cảnh bị rơi của hai người yêu nhau sắp chia tay, đó là một phút giây ngắn ngủi. Tôi và Hải chẳng muốn rời nhau.

Trong buổi sáng trước khi tôi giả từ Huế, Hải kéo tôi đi mua nón Huế, nem, và kẹo mứt từng lăm gói tặng chị Vũ, Hương và anh Đạt... Hải dặn cả Bà Phương lên tiễn tôi tận phi trường Phú Bài. Tôi đã ôm trọn Bà Phương vào lòng nựng nịu và yêu quý như là con mình tôi nắm chặt tay Hải và nhìn thẳng mắt Hải lần chót:

— Hải ơi! Bao giờ anh cũng giữ vững lập trường. Hải muốn gì anh cũng chiều theo ý Hải muốn hết. Riêng đôi với anh, trong đời này anh coi Hải là vợ anh. Anh yêu em!

Hải không nói gì. Hải chỉ nắm tôi cầm chặt tay, nước mắt Hải ràn rụa, Hải nói qua làn nước mắt.

— Anh đừng thức mào, đừng 'o' nghĩ gì nữa. Luôn coi Hải sẽ về! Saigon. Hải sẽ ghé thăm chú Vũ trước khi vào đơn vị thăm anh.

Hành khách đã lui lười ra phi cơ. Tôi hôn nhanh lên trán Bà Phương rồi trao sang tay Hải một chiếc tay Hải, nhìn lần nữa vào mắt Hải. Tôi bước nhanh ra phía cầu thang máy bay. Lên đến bậc thang chót. Tôi quay lại đưa tay vào Hải lần nữa.

Khi toàn thân máy bay từ từ rời mình với phi đạo, qua khung kính bay, tôi thấy Hải nhỏ dần dưới công phi trường. Tôi cảm động đến chảy nước mắt Tôi khóc, vì sung sướng.

Lần đầu tiên trong đời tôi được người yêu tiễn đưa trong chuyến về...

PHỒ ĐỨC
(trích trong "Lửa Đầm")

CUNG CHÚC TÂN XUÂN

BỆNH HO

AI HO từ 5 ngày trở đi. Các bộ bị ho sán huyết các cụ già hay ho về đêm, nên dùng:

BỘ PHÔI TỬ ÂM HOÀN
rất chóng lành bệnh.

Nhà thuốc: QUẢNG-SANH-HOÀ
131 đường Võ D'Nguyễn Phú Nhuận
chợ bán khắp các hiệu thuốc Việt-Hoa

K.N. số 653-ag-7 19-5-64

NHỮNG TỤC LỆ CÒ TRUYỀN CỦA TẾT VIỆT-NAM

(Tiếp theo trang 18)

tiền trước cửa nhà và chung quanh để bắt đuổi tà ma.

Theo tục truyền, cỗ lễ này có từ thời vua Đinh tiên Hoàng. Dưới thời vua trị có nạn dịch gây chết chóc cho nhiều người. Sau lễ cầu an được vị thần chỉ vẽ cho cách lấy bột rắc và vẽ cung tên để trước và chung quanh nhà. Từ đó, bệnh dịch và tà ma biến mất.

Viếng mộ

Trong năm, con cháu vì phải đầu tất một tối kiếm ăn nên ít có dịp nhớ đến ông bà ngoài ngày giỗ — cho nên, ngày Tết cũng là một dịp để con cháu nhớ ơn Tề Tiên ông bà và những người đã có công trong việc dựng nước và giữ gìn bờ cõi — thường là vào ngày mùng 2 từ ngày 29 hoặc 30 Tết. Con cháu mang vàng, hương, hoa, vụn dập lại phần mộ, sửa sang cỏ mọc không thành hàng lối rồi khấn vái, mời Tề Tiên, Ông Bà... về hưởng vui vẻ: con cháu trong 3 ngày Tết.

Lễ giao thừa

Thường trước nhà nào cũng bày biện hoặc sửa sang trước, rồi gần đến lễ giao thừa, ai nấy mặc quần áo mới, sửa soạn thật đẹp đợi giao thừa để lễ Thiên Địa và Gia Tiên. Nhiều ông già bà cả đã đi trước giờ đó, đến các đình chùa lễ Phật rồi về xông nhà đúng giờ giao thừa.

Giao thừa đúng 12 giờ đêm, tiếng chuông ở các nhà thờ hoặc ở chùa đình nổi lên báo hiệu năm mới đã tới. Có nhiều gia đình đã giữ lệ Chết thọ Trời đất rồi đến giờ đó mới đúng lúc giao thừa, sau đó, anh em chúc tụng lẫn nhau, và sau đó, các bậc bề trên mừng tuổi kẻ dưới lại lên.

Hải lộc

Nhiều người đã đến các Chùa Đình lễ, xin xăm xem quẻ (để biết năm mới gặp may hay rủi) vào lúc giao thừa.

Vào dịp này nhiều đình chùa đã làm nhiều đèn lồng nhỏ để tặng lại các thiện nam tín nữ để lấy "lửa khước" của Thần, Phật về nhà cho may mắn nhất là đi vào đường đi về đêm 30, trời tối đen như mực. Trước khi về, thiện nam tín nữ thường không quên lựa chọn hai cành cây có nhiều lá non xanh tươi vì họ tin rằng sẽ gặp nhiều may mắn trong năm đó, vì thế mới gọi là hải lộc. Nhiều nơi còn giữ lệ lộc gả thiên, để sau lễ giao thừa, khi đã cúng Thiên Địa, họ không quên treo đôi cành gả lên cột nhà để xem điềm tốt, điềm xấu trong năm.

Kiêng

Nhà cửa trong ngày 30 Tết đã phải quét dọn sạch sẽ, mùng một Tết kiêng quét nhà.

— Nếu bắt buộc phải quét, nên quét từ cửa vào nhà, để làm ăn được sung túc, phát tài. Nếu quét từ trong ra, tiền sẽ theo đó mà đi ra ngoài. Ngày mùng một Tết phải luôn luôn vui cười, không được cãi cọ nhau, không nên nói những câu gì mang tính sự sẽ động cả năm.

Chơi cảnh đào

Theo tục truyền thì hai vị Thần Trà và Uất Lũy ở nơi cây đào phía đông núi Sóc Sơn đã giữ gìn cho dân làng an bình, thái hòa vì ma quỷ không dám quấy nhiễu. Trong mùng một Tết, 2 vị sử phải về trời chầu Hoàng Ngọc Thượng Đế. Vắng 2 vị thần, ma quỷ quấy phá dân làng. Nên có người đã nghĩ ra đến phía núi để hái cành đào về trồng ở nhà để trừ ma quỷ. Từ đó, mỗi ngày Tết, họ đều

trưng đào trong nhà để trừ ma. Tuy nhiên cảnh đào đối với hiện nay không phải là để trừ ma quỷ mà chỉ là trưng bày cho đẹp. Cũng như người ta trưng bày chậu quất, chậu cúc, thực được màu đỏ...

Chơi hoa Thủy Tiên

Tục chơi Thủy Tiên thịnh hành nhất vào thời Pháp thuộc Củ Thủy Tiên giống như củ hành lớn, trồng vào cát, lấy dao gọt khéo thì đến Tết sẽ nở hoa nhiều và nở đúng vào mùng một Tết đó là điềm lành cho nhà nhà chơi Thủy Tiên Hoa Thủy Tiên rất đẹp trắng nõn nà với nhụy vàng ở giữa, có lá xanh và mùi thật dịu thường những nhà giàu có mới chơi Hoa Thủy Tiên vì loại này vừa đắt vừa công phu vun trồng. Người ta thường để củ Thủy Tiên vào bình thủy tinh hoặc trong bát kiêu cò thật đẹp và trưng bày ở phòng khách.

Đốt pháo

Tết, ngoài cái được ăn nê nê, được tiền nhiều, cũng còn một cái thú nữa là đốt pháo. Tuy đốt pháo cũng chỉ có tính cách trừ ma quỷ, vì đốt như vậy các quỷ thần khiếp sợ mà không dám đến nữa. Ngày nay, pháo nổ từng chùm chỉ để làm vui tai, khiến cho ngày Tết này đều vui vẻ. Tuy nhiên có nhiều người vẫn có tính dị đoan cho rằng, đốt pháo càng kè càng gặp nhiều may mắn về cả công danh lẫn tiền tài. Nếu chẳng may gặp pháo "Tết ngời" thì sẽ động cả năm.

Sáng Mồng Một Tết

Ngày thứ nhất trong năm là ngày con cháu đến chúc mừng các bậc bề trên. Họ thường chúc nhau những lời tốt đẹp, những câu vãn hoa như cụ già chúc sống lâu trăm tuổi, người buôn bán chúc phát tài.

Trong mùng một ngày Tết, mọi người đều cư xử với nhau rất tốt, rất rộng rãi, và trong 2 ngày đầu họ dùng để đền đáp lễ nhau — các ông già thường uống rượu ngâm thơ hay đánh tổ tôm, các thanh niên thì rủ đi du Xuân hoặc ở nhà chơi bài hoặc đánh cờ.

Ở ngoài Bắc, nhiều làng còn mở hội hè cho dân làng thưởng thức trong buổi đầu Xuân, hoặc chơi gà, chơi chim, thi đua hát... cho đến hết tháng giêng — Cho nên ca dao có câu:

Thang giêng là tháng ăn chơi

PIPEROL FORT
TÂN-TRÍ

PIPEROL FORT
trữ hết

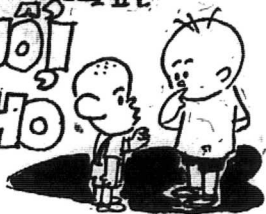
SẢN LẠI GIUN KIM

thơm ngon
dễ uống
khởi kiếng cũ

VIỆN BẢO-CHẾ LACROIX
PHÁP QUỐC

DANH CÁC NHÀ THUỐC TÂY

MÙA XUÂN TUỔI NHỎ

1 Những trận pháo đêm 30 nỏ dòn. Thằng Tý chỉ đợi cơ thể. Nó khoác vội chiếc áo rồi phóng chạy như bay ra đường. Năm nào cũng vậy. Không có tiền mua, Tý đi nhặt một nhúm cây pháo còn sót lại đem về đốt chơi. Tý rất gan dạ, mấy phong pháo đang nổ, nó dám xông vào để đánh giết. Mấy đứa bạn của Tý nhút nhát, sợ thường theo nó nịnh bợ, hầu xin xỏ.

MẠC YÊN THANH

Đêm nay, nhặt chẳng được bao nhiêu pháo. Tý không muốn đi xa. Nó lặng lẽ trở về nhà, mong tìm một giấc ngủ an thần. Đêm Xuân vẫn dần trôi. Tiếng pháo tung bừng reo bên tai mà Tý không buồn để ý.

2 SÁNG nay, Tý dậy thật sớm. Mặt trời chưa lên thì nó đã cuộn mùng cuộn chiếu hết rồi, để mặc thân em nó nằm chèo quèo ở một góc giường. Tý chạy ra nhà sau, đứng đầu vại phi nước và vừa đi vừa kéo áo lau. Nó lấy ngay một cái bao bố để lên vai định đi rong ngoài phố Bà Tư mẹ Tý và với vết rách ở lưng chiếc áo rồi ghé tay. Bà nhìn nó với đôi mắt tìm hiểu, khẽ hỏi:

— Mày định đi đâu nữa?

— Tỷ khó chịu, nhấm mặt đây.

— Con đi nhặt về chơi đem bán.

— Thôi, đem cái bao bố đi đây. Ngày tư, ngày tết mà vác cái mặt dơ bẩn ra phố ai coi chơi được? Không khéo ba mày đánh thì rần chịu nghe!

Tý cười:

— Ba đi rồi hả mẹ?

— Ừ.

Tý nhìn lại đầu rách áo mình đang mặc. Nó lấy tay bà Tư nói:

— Áo con rách to quá mẹ à! Mẹ và dùm con mẹ nhá!

— Ừ. Cởi áo ra để đây. Lộn rồi mà chẳng biết vá áo để mặc. Tệ quá.

Tý cười xòa làm theo lời mẹ. Bà Tư, đưa chiếc áo vừa vá xong khi này cho Tý, trằm trồ khen:

— Áo này coi vậy cũng còn mới, mặc trong ba ngày Tết được đó con.

Tý khoác áo vào, nó van lớn:

— Cho con đi nghe mẹ?

Bà Tư bắt tay vào công việc mới, miêng đáp:

— Có đi thì về sớm nha mày. Ba mày biết được chết với ông da.

Tý nhanh nhẹn cởi bao áo xuống, cầm tay, đi ra phía cửa. Trời hãy còn sớm. Con ngó nằm yên lặng trong sương. Xác pháo đêm qua rải đầy trên mặt đất. Tý đi dài ra phố. Nó kéo cổ áo lên cao để trùm lạnh. Vài bãi rác bên đường hiện ra trước

SỜ TÁO QUÂN

23 tháng Chạp năm Bính Ngọ

Các Thi văn Đoàn
Tay bút tự do
Tất cả đều do
Bài hay ra phết

Năm nay Đinh Mùi,
Lòng dạ bồi hồi.
Nhớ lại ngày qua

Ở tại xứ ta

Biết bao là báo

Thân không nơi nào.

Số là TỰ DO

Suy nghĩ dần dà

Ra ngay bốn lá

Tức là tám trang

Góp mặt bạn vàng

Có trang Tuệ Thơ

Hãy còn lo mớ

Sinh vào tháng Tám

Ngày cũng mừng Tám

Thân gửi đến nơi

Hơn một trăm số

Thương Đệ Chiếu

Đứng mà suy xối.

Khuôn khổ nửa trang

Ở giữa truyện tranh

Anh Tạ Kim cở

Anh Thanh lý lẽ

Trả lời các thư

Trên mục Thư Tin

Trên thế là truyện

Tay hát lão luyện

Đơn cả vào đây

Bài chỉ một câu

Kể đó là Thơ

Các bạn gửi thơ

Viết vào đây hết

Nên hay muốn chề

Bất ngờ tình mộng

Thấy thơ hết hay

Thôi đành "chê" vào

Hạt cát Song Ngữ

Đủ các sinh ngữ

Khi thì tiếng Anh

Khi thì tiếng Pháp

Truyện không bá láp

Có sách hẳn hoi

Nếu sai chịu tội

Thỉnh thoảng đặc biệt

Như kỳ Trung Thu

Hai trang đọc một

Vậy mà chưa hết

Bài được chọn lọc

Phải thôi là hay

Nếu thơ con cóc

Loại bỏ liền ngay

Tuổi thơ lắm bạn

(Sao y bản báo cáo của Táo Quân)
Tết Đinh Mùi 1967

NHỊ NGỎ (Thế Chấn)

Hai nhóm Tiếng Học Sinh.
Kỷ tào, đóng dấu

mặt. Tý không buồn để ý tới. Nó đi lẩn vào công viên. Công viên vào buổi sáng vắng vẻ vô cùng. Mấy hàng cây rù tàng che chít bầu trời. Vài chiếc lá vàng bay tả tơi. Tý ngồi xuống ghế đá. Một nỗi lạnh tái tê bỗng len truyện vào cơ thể Tý. Nó rung mình, khẽ khẽ thu người lại.

Tý ngồi có một hồi lâu, mờ mờ nghe ai vỗ vai mình. Nó quay lại, nhìn ra thằng Bì — bạn cùng nghề nhặt về chơi với nó. Tý không biết cuộc sống của Bì thế nào, nhưng Tý nhận thấy Bì ít khi vui vẻ. Tý kéo tay bạn, nói:

— Ngồi xuống đây, một lát hãy đi đây. Còn sớm mà

Bì chẳng nói, lặng lẽ ngồi xuống ghế đá. Mấy nó dám chiều nhìn về phía trời xa. Tý thấy bạn buồn nên bắt đầu khơi chuyện:

— Ngày tết mà buồn ghê há mấy?

Bì gật đầu. Nó nói như nghẹn ngào:

Tao chẳng muốn đi chút nào cả. Tao muốn nghỉ vài bữa mẹ tao không cho mấy à!

Tý trở mặt, ngạc nhiên:

— Mẹ mày bắt mày đi à?

Bì buồn bã, đáp tốc tức:

— Ừ.

— Con tao, mẹ tao bắt tao nghỉ. Tao vẫn đi như thường vì tao muốn vậy.

— Mày sướng quá. Phải chi, tao ở hoàn cảnh của mày... Ồ! Sướng biết bao.

Ngừng giây lát, Bì tiếp:

— Mẹ tao không thương tao mấy ời! Bì bảo tao là con rơi con rơi đem về nuôi là phúc đức lắm. Tao phải đi làm trả ơn cho bà. Bữa nay, bà bắt tao phải đem đủ tiền về. Không thì biết tay bà.

Tý tức tối, hỏi gấp:

— Chắc bà đặt điều để bắt mày đi kiếm tiền, cho bà đỡ một nhọc đó.

Bì lắc đầu, giọng cương quyết:

— Không phải đâu mày ời! Mấy người hàng xóm cũng nói vậy. Tao chọc họ, họ chửi tao là con hoang, trời sống lạc chợ.

— Rồi mày chịu đựng mãi sao?

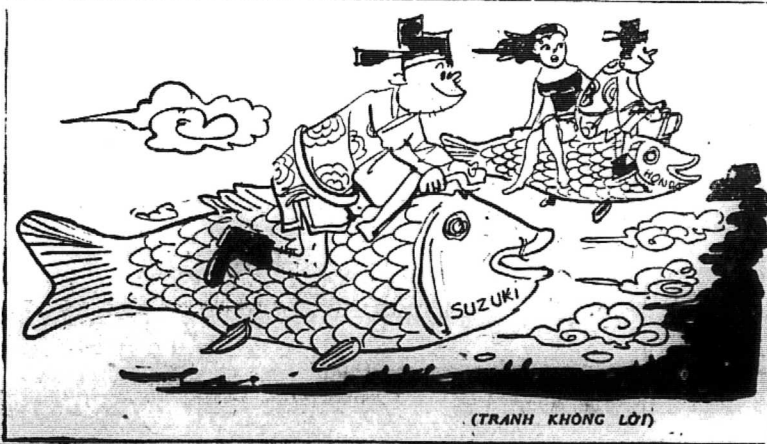
Bì thở dài, ứa nước mắt đáp:

— Chưa biết sao hơn nữa!

Cả hai cùng im lặng. Riêng Tý, nó suy nghĩ rất nhiều. Nó cảm thấy thương thằng Bì hơn bao giờ hết. Giờ đây nó có sẵn tiền, nó sẽ chẳng ngại ngại trao thằng Bì để đem về cho mẹ nó, thôi đừng. Chợt Bì đứng lên, nhắc nhở:

— Thôi đi này. Trời sáng bắt rồi kìa!

(Xem tiếp trang 24)

(TRANH KHÔNG LỜI)

THEO ƠI! MÀY GIẾT TAO RỒI

X

UẦN năm 1947, đoàn hát bội của bầu "T" về hát tại làng Bình Mỹ thuộc tỉnh Châu Đức. Vì lâu ngày không có gánh hát cho nên đồng bào khao khát.

Hôm đó, gánh hát của bầu "T" vừa dọn đến thì thiên hạ kéo tới rầm rầm để coi một mũi và đồ đạc của gánh hát. Mấy anh dân cảnh vừa treo sơn thủy xong thì mấy anh bô về cũng bắt đầu làm việc. Chưa chi đã có một số đồng khán giả mộ điệu đến mua vé trước để chọn những chỗ gần sân khấu.

Ông bầu T thấy có mời ăn khách trông bụng chi xiết vui mừng cho nên ông dốc xuất anh em gạt dờ có làm riết dạng đi rao bãng. Trong đoàn có thằng Tu Theo theo đoàn làm quân, cậu này rất sáng, phần nhiều những tiền tuồng đưa cho nó, nó ít học lắm. Đến giờ hát nó coi sơ là thuốc lâu lâu.

Nhưng có tài thì có tật, tật của nó là thích đánh đáo lắm, nhiều khi bỏ bê cả phận sự, khiến ông bầu nhiều phen teo rượt.

T.N.T. (Nhóm Áo trắng tuồng thơ)
Sưu tầm

* Suốt buổi ba mươi, vay món nợ, trả món kia, long đong xoay ngược xoay xuôi, cảm có chày trăn conng đi vệt

Sáng ngày mồng một, kờ chúc con người chúc của, phê phôn rượu trưa chề sớm, rung đùi ngồi vuốt vênh râu trề

CAO BÁ QUÁT

* Bốn nghìn lãn : Xuân, Hạ, Thu, Đông, vạn vật loanh quanh vòng lãn quân

Ba ngày tết : xôi, chè, rượu, thịt từ dân hi hức chén no nê

KHAI HƯNG

* Tôi Ba mươi, đuôi chú ghẹo đi, chú bắt ghĩa chú tìm đường chỉ cút

Sáng mồng một mới ông giàu lại, ông có nhân ông mở cửa ông vào

THẠCH LAM

MÙA XUÂN TUỔI NHỎ

(Tiếp theo trang 23)

Tý giật mình trở về thực tại, chừng hừng :

— Ờ ! Mấy đi trước đi.

Bi không nói, quay đi. Mấy lúc này, Tý mới nhận thấy mình lữ luyến Bi. Bi đâu nướn gọi Thăng Bi lại, song bóng Bi đã mất hút từ xa.

3 Thăng Bi đã đi rồi. Tý nghe mình có độc làm sao. Nó nghiêng ngả về cuộc đời của bạn, mà thấy xót thương cho Bi. Có hồ nó muốn khếch lên được. Một ngọn gió thoảng qua. Những chiếc lá vàng bay đầy trong công viên. Mùa Xuân ở nơi đây thật buồn tẻ. Buồn như cuộc đời của thằng Bi Tý cúi người xuống, nhặt một chiếc lá vàng, trở đầu viết lên một đất một dòng chữ : Bi ơi ! Tao thương mày lắm Bi ơi

MẠC YÊN THANH

Kỷ này gánh hát dọn về đây, việc trước hết là nó chạy đi tìm mấy đứa nhỏ đánh đáo ở chợ. Tu Theo cảm một cục bực tức với một đồng chọt xốc xốc, lon ton bỗng gặp Thăng Tý nhà ở gần rạp hát đi hết thuốc cho mẹ nó.

Tu Theo thấy thằng Tý cầm đồng chọt thì biết ngay là bạn đồng điệu của mình, nó liền hỏi ngay :

— Ế ! Đánh đáo ăn tiền hơn mà

Thằng Tý là tay xếp sòng nghe Tu Theo hỏi, nó kể liền :

— Sức mấy mà ngày ! Thế rồi, hai đứa gach mức, bắt đầu ra tay từ chiến...

Trong lúc đánh đáo, Tu Theo cần thận lấy * tên * tuồng xếp nhỏ lẩn trong lưng quần. Cuộc đánh đáo kéo dài tới giờ cơm chiều vẫn chưa kết cuộc. Tiếng chuông reo báo hiệu ăn cơm, làm Tu Theo giật mình thối :

— Thôi ! tao nghĩ mày ! tới giờ xức phân rồi

Nói xong, Tu Theo vội vàng lươn tiển lẩn vào lưng những không thấy * tên * đầu, giật mình đảo mắt bỗng thấy đằng xa một miếng giấy hơi nhàu, nó lươn bỏ túi rồi thàng một mạch chạy vào hậu trường...

Theo đi rồi Tý còn ở lại tần ngần kiếm diêm tiển bạc của mình. Sức nhỏ bôn phận của mình là phải đi hết thuốc cho mẹ, Tý rờ lưng quần, mò túi hết hồn chọt thấy một mảnh giấy xếp nhỏ còn mới, a xì thâu bỏ vào túi...

Tý đưa toa thuốc cho anh chủ tiệm thuốc Bắc Chệt Sỏi mở mảnh giấy, miêng vừa đọc tay cầm cái chày giã thuốc xỏ vào cái cối đồng kêu leng leng.

Chệt Sỏi đọc toa thuốc :

— Hà cái lầy... Giặc Phien kéo vây thành gần ba dăm a... ? ? Cái lầy dầy có !

Chú ta đọc tiếp :

* Xin chú trương mau cử tướng để thương... lũng tưng sòng

— Chờ lát ời, toa thuốc gì kỳ vậy ! Chệt Sỏi la lên :

Trong lúc đó thằng Tý xanh mặt chạy đi tìm toa thuốc...

Tu Theo hồi chiều nghe chuông báo ăn cơm, lùa qua lùa lại ba hồi, lát đặt sầm tuồng. Theo không ngờ miếng giấy trong túi hiện thời là toa thuốc của thằng Tý nên tới giờ hát Theo mới lấy * tên * ra coi sơ thì phải lẩn sân khấu

— Đa, bầm

Tướng hỏi :

— Điều chi ?

— Đa... Hoài Sơn nửa chỉ !

Tướng nghe quân báo câu này không hiểu nên hỏi lại...

— Điều chi hãy nói rõ !

— Đa, bầm Sam Thảo nửa phân.

Ông Bầu đứng góc buồng thấy vậy dậm cẳng thỉnh thích xuống sân khấu nói vọng ra :

— Trời đất quý thần ời ! Theo mày giết tao rồi, Theo ơi...

Theo ở ngoài, trên sân khấu, tưởng ông bầu nói mình báo chậm nên vội xỏ ra một tràng...

— Nhân sầm một chỉ, Trần bi năm cân, Tông xanh hai phân Châu chỉ một lượng, ba chén còn lại bảy phân...

Ban đầu khán giả tưởng là câu báo nhưng đến khi nghe Theo xỏ ra một tràng thì dùa nhau cười nồn ruột, khiến ông bầu T đứng trong buồng kên trời như bông và cho máu ha gắp.

L.N. THIÊN PHONG

(Nhóm Thủy Triều)

Tây bát

XUÂN VỌNG TƯƠNG

của VTH HOÀNG ANH TRANG
thành kính trao về cô NGUYỄN T. DUNG

D

EM nay ngồi dưới ánh đèn, giữa trời đông... cơn gió thảng chạy lạnh buốt làm lòng tôi băng khoăn, xao xuyến và suy nghĩ miên man về những ngày xuân sắp tới.

Xuân sắp đến, dường như mọi người sinh hoạt vội vã hơn... hăng hái hơn... có lẽ niềm vui xuân tu nhiên bắt đầu đến với họ. Những tấm thiệp xuân đủ màu rực rỡ đã xuất hiện. Hàng tuần nữa chợ đêm lại nườm nượm gian hàng bán mứt được dựng lên, nhất là những dãy pháo đỏ chói chan dài thướt thướt treo lủng lẳng khắp nơi... người ta sẽ thấy trọng đó thì vì của mùa xuân dân tộc, dịp dâng âm áp lên vào hồn.

Còn gì thích cho bằng sau mười hai tháng dài dang dằng làm việc cực nhọc, được vui chơi thường xuân, chung hưởng niềm vui của dân tộc. Những chứng diện thường niên từ mái nhà, cánh cửa... đến những bộ quần áo mới còn thơm mùi vải của trẻ nhỏ sẽ làm sáng đẹp thành phố với không khí no nức của ngày xuân. Lòng người như mở hội, từng đoàn lũ lướt du xuân, đi lễ chùa nhà thờ, thăm viếng lẫn nhau. Đêm đến, tiếng pháo đi đứng trời đầy thay tiếng súng tạm êm trong thời gian hưu chiến cho mọi người dân Việt Nam được hưởng thanh bình dù chỉ trong mấy mươi tiếng đồng hồ cho thỏa niềm khao khát thanh bình dân tộc.

Chỉ ước tưởng tượng ra vài hình ảnh hoa mỹ của mùa xuân... chỉ nghĩ đến đây thôi đã thấy lòng se lại... một cái gì chưa xốt dang lẩn trong cổ họng... tôi thở ra, thắc mắc : * không hiểu người ta có cùng nghĩ như thế với mình hay không... Nghĩ về miền Tây lự lự, nghĩ về những người dân Việt khổ sở điêu linh vì nạn tai, vì chiến tranh thảm khốc tận miền quê heo lánh...

Tuy không được may mắn đi ủy lao động bảo nạn lự để trông thấy tận mắt cơn gao miên Tây lự vì đất màu đen ủa của cù hương, cánh đồng ruộng biến thành vùng lầy nhầy nhụa... nhưng được nghe lời tường thuật của cô giao, được xem những hình ảnh... tôi cũng đã tưởng tượng ra ột rồi buồn buồn, chua xót. Làm gì được bây giờ ? ! Những đò cứu trợ được tung đi liệu có giúp họ được gì đáng kể không ? ! Làm gì được bây giờ ? Tôi băng khoăn tự hỏi...

Xuân sắp về, Tết sắp đến ! Sống an lành bên cha mẹ, anh em, được hưởng mùa xuân tươi vui trọn vẹn, có khi nào chúng ta nghĩ đến đồng bào của mình không? Đó là miền quê lự lự, là xóm làng hoang sơ vì bom đạn. Đó là những bàn tay xám ngắt, chai cứng, cần cỏi... Ồ ! Quê hương Việt Nam máu lửa và người dân quê Việt Nam đau khổ!

Chúng ta có nghĩ đến hình ảnh tiêu tụy của em bé miền Tây : quần áo xác xơ, ăn uống khổ sở... tất cả... tất cả nghèo nàn, nghèo nàn, đói lạnh trong tiết mùa đông... đều dành cho dân miền Tây thùy nạn !

Nghĩ đến họ, ta sẽ thấy cuộc đời xỏ hoau này hoàn toàn vô nghĩa, rồi phải buồn lự với họ - những người dân không may mắn... Chúng ta sẽ thương cù hương, thương dân tộc Việt Nam khổ đau, và chúng ta sẽ an phần với hoàn cảnh hiện tại của mình, miễn nguyện với những gì mình đang được hưởng.

Mùa xuân năm nay, trọn vẹn xin gởi đến đồng bào miền quê chiến tranh và thùy nạn một mùa xuân vọng tương.

VTH. HOÀNG ANH TRANG

(4-5 GL)

SANG hôm nay bầu trời đẹp vô cùng (mùa Xuân mà lại 1) sau khi vượt lại mái tóc "bảy ba" tôi phóng lên... con ngựa sắt nhậm hương tòa soạn Tự Do trực chỉ. Vừa chạy tôi vừa ngắm thiên hạ du Xuân mà lòng bỗng thấy rạo rực, hồn Xuân phơi phới. Tôi nghĩ thầm: — Phen này phải bắt anh Thanh lì xì để điểm tiền Tết mới được, Bồng: — Ké... ké...

Tôi giật mình trở về thực tế. Thì ra mãi lo mơ Xuân mà tôi không hay "con ngựa sắt" của tôi là "xâm phạm" qua khỏi phần đường của xe hơi.

— Ê, chạy kiểu gì vậy bồ? —
Mấy ông tôi nhìn thì bằng cấp mắt đây... sai thì. Tôi mỉm cười thản cảm và cho "con ngựa sắt" trở về đường cũ. Đến nơi, tôi dừng "con ngựa sắt" trước tòa soạn rồi từ từ, từ từ tiến lên... chiếc lầu. Trước khi đặt chân lên bậc thềm lầu, tôi còn quay lại nhìn "con ngựa sắt" một lần nữa rồi mới yên tâm bước lên lầu. Khi lên tới, tôi đã thấy ngay anh Thanh đang dang rộng cánh cửa viết. Xung quanh tôi có những người khác đang làm việc thật vui vẻ. Tôi nhận thấy có: chị Lan Nhi, anh Tạ Kim, họa sĩ Chi Mân, ông Chàng Phi, anh Chính Thanh, Hoài Hương và nhiều người khác nữa mà tôi chưa biết tên. Chị Lan Nhi đang ngồi đọc thư của một cô nào đó ở An Xuyên, thấy tôi, thì nói:

— Thiên Hải đây à, đi đâu thế? —
— Dạo em đi thăm anh Thanh. —
— À, này nói mi anh Thanh là coi chừng mầy có trong Trang Phu Nữ "xuống đường" đã dạo ảnh và gia đình Tuổi Thơ đấy nhé!

Tôi ngạc nhiên: —
— Úa, có việc gì mà giận dữ vậy chị? —
Chị Lan Nhi nói:

— Không có việc gì! Chỉ hết Trang Phụ Nữ rồi em... ăn làm bộ ngây thơ nữa à! —
Bây giờ là mới hiểu. Đến anh Thanh, thấy ảnh vẫn còn ví tôi hỏi:

— Chà, Tết đến rồi coi bồ anh và tòa soạn bận rộn dữ quá hả anh! —
Anh Thanh gật đầu: —
— Phải làm rút số Tết Niên và số Xuân để còn "nghe phốp" ăn Tết nữa chứ. —
Ngưng lại một chút để châm diều thuốc, anh tiếp:

— À, em có rảnh không? —
Tôi đáp: —
— Dạ, thì giờ thì có, nhưng... tiền bạc thì không! —

Như hiểu ý định "kiếm tiền lì xì" của tôi, anh Thanh mỉm cười và nói: —
— Bây giờ, em đại diện anh để đi thăm những cây bút trong gia đình Tuổi Thơ, rồi về viết lại để cho độc giả thưởng thức nhân dịp xuân "día" —

Thế là đầu năm định kiếm tiền lì xì lại bị anh Thanh đi một đường "là lười" Nhưng tôi không chịu thua: —
— Nhưng anh phải lì xì em "mấy chít" để giải khát lúc đi đường chứ! —
Anh Thanh đành phải móc ra tờ giấy 50 còn mới tinh nhét vào túi tôi:

— Đây, mau mau để còn kịp nộp bài nhé! —
Tôi bèn từ giả anh Thanh, phóng lên "con ngựa sắt" rồi khỏi tòa soạn. Ra đến đầu đường, tôi dừng lại để suy nghĩ. Bây giờ đi thăm ai trong đây. À, nhóm Tiếng Học Sinh của Nhị Ngõ Nguyễn Thế Chiêu, tôi lấy địa chỉ của nhóm này ra làm bản:

— 15/44 Đoàn như Hải — Khánh Hội.
Tôi bèn phóng một mạch qua Khánh Hội. Đến nơi, tôi chưa kịp dừng xe thì đã thấy từ trong bước ra một anh chàng bé xíu. Tôi nhớ nhẽ, —
— Bồ có phải là Nhị Ngõ Nguyễn Thế Chiêu không?

— Úa, sao bồ biết hay vậy? Nhị Ngõ nhà ta xoe tròn đôi mắt đây về ngạc nhiên.
Tôi mỉm cười và bắt: —
— Sao không biết! À này Tết đến có gì đặc biệt không? —
— Ôm tết lắm! Phải sang tác gặp mấy bài truyện ngắn để còn kịp đưa anh Thanh đây. À, mà bồ là ai vậy?

Tôi nói: —
— Bà biết Nhóm Thủy Triều không? —
Nhị Ngõ reo lên: —
— Úa, nói vậy bồ là người của Nhóm Thủy Triều đây hả? Thiên... gì đó!

— Thiên Hải đây. Đại diện anh Thanh đi thăm các cây bút. Tôi tạm biệt và cho gói lì xì nhét vào túi. Ngồi khác trong Nhóm Tiếng Học Sinh nhẽ!

ĐẦU NĂM MỪNG TUỔI BỒ NHÀ

Rời nhà Ngõ, tôi thẳng đến nhà của Hoàng-anh Trang. Ngõ vào nhà, thấy có chiếc mô bi lết xanh dựng ở góc nhà là tôi biết ngay rằng có ta có ở trong. Đi vào tôi đã thấy Hoàng-anh Trang đang cầm bút viết. Thấy tôi, cô ta nói:

— À Thiên Hải, nghỉ học chưa mà đi chơi đấy. —
— Nghỉ từ khuya rồi. Học lúc này sáng tác hằng không, cho thường thức vài bông hoa văn nghệ xem. —

Hoàng-anh Trang mỉm cười, mà lúm hân đồng tiền duyên dáng, gờ cao một xấp giấy học trở: —
— Đang viết dở dang, à anh Thanh có nhận gì mi Trang không hở Hải? —
— Có chứ, anh Thanh có nhờ Hải nhân giùm là chúc Trang học hành tấn tới, ăn nhiều để gió thổi khỏi bay... —

Hoàng-anh Trang nguyền tới: —
— Cái anh Hải này, chọc "ngươi" ta? hoài hề! —
Thấy nói đã nhiều tôi đứng lên: —
— Thôi, xin rút lui để trả thì giờ cho cây bút khải của khu Tuổi Thơ "phun châu nhà ngọc" nhẽ!

Rời nhà Trang, tôi chạy đến nhà Nguyễn Văn Hùng (tức Lam Huy). Vừa dừng xe xong thì tôi đã thấy Lam Huy đang đi chiếc xe đạp máy đi ra. Tôi nói: —
— Hoa sĩ nhà ta định đi du Xuân đấy à? —
Lam Huy lắc đầu: —
— Đầu có, thì giờ đâu mà đi du xuân bồ, bận đi... chờ Tết đấy! Hi Hi... —
— Úa, không có thì giờ du Xuân, mà... bận đi chờ Tết à. Thôi xin kiểu nhẽ!

THIÊN - HẢI

Tôi phóng xe đến nhà Hoài Lan Phương —
Liêm Bình (bút hiệu dài ghê!) Đến nơi, tôi thấy em của Hoài Lan Phương đang ngồi trước cửa liễn hồi:

— Có Hoài Lan Phương ở nhà không em? —
Dứt câu, tôi đã nghe một tiếng nói êm như thơ từ trong nhà vọng ra: —
— Không có Hoài Lan Phương mà chỉ có Liêm Bình! —

Tôi giật mình nhìn vào thì đã thấy Hoài Lan Phương bước ra. Tôi nói: —
— Sao, lúc này Tết đến rồi, có còn "những nhẽ" mi anh Thanh nữa không? —
Hoài Lan Phương véo tôi một cái, khiến tôi kêu lên một tiếng "oái". Có ta bảo: —
— Ai bảo có chọc ta hoài, à anh Thanh có nhân gì mi tờ không?

— Có, anh Thanh nhân là chúc dâng i sang năm mới học giỏi và... —
— Và gì nữa... —
— Và... bớt những nhẽ... —
Chư: dứt câu thì Phương đã định véo tôi nữa. Biết là lại thế nào cũng bị véo nữa nên tôi bèn rút lui. Hoài Lan Phương nói với theo: —
— Này, cho tôi và Hà Liên gọi lời thăm anh Thanh và... "ông trưởng nhóm" Thủy Triều nhẽ!

Tôi không nghe rõ nhưng cũng gật đầu. Chạy đến trường Hưng Đạo thì tôi đã trông thấy "bộ ba" của Nhóm Tuổi Thơ đang đi. Có cả Hoa cô May nữa. Tôi dừng xe lại: —
— Các cô đi đâu mà đông đủ "bé quan văn" vậy?

Thu, Vân mỉm cười: —
— À, Thiên Hải, chúng tôi định kéo đến anh Thanh bắt ảnh đãi nhóm Tuổi Thơ một bữa kem đấy. —
T.N.T. tiếp lời: —
— À, Thiên Hải đi luôn với chúng tôi cho vui.

Tôi xua tay: —
— Thôi các cô đi đi, còn phải đi thăm các bạn khác trong gia đình Tuổi Thơ nữa. Thôi chào hết nhẽ!

Từ giả Nhóm Tuổi Thơ tôi rẽ qua nhà Thiên Thu, Orchidee của Nhóm Áo Trắng. Vào đến đã thấy 2 cô đang ngồi nói chuyện thật vui vẻ. Thấy tôi, 2 cô ngưng lại. Tôi nói: —
— Có chuyện gì mà bí mật thế? Cho biết mi! —
Orchidee lắc đầu mỉm cười: —
— Ý, không được đâu, bí mật quân sự mà!

Thiên Thu tiếp lời: —
— À, ngon gió nào thì Thiên Hải đến... thảo luận của Nhóm Áo Trắng chúng tôi vậy?

Tôi mỉm cười: —
— Đại diện của anh Thanh đến mừng tuổi các cô nhân dịp xuân... "día" đấy!

Orchidee reo lên: —

— Ô, thế anh Thanh có gói... tiền "lì xì" cho nhóm Áo Trắng không? —
— Có, nhưng đợi chừng nào anh Thanh trúng số đã. —
— Cái "ông Thủy Triều" này ưa giỡn quá à!

Tôi mỉm cười: —
— Tết nhất phải giỡn cho vui nhà vui cửa chứ. Anh Thanh nhờ gói lời thăm đến các cô đi nhẽ. Thôi xin chào 2 cô... áo trắng. —
Tôi vừa tính chạy thì Thiên Thu chạy theo: —
— Này "ông Thủy Triều" ơi, cho Thiên Thu của Nhóm Áo Trắng gọi lời thăm... Thiên Thu của Nhóm Thủy Triều nhẽ!

Tôi gật đầu. Từ giả Nhóm Áo Trắng tôi phóng thẳng đến nhà của Mimosa. Tôi vừa định bước vào thì bỗng bên tai tôi nghe có tiếng ca trong trẻo. Tôi dừng lại, đợi cho Mimosa cất giọng oanh vàng xong mới bước vào và vỗ tay: —
— Mimosa giật mình bước vào nhạc "Cầu chuyện đầu năm" xuống bàn nhìn ra. Thấy tôi, Mimosa thốt một tiếng: —
— Nịnh! —
— Không, tớ khen thật mà. Nếu dâng i mà lên "Tuyên lya ca sĩ" thì thế nào cũng được lắm... 13 điểm!

— Cứ ngạo hoài à, à anh Thanh có nhân gì mi Mimosa không? —
Lần này, tôi không nói cái câu chúc xưa như trái đất nữa mà nói: —
— Có, anh Thanh nhờ tớ gói đến dâng i lời chúc: sang năm chúc Mimosa đẹp mãi mãi và ca hay hạng nhất... —

Mimosa nguyền tới: —
— Lại "nịnh" nữa rồi. —
— Thôi, xin chào nhé. —
Vừa bước lên xe tôi lại nghe giọng ca của Mimosa vang lên. Tôi từ giả Mimosa xong chạy đến nhà của Nhóm Hoa Thiên Hương. Đến nơi, tôi đã thấy Thy Nga đang cầm máy bấm thiệp xuân ngắm nghía. Tôi bước vào: —
— Tết đến rồi không đi du Xuân với thiên hạ mà ngồi đó vậy Thy Nga?

— À, mắc viết mấy tấm thiệp chúc xuân cho mầy có bạn học đấy. —
— Hừ! —
Tôi giật mình quay lại thì thấy Văn Thy đang cười. Tôi cũng bật cười: —
— Thôi, bà con mi nhau trong Gia Đình Tuổi Thơ mà "ăn hiếp" làm chi có! Thôi xin chào, nhớ các cô nói lại với các cô khác trong Nhóm Hoa Thiên... Hải, úa quên Hoa Thiên Hương là anh Thanh gọi lời thăm đấy nhẽ.

Thy Nga cũng nói: —
— Này, nhớ Thiên Hải nhân giùm mi anh Thanh là chúng tôi chúc anh Thanh trong năm mới mạnh khoẻ, vui vẻ, làm ăn giàu gặp... 10 năm cũ nhẽ!

Tôi mỉm cười gật đầu... Ngoài ra Gia Đình Tuổi Thơ còn có những cây bút như Thy Hà, Diệp Thủy Ly, Nhóm Vầng Cỏ Đại, Ngọc Minh, Song Thương... vì thì giờ, và trang giấy có hạn, giờ nộp bài cũng gần kề nên tôi không thể đến thăm hết những cây bút đó được. Nhất là các bạn ở xa như Thụy Chi, Linh Huy, Thanh Hà (ở Đà Lạt), Tuấn Như Riêng, Đơn Có Tú, mong các bạn thông cảm vì... đường xá xa xôi.

Xin các bạn... đọc hiểu cho rằng, các bạn đều là những người đã đóng góp tất cả tâm huyết và sức lực của mình vào Gia Đình Tuổi Thơ do người anh khá í của chúng ta là anh Thanh chăm sóc. Mến chúc các bạn hưởng một mùa Xuân trọn vẹn... tuổi thơ.

THIÊN HẢI
(nhóm Thủy Triều)
— XUÂN 1967 —
(viết theo một giấc mơ đẹp)

ĐAU BAO TỬ, ĐAU RUỘT
ĐAU BỤNG KINH NIÊN
ƯỔNG
DƯƠNG TỖ HỒN ÔNG - TIỀN
Rất pin cho "ngươi" **AN ƯỔNG KHÔNG TIÊU**
NO HƠI SINH RUỘT, Ợ CHUA
Hải các triệu chứng Hoa-Viễn, Saigon, 226, La-hoàng-Tân
Nhà Thuốc ÔNG - TIỀN P.L. Chư-Lan
K.N. BYT. số 347-20-8-63

HÃY HỌC TẠI TRƯỜNG

ANH - NGỮ

ZIÊN - HỒNG

80/8 đường Bà Huyện Thanh Quan

Đ.T. 24.059

H.T. LÊ-BÁ-KÔNG

G.Đ. LÊ-BÁ-KHANH

ZH

HỌC BỘ

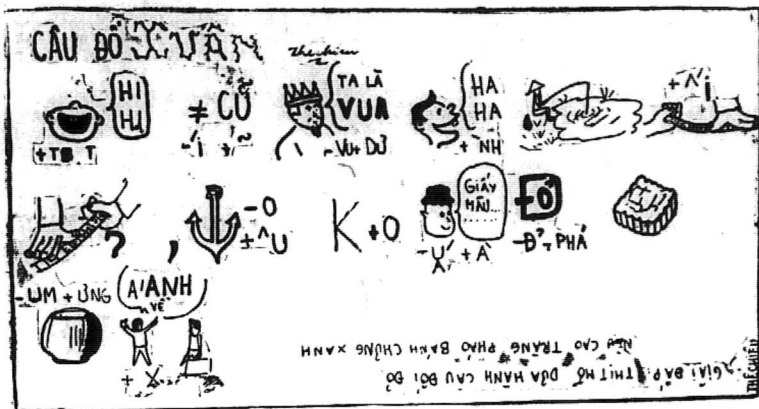
ENGLISH FOR TODAY

PHẢI CÓ CÁC CUỐN

ANH-NGŨ THỰC-DỤNG

Sọan Già : LÊ - BÁ - KÔNG

NGŨ VỰNG CÓ GHI PHIÊN ÂM, GIẢNG GIẢI CÁCH DÙNG CHỮ ; VĂN PHẠM GIẢNG RẤT
MẠCH LẠC HỢP VỚI NGƯỜI VIỆT, HÀNG NGÀN GIÁO SƯ TRÊN TOÀN QUỐC
GỎI THƯ TÁN THƯỞNG ; BÀI DỊCH VIỆT ANH ÁP DỤNG ; HƯỚNG DẪN
LÀM ĐỦ HẾT CÁC BÀI TẬP. CÁC CUỐN SÁCH QUÝ BẠN PHẢI CÓ.

KỶ NIỆM

(Tiếp theo trang 12)

thầy * papa * tôi, vì sợ không dám nói dối, nên bệnh nhân khi kể rất ít và đúng, hơn nữa dưới sự khéo léo, kinh nghiệm thăm vấn bệnh nhân của ông thầy già, sự định bệnh khác hẳn và trái ngược với anh bạn tôi. Anh ta nói câu, mặt đỏ tía tai, gât âm lên với bệnh nhân: Sao lúc này bà lại bảo không? Tôi rằng bà dái ra máu, bây giờ bà lại bảo không? Thầy * papa * và chúng tôi cười ồ lên. Chúng tôi lại được dịp có một lời khuyên: Nên biết cách thăm vấn *và có một tâm lý tế nhị sâu sắc. Có nhiều bệnh nhân chẳng có bệnh gì, nhưng cứ tự sự kể đủ chuyện, bịa ra đủ điều ngặt nghèo để được năm nhà thương vì ông ta thất nghiệp, vô gia cư. Nhiều khi phải động lòng từ tâm cho ồ nản lại. Nhưng đôi lúc thấy rằng từ thương không phải trái tể bản tâm phúc và hành nghề chuyên môn khó có thể đâm chần lên nhau. Ta có thể cung cấp mấy chục, mấy trăm cho người nghèo mua thuốc trị bệnh, chứ

không thể nuôi dưỡng một người lười biếng vô nghề nghiệp, ở lại chiếm chỗ của bệnh nhân thật sự, cần có thuốc và thực phẩm.

Năm thứ năm và thứ sáu, chúng tôi trau dồi thêm về cách định bệnh và phải chú tâm đến sự dùng thuốc và trị liệu. Lúc này đã có vẻ chứng đặc một * ông thầy * có quyền quyết định. Đôi lúc, những người nhà quê vì sợ sét, vì không hiểu bản phân và sự tương quan giữa người thầy thuốc với con bệnh, nên cứ gọi chúng tôi là các * quan * (!) và xưng con (!). Nghe phát ngượng, chúng tôi cố giải thích, nhưng tiếc rằng không có một nền học vấn cương bách nên người nhà quê nào cũng như người nào, cứ bắt phải nghe những tiếng sản phẩm của nó lệ. Nhiều khi lại còn bị hỏi lý bởi những bà già dúi vào tay vài ba món quà để trả ơn. Không gì vui bằng và hứng khởi bằng chữa được một người đêm trước * gần đất xa trời *, sáng hôm sau mình đi thăm bệnh đã thấy tỉnh, tim và mạch đập rõ ràng. Cũng không có gì buồn bằng bệnh nhân chết nhanh quá trong khi mình chưa rõ duyên do chánh đáng thần chết đã mang đi.

Trong những năm này, người sinh viên y khoa đã có * chút lòng can đảm *, mình tự cảm thấy quan trọng và giàu lòng bác ái, nghề nghiệp, thành ra mình hăng lắm và cũng liều lắm: Tôi còn nhớ, hồi phụ trách khu bệnh nội nhi, có một ông làm kỹ sư riêng cho ông chủ tịch hội đồng hăng lắm gì đó nên ông ta hăng lắm. Ông ông ta lao tủy sống (meningite tuberculose). Để lâu ngày, hoặc không được trị đúng phương pháp ngay từ lúc đầu, hoặc biến chứng nhanh quá, sau trở thành đau màng óc (encéphalite). Lúc đó còn nằm nhà thương tư, lâu quá chẳng khỏi, tốn kém quá, đành phải cho vào nhà thương * thi * vậy! Giường thì hết, bó buộc phải cho nằm chung với một trẻ của cô nhi viện nằm chữa bệnh.

Thấy vậy, ông ta nằm âm lên, bắt có y tá phải chotrê có nhi viện kia nằm dưới đất, trên một tấm vải cao su. Cả y tá thấy thì đi qua (đúng vào phiên trực) nhờ giải quyết đùm. Tôi không chịu. Dù ai ở vào địa vị đó cũng đâu có thể làm một việc bất công như vậy.

Ông ta kiên xuống giường độc nhà thương. Ông giám đốc khi nghe thấy nỗi ông này là một người thân tín của vị chủ tịch hội đồng y học, sợ bị lôi thôi, nên vội chuyển đưa về một nơi ở khác. Ông ta âu sầu bảo tôi: * Khi tôi là sinh viên, tôi cũng trực tình như anh, nhưng khi ra đời quyền trên thế dưới, nó khác. Nếu có gì lôi thôi, anh là một sinh viên, anh cũng chẳng thiệt hại gì, bất quá anh bị dời sang nhà thương khác, vẫn học hành như thường, còn tôi, có gia đình vợ con, nó làm chuyện làm. Sinh viên các anh tương đối ít bị áp lực bằng một người công chức của chính quyền. Các anh có thể ăn nói và * oai * hơn tôi *. Tôi nghĩ khác: thiệt là thiệt đưa trẻ thế cô, không ai trông nom bệnh vực. Nếu làm ra lệ, có thẳng thì ông ta vẫn làm giám đốc, được hưởng là đứa trẻ kia. Nếu thua, thì ông ta mất chức! Bởi vậy ông ta nhìn đi là thương sặc!

Trong năm thứ ba hay thứ tư, chúng tôi anh nào cũng phải có * hai mươi đứa con * do chính tay mình cho ra chào đời. Lần đầu tiên đó đẻ ra làm, Phần vì chưa quen, thận thường xấu hổ,

(Xếp tiếp trang 33)

TẠI SAO NƯỚC BỀ MẶN

(Tiếp theo trang 14)

say, cấp cứu ra về, chúng tôi đi phố nghĩ nên biểu tiểu châu mới chỉ giở đình chờ bệnh ngặt này. Tôi, mới là người trông buồng lấy Cối ra quay, miệng ước: — Bà trộm hộp kẹo bánh biển Tét... Bà trộm hộp kẹo bánh biển Tét... — Thế là Cối ra quay và số hộp bánh kẹo lần lần hiện ra cho chúng tôi xếp lên chiếc bàn bôn quah.

Bất dờ, mọi điều tiểu từ lấy Cối ra quay đến miệng ước và tay xếp bánh đều bị người anh đứng gần nhòm qua khe cửa, nên rõ cả. Người này khắp thời mồm thăm, quay về chiến ngôi, mồm tấp mồm kể đoạt lấy có Cối xay Thôn.

Khách ra về cả, riêng người anh là náo ở lại, lấy ồ là anh nên cần ở lại trông nom dọn dẹp giúp. Tôi đến, mấy anh em cũng sượng sùng... vợ chồng người em vì theo theo suốt đêm Giao Thừa, và—linh—linh—bàn rêu cả ngày Mồng Một đến mồng hai, vâng dĩ nhiên là quên cả ngủ say. Chờ đến trưa, anh họ mới tỉnh dậy, đợi lấy chiếc Cối rồi quyết định trốn đi thật xa, thành đại phước tôi sẽ cho người lên về đón vợ con đi sau.

Lại chào thầy trong buồng cơ thừa cả thùng bánh đây lần bánh ngọt ồa hương luôn cả đi theo, lấy cái áo đường.

Ra khỏi cổng làng, giữa đêm tối mù mịt và sương lạnh của độ đông tàn, người anh cu vọt về, rảo chân đi mãi đến sáng trời mới bớt mờ. Bùn bãi cát vàng, có mấy chiếc thuyền của dân chài bỏ trống, anh bèn thừa hư lấy cái lọo nhất, tự chèo lấy ra khơi, chưa chèo được là sẽ ghé dàu, hay cái đi rõ thật xa, khỏi xử sự của quê hương đã rồi hãy tìm chỗ định cư.

Một mình chèo lấy con thuyền đến trưa trời bưng dãi mà tay đã mỏi. Bùn gào gào, lấy bánh dãi ra ăn, nhưng bánh dãi mà không có muối thì thật chèn, ăn sao nổi. Mọi tìm thấy thuyền xem có muối muối nào chăng, nhưng ủa và không lấy một hạt.

Quanh quah, vợ nghĩ ra, mình đã có Cối Thôn Ước đây thôi chỉ việc tay quay, miệng ước là tự khắc có muối ăn ngay cho khỏi khát gì. Béo lấy Cối ra, tay quay, miệng gọi: — * Muối chảy ra... Muối chảy ra... *

Muối theo đã Cối tự động quay mà hiện ra thực... Thôi bây giờ tha hồ mà chầm bánh dãi.

Nhưng... Nhưng Cối cu quay và muối cu hiện ra hoài; trước cơn quanh chỗ chẳng ngồi, sau chao hòa thành dòng dãi có eo tại khắp lòng thuyền... Làm thế nào cho muối ngừng không hiện ra nữa đây??? Thì ra, anh chàng chỉ lừa xem em quay Cối cho có bánh ngọt là đặc ý, trở ra, anh thông rõ cách nào cho Cối ngừng quay và vật ước được hiện.

Bây giờ thôi muối đã lên đến mạp thuyền và thuyền thôi đã đâm xuống tới mạp ước. Ngay khốn cực kỳ ở giữa chỗ chèo với một bề mặt trời. Vội lắm thì, chẳng biết to: — * Muối đừng chảy... Muối đừng chảy... *

Nhưng tôi thấy biết đường quay ngược chiều cho Cối ngừng nên muối vẫn hiện ra. Cối vào cu quay... Rồi... thuyền từ từ chìm xuống đáy biển cả.

Thế cho ủa, tự nhiên có đi lại, ở dưới đáy bể, Cối vẫn cu quay hoài và muối vẫn cu lên tay sinh ra mãi mãi khiến nước bề thành mạp, mạp dần cả nhào lại mỗi ngày dùng dãi bao nhiêu chẳng nữa... cũng dần cả bề.

CHẤM VU đích
— Cuối Bình Ngự —

THƠ VUI ĐÊM GIAO THỪA

Thật không có gì ảm cúng, sung sướng bằng niềm vui trong đêm Giao Thừa. Nhà nhà vui tươi, ủa sồn bần thờ để đón Giao Thừa đến. Trẻ thơ thì mặc quần áo mới, chuẩn bị đón Giao Thừa, chuẩn bị *văn chương* để chúc mừng cho mẹ được mạnh khỏe và... cũng kiếm tiền lì xì luôn thể. Nhân dịp Xuân về, mời các bạn cùng ngâm lên vài vần thơ vui để cho lòng Xuân phơi phới...

VĂN SĨ

BỐ: Mùa Xuân đây hoa mai
CON: Mời bố vào ăn khoi

THI SĨ

BỐ: Xuân sang đẹp những bởi hồi
CON: Thi họ mèo vọc hết rồi bố ơi

HỌA SĨ

CHỒNG: Xuân về cảnh vật nên thơ
VỢ: Không tình sấm tét là cho * ăn trâu *

NGHỆ SĨ

BỐ: Hoa xuân nở đỏ đầy trời
CON: Bơ ơi chủ nợ đến đòi tiền vay

BÁC SĨ

CHỒNG: Ngày xuân chơi làm nên đau
VỢ: Minh ơi mình đừng em vào trường đua

LỰC SĨ

CHỒNG: Tập tành năm tháng nên to
VỢ: Còi chừng không có bà cho xuống sình

NHÂN SĨ

CHỒNG: Ung dung ngồi ở hậu trường
VỢ: Mấy ghim ông đính tờ tường cho tôi.

THIỆN HẢI
(Nhóm Thủy Triều)
— Xuân 67 —

Công thức mới!
Thuốc mới!

hemocalcium B12

BI-SUY YẾU - CHẠM LỎN
KÉM AN-THIỆU MÁU

hemocalcium B12

có chất Sorbitol để giúp cho sự thẩm thấu sinh-tế B12 qua màng ruột mà không bị tiêu hao.

Bắt lại của nhà thuốc tây

TÌNH HÌNH ĐIỆN ẢNH

(Tiếp theo trang 21)

năm, đã chinh phục được phần nào cảm tình khán giả qua các đề tài về cuộc chiến tranh. Nam Bắc, nhất là phim The red scar (Những anh hùng không quân) mà khán giả VN có thể tìm thấy trong phim hình ảnh của một anh hùng Phạm Phú Quốc. Chỉ có phim Ấn độ là bắt đầu thoát trào, số lượng sút giảm hơn năm trước tới 5%. Kéo theo sự sa sút của ngành chuyển âm phim.

12% phim tương nhập cảng vừa kể đã bị kiểm duyệt cắt bỏ từng đoạn, hầu hết là vì khiêu dâm hoặc dã man quá. Biện pháp kiểm duyệt này phù hợp với quyết nghị của Hội đồng Đô thành và của Đại hội văn hóa dân tộc, nhằm ngăn chặn ảnh hưởng nguy hại của phim ảnh đồi trụy đối với thanh thiếu niên.

Người phim tưởng, hãng MGM còn phát hành tại VN phim thời sự TIN TỨC METRO mỗi kỳ 10 phút bản, với kỹ thuật yếu kém nhưng nội dung lại hơn Thới sự VN.

Và đặc biệt nhất, phong trào chơi phim 8mm một cách rất thịnh hành trong gia đình, đã phát triển mạnh tại VN trong năm qua, năm mà quân số đông nhất tại VN tăng giá hết sức mau chóng. Tổng số phim 8mm xuất nhập và lưu hành trong năm 1966 tại nước ta còn nhiều gấp 6 lần phim 35 mm.

Sau địa hạt xuất cảng, năm 1966, người ta ghi nhận Hai Chuyến Xe Hoa đã có độc đi Lầu không kèn không trống.

D. — Một vài điểm lại trong ngành chiếu phim :

1) Tại nông thôn, các xe và thuyền điện ảnh của cơ quan Thông tin, trong năm qua, vì an ninh được tăng cường, đã có lần hoạt động vào thị trấn.

(Mặc dù các cơ quan Thông tin địa phương cho rằng đã có được 15 triệu khán giả) Hãng chức cuốn phim Công sản mà quân lực tại tịch thu được tại Bà động, Bồ đề... làm mất bằng chứng việc Mặt trận giải phóng miền Nam cho chiếu phim của chúng tại Nam Vang và một vài thủ đo trung lập là bằng chứng thứ hai.

năm Bình Ngô cũng là năm mà Việt cộng tấn công điện ảnh ta khá mạnh. Nào giật mìn điện ảnh tại Kiên hòa, ném lựu đạn vào rạp chiếu bóng tại Quảng trị, kích một đám đông xem Vô tuyến truyền hình tại Saigon, và phân phát truyền đơn cho khán giả đang ngồi xem phim tại một rạp và diễn thuyết ở một rạp ngoại ô khác cũng ở đó thành Ngoại ra, để giúp Việt cộng truyền truyền hàng phim ảnh, hai chuyên viên Nga (Oleg Artseulov và Valedimit Komarov) đã mạo hiểm lén đến nhập vùng đông bằng sông Cửu long để quay phim các sinh hoạt của du kích quân Cộng sản.

Mặt khác, Bắc Việt có gắng phát triển điện ảnh của chúng và tìm mọi cách xuất cảng phim qua Nhật, Pháp, Ấn Độ và vài nước khác.

Nhưng ngược lại, cũng trong năm qua, tới 3 sinh viên Bắc Việt du học về điện ảnh tại Đông Đức đã vượt tuyến và về thăm miền Nam VN. Đó là các anh Phan phúc Vinh, Nguyễn thanh Khê và Nguyễn hữu Phùng, toàn là con em cán bộ cao cấp trong chính quyền Hà Nội và là những chuyên viên điện ảnh xuất sắc của Bắc Việt, nhưng đã rời bỏ Cộng sản vì không được tự do hành nghề và tự do sáng tác.

2) Tại các thị trấn có an ninh của VNCH, số rạp chiếu bóng được ghi nhận vào cuối năm 1966 là 83 rạp giảm sút rất nhiều so với năm trước, (năm 1963 có 146 rạp). Trong cả năm, có vài rạp mới khai trương ở các tỉnh khác, nhưng nhiều rạp ngưng hoạt động ở các tỉnh khác. Các tỉnh Kiên Phong, Bình Long, Bình Tuy và Lâm Đồng, năm trước có rạp cine, nay không còn rạp nào. Và ở Saigon, chỉ có rạp Oscar được canh tân, những rạp khác chuyển thành vũ xá hoặc quán rượu hay kho hàng, để thu lợi nhiều hơn.

Riêng ở trung tâm Saigon Cholon, vào đầu năm, số khán giả màn bạc giảm sút hẳn vì lệnh giới nghiêm. Nhưng sau đó, giá tăng hơn năm trước nhiều khi khán giả ham chuộng phim hay đã bị xếp có hộp quá đi xe buýt của Công an chuyển chỗ công cộng, và phát sinh nạn bán vé chợ đen khiến Tòa Đô Chánh phải ra nghiêm lệnh ngăn chặn, mặc dầu vé đã đông loại tăng lên từ giữa năm gần 50%.

Không những các rạp, mà các buổi chiếu phim của Trung tâm văn hóa Pháp, Đức, của Hội Việt Mỹ và của Thông tin Công giáo đều rất đông khán giả. Thế mà Phòng chiếu bóng thiếu như Lữ hành do Sở Thanh niên Đô thành Hải Phòng đạo VN tổ chức lại ở khách sạn chỉ hoạt động được 3 tháng để phải đóng cửa mà dấu phim chọn lọc và giá vé chỉ có 50. Người nhân thất bại của Phòng chiếu bóng Lữ hành chẳng qua là vì những người chủ trương tuy có thiện chí, nhưng chỉ chú trọng đến khía cạnh giáo dục mà không để ý đến tâm lý khán giả và yếu tố thương mại. Phim quá cũ, phòng chiếu thiếu tiện nghi, giá chiếu và địa điểm không thích hợp nhân viên phụ trách không lành nghề, không quảng cáo đúng cách, v.v... là những lý do đưa đến thất bại tất nhiên.

Một đối tượng có cùng quan trọng của màn bạc ở rạp cũng như VTTN tại VN trong năm 1966 là gần nửa triệu quân nhân đồng minh và ngoại kiều. Các nhà phân hành phim thương mại đã chú ý tới nên coi trọng việc phụ đề Anh Pháp Hoa ngữ. Nhưng riêng các cơ sở điện ảnh công lập thì lại không để ý tới, mà coi rẻ coi rẻ "Đồng minh văn" là nhiệm vụ của các cơ sở văn chương?

3) Đến đây, chúng ta hãy thử phân loại trên 400 phim thương mại đã chiếu trên màn ảnh VN trong năm 1966 xem thì hiểu và tâm lý khán giả Đại cổ Việt trong màn Ngựa ra sao?

a) Trước hết ta thấy 3 loại phim ăn khách trong năm 1965 là phim Chương, phim Western và phim By night đã xuống giá một cách thảm hại trong năm 1966. Tính trên đầu ngón tay, ta chỉ thấy Tiên Hạc Thần Kim (truyền của Kim Đồng), Ngọn Đèn Tiên, Tây Du Ký và Alakazam. The

Great (họa họa), Đồng Hoàng Dâm Máu (Cowboy Nhật) và Pop Gear (kịch động nhạc) là đáng kể.

b) Phim ăn khách nhất trong năm 1966 là Phim Gián điệp và Phim Hiệp Sĩ.

L'Homme D'Istanbul chiếu dịp Xuân đã kéo theo một loạt OSS, 117, OSS, 118, 077, 007, A.008, 005, X.13, FX.18, v.v... phim nào cũng hết bực; Phim nào cũng có những diễn viên xuất sắc nhập thần, thông minh và đa tài, lúc nào cũng được các thiếu nữ xinh đẹp mê như điên đảo. Đòi phim còn có nội dung chống Cộng một cách gián tiếp.

Phim Lưỡi Kiếm Giang Hồ thì mở đầu cho một loạt phim kiếm hiệp : Hiệp Sĩ Say, Hiệp Sĩ Mù, 45 phim liên tiếp nhau, Thâu Dao Rừng Hận, Ngà My Tam Hiệp, Nhu Dao Chiến Địch Thủ, v.v... Phim nào cũng đóng nghệ thuật khá; phim nào cũng có những thế võ tuyệt luân được phim diễn bởi những con người hào hiệp mà thương, lúc nào cũng sẵn lòng quên đi, luôn ra tay cứu khổ giúp người.

Tại sao khán giả VN lại khoái phim gián điệp và hiệp sĩ đến thế. Đó là một trạng thái tâm lý đáng để ý.

Phải chăng vì sống bao nhiêu năm trong chiến tranh, người dân Việt cảm thấy thân phận con người mình thật là hèn mọn rồi rùng rợn nên muốn trở thành một siêu nhân? Phải chăng vì trải qua quá nhiều chính biến và đổi thay, và dòng tiền đã lật nhào đạo đức, biết bao thân tương đều sụp đổ tan tành, tất cả những cái gì tốt đẹp của cả đều bị hạ bệ và trất hạc, nên con người khán giả cảm thấy mình bơ vơ phải đi tìm một người hùng trên màn ảnh để tôn thờ? Phải chăng khán giả VN đang khao khát tìm kiếm một thân tương cho bản thân mình, gia đình mình và dân tộc mình?

Không thể mà, mấy phim chiến tranh có nội dung đề cao anh hùng tính (như The red scar, Squatour 77, Les vainqueurs, v.v...) cũng đều được ái mộ.

c) Loại phim thứ hai được khán giả ưa thích trong năm 1966 là Phim Cải Lương (Danh từ "Cải lương" ở đây dùng để chỉ những phim mà diễn viên có đối thoại với nhau bằng lời ca). Trước hết, ta phải kể các phim Trung hoa như Công Chúa Thủy Tề, Tây Dương Kỳ, Cánh Nhàn Thờ Loan... rồi đến phim Mỹ MY FAIR LADY và phim Pháp ĐỨC LES PARAPLUIES DE CHERBOURG.

Phim Trung hoa, hầu hết của hãng Shaw, phong cách rất đẹp và cốt truyện thích hợp với cảm quan Á đông, và tài tử quen thuộc.

My fair lady là cuốn phim chiếu được một thời gian kỷ lục ở VN (gần 5 tuần lễ liên) với trên 50.000 khán giả (bằng 1/10 phim Un homme et une femme chiếu ở Paris cũng nổi tiếng nhiều khán giả nhất trong năm 1966). My fair lady là một phim ca vũ bị bãi, đoạt tới 8 Oscar, xứng đáng là phim hay nhất trên màn bạc VN 1966.

Les parapluies de Cherbourg hơn các phim kia ở chỗ diễn xuất của tài tử khéo, làm mất hết vẻ sân khấu khi ca : nhưng ca mãi một điệu và truyện phim diễn biến vớ vẩn nhẽo vớ vẩn, không có những khúc mẩu bị bãi, nên khán giả dễ chán.

Qua kinh nghiệm của các phim "Cải lương" Tàu Tây Mỹ, chúng ta có thể đoán chắc rằng : nếu có một hãng sản xuất nào đó dám thực hiện một phim cải lương Việt nam theo các tiêu trên, nhất định sẽ được hoan nghênh nồng nhiệt. Ta

(Xem tiếp trang 30)

PHONG NGŨA

• GHÊ CHÓC, LỖ LỎI
• GÀI TỐI ĐẦU, ẮN LAN TỐI ĐÓ

KHÔNG PHẢI THOA PHẾT SƠ SÀI
NGOÀI DA MÀ HẾT, ĐỀU CÓ HẾT
CHỖ NÀY CỨNG LỖ LẠI CHỖ KIA...

NÊN UỐNG :

GIẢI PHONG

SẮT-ĐỘC-HOÀN
ÔNG TIÊN

30 NĂM DANH TIẾNG

THỜI CÁC TIỀN THƯỚC HOA VIỆT, SAIGON, 228 LÊ VĂN TỎN

1-3-67

MỞ LỚP

Chuẩn bị thi :

- TÚ TÀI 2

- TÚ TÀI 1

- T.H.Đ.N.C.

GHI TÊN và ÔNG HỌC PHÍ TRƯỚC TẠI :

Trường NGUYỄN-KHUYẾN

68, Lê Văn Duyệt
SAIGON

15-3372

Tình hình Điện ảnh và Vô tuyến Truyền hình

(Tiếp theo trang 28)

có thể chọn một vở kịch xã hội VN ăn khách (thí dụ: Nỗi buồn cơm gạo của Thanh-Minh Thanh-Nga chẳng hạn, dùng ngay chính tài tử cái lương và giữ lại tới để lời ca, những sửa đổi và bổ sung cảnh, thêm động tác... để đưa ra ngoài thiên nhiên mà diễn xuất, với màu sắc cho đẹp... nhất định phim cái lương VN sẽ thành công, không những thành công tại các rạp, tại nông thôn mà còn tại hải ngoại nữa.

Trước đây, sở dĩ phim cái lương của Mỹ VN không thành công là vì Mỹ VN đã thay lời ca bằng lời thoại nên đối thoại quá nhiều, lại dùng phim đen trắng với phong cảnh rẻ tiền. Thành ra phim cái lương của Mỹ VN đã hơn cái lương trên sân khấu nhiều quá.

Phim cái lương để được khán giả VN hoan nghênh, vì khán giả vốn thích nghe ca, và nhất là vì cốt truyện khúc mắc tình tiết éo le, để làm xúc động khán giả. Bởi lẽ, từ bao lâu nay, khán giả VN vốn mang sẵn một tâm hồn đa cảm, lúc nào cũng sẵn lòng thôn thức cho vào nước, tình nhà và cảnh đời đen bạc...

Một số phim ca vũ nhạc và tình cảm xã hội khác (như các phim Tình Em Đẹp Như Lan, Mối Tình Trinh Nữ...) cũng chiếu được hàng 3 tuần lễ liên là vì thế.

d) Ngoài các phim gián điệp, hiệp sĩ và cái lương ăn khách nhất trong năm qua, chúng ta cũng nên nhắc tới những phim có tác dụng giáo dục khác như: Le Petit Gondolier và La Fureur De Vivre đưa ra một phương pháp giáo huấn tôn trọng

tâm lý và tự do của thanh thiếu niên; La Baie Aux Émeraudes và La Légende De Lobo của thiên tài vừa khuất bóng Walt Disney; Le Verdict và Mariage à l'Italienne châm biếm xã hội và tình đời một cách sâu sắc.

Ta cũng nên kể thêm La Grande Course Autour Du Monde, cuốn phim vui lành mạnh mà ăn khách nhất trong năm.

Và ngược lại, ông vua toát mồ hôi lạnh Alfred Hitchcock đã làm những người ái mộ thất vọng vì hai phim Les Oiseaux và Marnie chẳng có gì ghê rợn, cũng như đạo diễn Western lừng danh John Ford cũng đưa ra một Les Cheyennes có vẻ lịch sử hơn Cowboy.

e) Trong năm Bình Ngô, qua màn bạc VN, những khuôn mặt tài tử Lãng Ba, Lý lệ Hoa, Lý Thanh (trong nhiều phim cái lương), Shintaro Katsu (trong phim hiệp sĩ), Ken Clark (trong các phim hoạt động, Natalie Wood (trong phim tình cảm vui) hai thần đồng mới Len Haylen Mills, Joselito, và thần đồng Tang-Pao-Vin... đã tỏ ra xuất hiện nhiều và được khán giả VN ái mộ hơn hết.

E) Thêm vài sự kiện phụ:

1) Trong năm 1966, tuần báo Điện Ảnh (một tuần báo có nhiều bài sưu khảo, phổ thông kiến thức và phổ biến kinh nghiệm hành nghề điện ảnh...) đã đình bản giữa năm, làm nhiều người yêu chuộng nghệ thuật thứ 7 ở xứ này miễn cưỡng và khiến tuần báo Màn ảnh mất đối thủ cạnh tranh nên đã giạt lùi khá nhiều.

Mặt khác, số trang phụ trương đặc biệt về màn ảnh của các nhất báo ở Saigon đóng từ con số 12 của năm Rắn tịt xuống còn vài tờ trong năm Ngựa, để nhường chỗ cho phụ trương Cái lương.

Phải chăng vì nhu cầu khán giả đòi khác?

2) Vào những ngày cuối năm, tin Walt Disney từ trần đã khiến hết thảy những người yêu nghệ thuật khắp hoàn vũ đều buồn ngủ thương tiếc. Walt Disney, một thiên tài đã sản xuất gần 100

phim và chiếm tới 29 Oscar, là một trong những nhân vật nổi danh nhất và được mến chuộng nhất thế giới trong thế kỷ 20 đã hiến trọn đời mình cho sự nghiệp phụ vụ sự thiếu niên và phụ nữ nghệ thuật hội họa.

Một khác, trong những sự kiện liên quan đến những người làm điện ảnh, ta có thể kể 2 người vừa ra tham chánh: Đạo diễn Hoàng anh Tuấn giữ chức Quản đốc Đại phát thanh Đà Lạt, và tài tử Ronald Reagan đắc cử Thống đốc tiểu bang California (Hoa kỳ).

Trong khi đó, tại Trung Hoa lục địa, điện ảnh giờ số 1 Tsai Chu Sheng (đạo diễn, chủ nhiệm báo Nghệ thuật điện ảnh, Chủ tịch Tổng Công đoàn công nhân điện ảnh) và Shao Chuan Lin (nhà viết truyện phim) đã bị thanh trừng tàn nhẫn nhân dịp Đảng cộng sản Trung quốc "Cách mạng văn hóa".

3) Trong năm 1966, thế giới có thêm 2 đại hội điện ảnh quốc tế mới tổ chức lần đầu tiên: Đại hội phim ảnh thiếu nhi ở Ba tư và Đại hội điện ảnh quốc tế Carthage tại Tunisie.

Chẳng biết đến thế kỷ nào VN mới đủ điều kiện tổ chức được một Đại hội quốc tế.

III.— Kết Luận

Chúng ta vừa cùng nhau đi qua tình hình màn ảnh VN trong năm 1966. Từ tình hình đó, chúng ta có thể:

Chi nhận sự cố gắng của chính quyền, của Trung tâm quốc gia điện ảnh, của các tổ chức điện ảnh tư nhân và ngoại quốc và nhất là của các nhà nhập cảng phát hành phim. Những cố gắng đó còn ít ỏi cục bộ và chưa tương xứng với nhu cầu, nhưng cũng hứa hẹn một đà tiến bộ mới.

Tiên đoán tình hình nhập cảng phim, chiếu phim và sở thích của khán giả trong năm 1967 sẽ không còn giống hần như năm 1966, và phim Thời sự Việt Nam sẽ gặp nhiều khó khăn hơn, nếu không đủ điều kiện để đổi mới.

Dù sao, trước thêm năm Đinh Mùi, tất cả những ai hằng quan tâm đến màn ảnh nước nhà, chúng ta hãy cùng nhau cầu nguyện cho Điện ảnh Việt Nam ngày càng tiến, đủ có chấm.

— THIÊN TÂM —

CUNG CHÚC TÂN XUÂN

THUỐC BỔ HUYẾT-LINH

TRỊ: được khí huyết, tinh thần mới một, thận suy, tiểu tiện hao kém, đau lưng, nam nữ, thanh niên, ông già bà lão, già và trẻ, huyết, trái trạng bổ thận, đạo là có khí bổ huyết, điều kinh, chong mặt mới hợp, chân vắn mặt mày, ít ngủ, bình an.

TRƯỜNG-PHỤC THUỐC BỔ-HUYẾT-LINH kết quả lãnh mạnh

Nhà thuốc NHON-HOÀ 210 Phùng Hưng — Cholon

Có bán khắp nơi trên thuốc Bắc

A.N. 807 B.Y.T. 16-4-67

Tiêu nhi CƯỜNG-THẬN-TỐ

TRỊ: Nhưng chứng tình hàn gọc, chưa dứt thường hay trung đi trung lại hay đi về núi trộm, bị suy nhược, hay khạc đờm, ít ngủ hay nóng, sởi, chứng, bị chàm, tiểu nư lợi sinh bưng, trẻ em hay bị hạ hạ, ít ngủ, ốm yếu, bụng lớn nổi gân xanh, là phần tinh khí, do hỏng mất.

UỐNG CƯỜNG-THẬN-TỐ mới mạnh

Nhà thuốc NHON-HOÀ 210 Phùng Hưng — Cholon

Có bán khắp nơi trên thuốc Bắc. K.N. 810 B.Y.T. 16-4-67

Các chứng HO

HO PHONG HO ĐAM, HO SIÊN, HO RANG, TỨC NGỤC HO LẬU NGÀY HO SÁN HẦU.

Nên dùng ngay:

HUỆT PHÁT PHÒNG LAO THẢO

Do Tăng Nha chế tạo để mạnh phổi lãnh ho

252 A LÊ THÁNH TÔN — SAIGON

Kiểm nhận số 597 ngày 18-12-63

PHONG TÌNH HUÊ LIÊU:

Sang độc lậu, Giang mai.

MỚI PHÁT HAY KINH NIÊN

NÊN DÙNG SƯU - ĐỘC

BÁ-ỨNG-HOÀN ÔNG-TIÊN

30 năm Danh-Tiêng

HỎI CÁC TIỆM THUỐC HOA — VIỆT

SAIGON 228 — Lê-Thánh-Tôn

Nhà - Thuốc ÔNG — TIÊN Phú Lâm — Cholon

K.N. B.Y.T. SỐ 318—21-9-62

RUỒI BỔ QUINQUINA

Quina 9
CO ACIDE GLUTAMIQUE

BỔ OC
Bồi dưỡng cơ thể
Thiếu máu, Suy nhược

ĐÃN TẠI CÁC NHÀ THUỐC TÂY

FOLLOW THE
CALTEX STAR
TO
BETTER PETROLEUM PRODUCTS

**CALTEX THÂN ÁI CHÚC QUÝ BẠN
MỘT NĂM MỚI ĐẦY HẠNH - PHÚC**

KỶ NIỆM

(Tiếp theo trang 27)

phần vì vẫn có những thành kiến, lầm lẫn về vấn đề ở quê, ở nhà thì đi qua giầy phơi quần áo, chỗ nào có treo quần đàn bà, dù đen hay trắng cũng không dám chui qua, nay phải đứng tay vào những chỗ đó. Mắt không rời khỏi cái bộ phận mà mình chưa bao giờ được nhìn lâu như thế! Để chờ đợi một năm tóc đen ướt xuất hiện. Chưa kinh nghiệm "hăm" đầu đứa nhỏ lại khi nó ra tới cổ, lúc này sự dấn của bà mẹ mạnh lắm, hải nhi bị bắn ra như cái nút chai "sấm banh" lúc ra mồ rưng, nên anh nào anh này đều đứng trong thế "đỉnh tẩu" để "chụp" như thú môn bắt trái banh do đối phương sút. Sau khi làm đủ hai mươi "cas" thường, trong năm thứ năm và thứ sáu chúng tôi phải làm những "cas anormal" (không thường, khó khăn hơn: dùng kim (forceps), ống hút (ventouse) hay nhiều khi phải mổ lấy thai ra. Có chứng kiến những cảnh người đàn bà một đồ gậy, phồng lên, mắt hép lại, chân tay gồng cứng, người cong lên để có thoát thai, mới thấy người đàn bà khi đến cực. Nhưng khi một phút sau đó, người nữ rớt trên khuôn mặt còn ướt đầm mồ hôi khi thấy con mình xinh tươi nằm gọn trong lòng. Nhiều bà nhà quê, không được trầm tĩnh, vì đau quá, chửi chửi không tiếc lời. Các ông chồng đau có đó. Các cô mu không phải là đàn ông, chỉ có chúng tôi đứng đó để nghe thay cho vai số tiếp đán ông. Nhiều bà lại cầu cứu tới Trời, Phật, Đức Chúa. Nhiều khi đau quá phải cầu cứu tới các đẳng thiêng liêng, vì muốn có con trai cũng cầu cứu vào ngay cái chửi đùa con đã là trai hay gái rồi, sắp sửa cái tiếng khóc ngơ ngác chào đời! Nhiều bà có kinh nghiệm mấy lần trước rồi và hàng hơn, có lấy hết "chứng ưn lực" dần một hơi dài nhưng cũng vẫn cầu cứu "ơn trời", miệng lầm bầm "Lạy Chúa cho con đi một đường" ngon lành! "Lầm lức nghe vừa bức mình, vừa buồn cười, sau cũng thấy quen

Đức tính bình tĩnh, biết nhiều là điều quan hệ cho tài nghệ. Nhưng suốt sáng, kiểm nghiệm lại ban trong chu Đức của một người thầy thuốc Long An, ai tất nhiên chúng ta ai cũng phải có chàng cơ là một người giữ cái thiên chức của nhà độ thế. Tôi có một anh bạn từ khi anh ta bắt đầu học chân và trường thuốc cho đến lúc ra trường anh ta trầm lặng, kiểm nghiệm đến nỗi không bao giờ giao tranh luận với ai cả. Những người suer với gia đình anh cũng chẳng biết anh học gì

Anh cứ công lưng đập xe đập như ông kỹ giả từ nhà đến giảng đường, rồi đến nhà thương. Khi nào ở nhà, ngoài giờ học, anh đứng bán hàng tại phố hoặc chợ. Nhà chỉ có hai mẹ con. Mẹ anh cũng ít khỏe khoắn. Nếu có ai hỏi tới anh bà có cu gọt đi, ít khi nói tới. Những năm sau này anh thì đầu gối tru thì anh lại càng "mất tích" hơn nữa

AI không biết cho rằng anh ta lừng kờng. Có một điều là là anh ta thường "hạ" nghệ thầy thuốc ghê lắm. Trong khi những ông bà cơ con học thuốc thì để con ông con mình đủ làm Đĩ đầu cũng khoe. Trong những lúc tâm sự với tôi anh ta thường nói nghệ thầy thuốc không tương gì đầu câu, nhất là ở xã hội mình. Minh chữ bệnh mà không chữa bệnh nhân, cho "thuốc thì họ bác mình dốt ai lại đi khám bệnh mọi cái to phải già mất hàng trăm bạc mà tiền mua thuốc không tới vài ba chục. Nhưng họ chỉ cảm xoàng thì uống thuốc lắm gi. Nhiều người đến bác sĩ không cần biết tới bác sĩ bác mình bị bệnh gì, cần ăn uống giữ gìn thân thể như thế nào, nhưng chỉ cần có một cái toa bệnh đến nghĩ những thứ thuốc đắt tiền là quí rồi! Mà nếu cứ chữa theo ý mình, chẳng sao nào nó tới cả. Minh thường có trách nhiệm nặng nề tới sức khỏe của xã hội, so ý một chút là "niều" luôn. Như anh biết đấy, khi mình đi buổi học đầu tiên, ông thầy đã bảo: "Thầy thuốc là một người sinh viên suốt đời. Ở trong trường phải học đủ dăm, nhưng khi ra hành nghề cũng phải học nữa.

Không có gì thay đổi và biến hóa bệnh này y học. Một-hội, quan niệm về cách chữa bệnh này đang là "thần linh" cho bệnh đó, ít năm sau, nó không những trở nên vô dụng mà lại có hại nếu ta áp dụng như vậy để chữa bệnh!

Khi bước chân vào trường thuốc mỗi người có một nhận quan riêng. Đến khi ra trường, tiếp

ĐÊM CUỐI NĂM NÓI CHUYỆN MA...

(Tiếp theo trang 13)

thương, nhưng thấy không có một người nào ở đó và mấy người gác-đèn trong hành lang cũng bảo là vào giờ đó không có người y tá nào ra vào chốn này hết!

Kể đến đây, anh chàng phụ trách trang "Tuổi Thơ" bèn rút một hơi thuốc và dăng hàng thêm một phút - có lẽ tính đi thêm một đường mà quý nữa, nhưng đã bị ông quản lý tòa bác cướp mất lời.

Đây, lời ông quản lý:

— Vào những ngày đầu không chiến hồi năm 1945, tôi phải sống ở một vùng rừng núi. Ban đêm, vai mang ba lô, tôi thường nhận công tác liên lạc phải băng rừng. Một đêm tôi đi cùng với một anh bạn. Hai đứa tuổi còn trẻ, hăng hái và nghịch ngợm. Ở ngoài Bắc thời bấy giờ, trong những đường mòn xuyên rừng, khách bộ hành thường gặp những miếng gỗ ở một góc có thêu với một chiếc mái nhỏ bằng lá dừa rừng che trên một bát nhang.

Buổi chiều trước đêm hôm đó, hai đứa chúng tôi dựng chân bìa mọi giống loài. Anh bạn đồng hành khải nước muốn uống nhưng không có gì mức bên chạy lại một cái miếu nhỏ bên một gốc cây lầy lội nhằng nhịt hết ra và đem ra sưởi rửa sạch cái mức nước uống. Đến đây, hai đứa càng lêu lêu ven rừng mà ngủ. Nhưng kỳ lạ thay, trong đêm anh bạn đồng hành của tôi chợt thức giấc năm bảy lần và cứ mỗi lần thức anh ta lại chạy thối mình nằm trên mặt đất thăm hơi sương, cách xa chiếc lều hàng mấy chục bước như thể là có người nào khiêng ra bỏ đây. Cho đến bây giờ tôi vẫn không có cách nào giải thích hiện tượng ma quái đó.

Ông quản lý ngừng lại vài giây. Anh chàng phụ trách mục "Tuổi Thơ" lại dăng hàng làm lễ định cướp lời nhưng ông quản lý đã nhanh miệng kể tiếp:

— Có một lần, ông thân sinh của tôi bị thương nơi chiến, nằm nhảm ở nhà thương Phú Nhuận. Trong phòng chỉ có bốn người nằm. Đêm khuya, ông thấy tình hình việc việc cứ ừm ừm, tiếng gõ gõ có tiếng gõ khóc không tham thiết trong căn phòng. Nhìn xung quanh thì thấy các bệnh nhân đều nằm yên cả, nhất là không có bệnh nhân nào đi đàn bà. Trước hiện tượng quái gở đó, ông thân của tôi đã sợ đến nỗi giữa đêm khuya phải bỏ nhà thương mà lui bộ về đến nhà xã có hàng cây số mặc dù chân bị đau nhức đến độ ngày thường không đi được một bước. Không phải nơi thêm là bệnh sinh ông cu nhà tôi cũng hết tin chuyện ma quỷ bao giờ.

— Vả đây, vẫn lời ông quản lý, là câu chuyện kể lạ nhất của tôi trong thời gian gần đây. Nói cho xa xôi, hiện giờ đây, ngay tại căn nhà tôi đang ở tại rừng ngoại ô, nhiều đêm trong giấc ngủ chợt chợt tôi cảm thấy có bàn tay người gì chạm vào má. Nói ra thì các cậu cười, nhưng số là ở nhà thì bác đến tới ngủ riêng một giường để sáng đi làm sớm, còn nhà tôi thì nằm với một cháu nhỏ ở phòng bên. Có bản sự qua, đêm đến tôi đi phải chạy qua phòng của... "mà nó".

★

Câu chuyện mà vào đêm cuối năm mà kể về mấy hàng này vừa ghi lại ở trên đáng lẽ chưa hết. Nhưng viết ra nhiều người đọc đâm ra nhàm mà không còn biết kiêng né gì về những chuyện ma quỷ. Họa cho nên, nhân buổi đầu Xuân ai này đều có dịp tưởng nhớ đến những người đã khuất trong họ ngoài hàng, kể về mấy ngày này xin tạm ghi mấy hàng tổng kết như sau:

xúc với thực tế, người sinh viên đa số lập trường lại thay đổi chút ít. Có người thì xã thân suốt đời hy sinh cho nghề nghiệp để phụng sự đồng bào nhân loại. Người thì coi đó như là một phương tiện độc chiếm địa vị xã hội trên một xã hội. Phần tử trung dung và người sống mình và gia đình để làm đủ bốn phần, vừa giúp người bệnh tật trong cơn nguy biến. Hy vọng rằng tinh thần quý trọng trên những người áo trắng vẫn là tinh thần Hippocrate

— Theo sự nghiên cứu của các nhà tâm lý học thì cái óc tưởng tượng không phải người nào cũng được trời phú cho. Do đó, gạt ra ngoài những chuyện ma quái có tính cách phong thần huyền hoặc, và cần có vào những câu chuyện đi biệt không có vẻ gì là "quá đáng" của rất nhiều người khỏe mạnh sáng suốt thì dù có tính đa nghi như Tào Tháo đi nữa người ta cũng phải thừa nhận rằng bên kia cõi dương trần này chắc cũng phải có một "cái gì" để nó cực kỳ bí ẩn mà khoa học chưa sao giải quyết cho ngã ngũ. Người thì cho đó là một hiện tượng tâm lý do óc giác tạo thành kể thì dựa vào những điều tai nghe mắt thấy mà đoán quyết là những hiện tượng huyền bí kinh di từ xưa đến nay đều có thực.

Về đêm này thì kể cũng chẳng có chi là khó khăn. Thế ngữ có câu: "Đi đêm có ngày gặp ma". Trong số chúng sinh, ai cũng có đi đêm ít nhiều. Do đó chẳng sớm thì muộn thế nào cũng có phen tìm ra một cái luận riêng cho mình.

Riêng về câu chuyện ma vào đêm cuối năm ở trên thì kể về mấy giống này xin long trọng xác nhận là những mẫu chuyện do ba vị kẻ vớ vẩn rồi đều có thể tin được lắm. Riêng về câu chuyện mà ông quản lý tòa soạn thì kể về mấy giống này tin rằng hai câu chuyện đầu của ông đều đáng tin một trăm phần trăm. Riêng câu chuyện thứ ba thì có điểm hơi đáng nghi ngờ. Nói, tại việc người kể bảo rằng năm riêng một phòng cũng để khiến người ta hồ nghi là vì nội tượng của ông quản lý, có lẽ vì thấy đức lang quân sao những bốn phần sáu đó nên đã cảnh cáo đương sự theo phương pháp huyền bí để đương sự "sợ kị" thời tu tính.

Còn về phần người viết bài này, để đánh tan mọi sự nghi ngờ của những kẻ không tin là có ma thì đây xin nói rằng thật sinh, kể viết bài này đã từng có lần gặp ma.

Quả có vậy! Con ma đó không có chi là dữ dằn, nhưng lại hay chơi xỏ nhau. Lúc bình thường thì thấy nó ngồi lù lù nơi bàn giấy; nhưng đến lúc rùng rợn tiền muốn gạ vay mượn tiền để du Xuân chẳng hạn thì chợt thấy con ma đó nó biến dạng mất tiêu!

Chẳng đâu thì ai, con ma mà kể về viết mấy hàng này đã phải làm phen thật điên bết đảo chính lại là ông quản lý kể chuyện ma trên kia vậy.

VÔ THƯỜNG ĐẠO NHÂN

— HẾT —

RẤT CẦN CHO NGƯỜI:

BAI THIAN

CƠ THỂ SUY NHƯỢC

THIỆU HẠNG HẠI

DIỄN THỌ TỒ

ÔNG TIỀN

THUỐC BỔ THÂN, BỒI-DƯỠNG, TRẮNG TINH, AN-THẦN, ĐIỀU HÒA KHÍ HUYẾT.

RẤT THÍCH HỢP CHO NGƯỜI:

LỚN TUỔI HAY ĐAU MỐI MẠNH

MẤT SỨC, ỒM YẾU, ÍT ĂN, KHÓ NGỦ

TIỆM THUỐC BẮC NÀO CÙNG CÓ BÁN

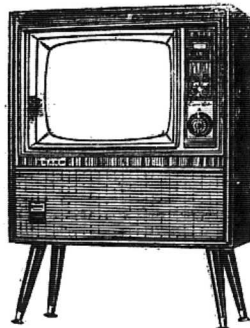
Nhà thuốc: ÔNG TIỀN PHẠM, CHOLON

KHUYẾT 346 28.8.62

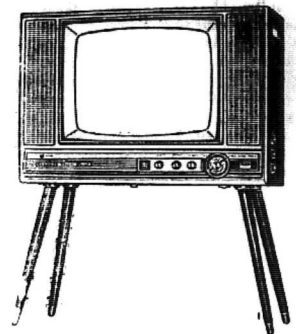
RADIO - TELEVISION SHARP

19 INCHES, KIỂU 19 RC 3

19 INCHES KIỂU 19GJ1
DE LUXE, 2 HAUT-PARLEURS

19 INCHES KIỂU 19 R-Z1
2 HAUT PARLEURS

110, 220, 240 VOLT, 50 CYCLES
Hình ảnh Sáng - Đẹp - Dễ điều chỉnh

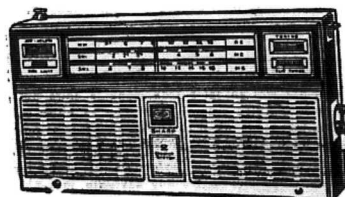

KIỂU BZ 23-13 TR-4 B

RADIO STEREPHONO

ÂM THANH HIỆP
XÀI PIN LỚN

KIỂU BY 410 A - 2 LOA

BẬT ĐÀI RẤT MẠNH

HÀNG ĐĂNG - THỊ - HIỂN

64, Nguyễn-Huệ SAIGON

Đ.T. 21.714

XUẤT NHẬP CẢNG - ĐẠI DIỆN THƯƠNG MẠI

TRẦN LÂM MỸ THUẬT 1980 1986, **HỌA PHẨM (ĐÁ CÁ)** của **VĂN ĐEN**
Thân chúc Bạn và Quý Quyền một năm Đinh Mùi đầy Hạnh phúc

Thân chúc Bạn và Quý Quyển một năm Đinh Mùi đầy Hạnh phúc

